

BÉKÉSCSABA MEGYEI JOGÚ VÁROS
JEGYZŐJÉTŐL
Békéscsaba, Szent István tér 7.

Ikt. sz.: XII.389-23/2025.

Előadó: dr. Komán-Bíró
Ágnes

Mell.: 3 db

Hiv. sz.:

Postacím: 5601 Pf. 112.
Telefon: (66) 523-802

Telefax: (66) 523-804
E-mail: jegyzo@bekescsaba.hu

NYILVÁNOS ÜLÉS napirendje

A döntéshozatal **minősített többséget** igényel!

Tárgy: A Békéscsabai Jókai Színház igazgatói pályázatának elbírálása

Előkészítő: Jogi, Igazgatási és Humánpolitikai Osztály

Véleményező: Kulturális, Köznevelési, Ifjúsági és Sportbizottság

Előterjesztés

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 2025. június 19-én tartandó nyilvános ülésére

Tisztelt Közgyűlés!

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Emtv.) 39. § (2)-(3) bekezdése, valamint az előadó-művészeti szervezet vezetőjének választására irányuló pályázati eljárásról és a munkakör betöltésének szabályairól szóló 155/2017. (VI. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) előírásai alapján döntött a fenntartásában működő Békéscsabai Jókai Színház vezetői (igazgatói) munkakörének betöltésére irányuló pályázat kiírásáról.

A pályázati felhívás a Kulturális és Innovációs Minisztérium, valamint Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata honlapján jelent meg. A pályázatok benyújtásának határideje a 2025. május 30. napján telt le. A pályázati határidőben egy pályázat érkezett.

Dr. Herczeg Tamás pályázó

Dr. Herczeg Tamás pályázó *teljesíti a szakirányú felsőfokú végzettség követelményt*, drámapedagógus szakképzettségét a Színház – és Filmművészeti Egyetemen, 2009. 06. 19-én kiállított 28/2009. számú oklevél másolati példányával igazolta.

A pályázó benyújtotta továbbá

- egyetemi mesterképzés elvégzését igazoló, a Targu Mures-i Művészeti Egyetem által kiállított mesteroklevél másolatát, amely színház-és előadóművészet szakon, a rendezés művészete szakágazaton szerzett végzettséget igazol,
- a Targu Mures-i Művészeti Egyetem által kiállított doktori oklevél másolatát, amely a színháztudományok doktora cím megszerzését igazolja,

- a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Pedagógia Szakon szerzett nevelőtanár végzettségét igazoló oklevél másolatát,
- a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara által kibocsátott kulturális menedzser felsőfokú szakképesítést igazoló bizonyítvány másolatát,
- a Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Kft. által kiállított marketing-és reklámmenedzser felsőfokú szakképesítést igazoló bizonyítvány másolatát,
- Bánffy Miklós-díj elismerést tanúsító okirat másolatát,
- Magyar Művészeti Akadémia köztestületi tagságot igazoló irat másolatát,
- a Szegedi Tudományegyetem címzetes főiskolai docens cím viselésére jogosító oklevél másolatát.

Igazolása tanúsítja, hogy *legalább öt éves szakmai és legalább három éves előadó-művészeti szervezetben szerzett vezetői gyakorlattal rendelkezik.*

Az önéletrajz elnevezésű dokumentum teljesíti az irattal szemben támasztott követelményeket.

A pályázó teljesíti *a személyes motiváció, az intézmény vezetésére, fejlesztésére vonatkozó szakmai koncepció, marketing, PR és kommunikációs és gazdasági stratégia követelményt.*

A dokumentáció része a három hónapnál nem régebbi keltezésű *hatósági erkölcsi bizonyítvány*, így a követelmény teljesült.

A pályázó *teljesíti a nyilatkozatokra vonatkozó követelményt* (nyilvános ülésen tárgyalás, összeférhetetlenségi nyilatkozat, hozzájárulás személyes adatok kezeléséhez, nyilatkozat vagy nyilatkozat-tételi kötelezettség teljesítéséről és a bérezésről).

A pályázó *nem kérte pályázata zárt ülésen történő tárgyalását.*

A pályázati eljárást a Rendelet 4 – 6. §-aiban foglaltaknak megfelelően kell lefolytatni.

A pályázat véleményezésére a Rendelet 4. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a szakmai bizottság az alábbi személyek felkérésével állt össze:

- a) a Színházművészeti Bizottság részéről: Barnák László, Oberfrank Pál, Lotz Katalin, Elek Tibor,
- b) a miniszter képviseletében: Sipos Bulcsú Kadosa, Kulturális és Innovációs Minisztérium, Kultúráért Felelős Államtitkári Kabinet, kabinetfőnök-helyettes,
- c) az előadó-művészeti szervezetnél foglalkoztatottak által egyszerű többséggel választott tag: Kovács Edit,
- d) a munkáltatói jogkör gyakorlójának képviseletében: Varga Tamás alpolgármester és dr. Szigeti Béla önkormányzati képviselő, bizottsági elnök.

A szakmai bizottság 2025. június 10. napján tartotta meg ülését. Az elhangzottak alapján megállapítható, hogy a pályázat szakmai szempontoknak, valamint a hatályos jogszabályi feltételeknek és a pályázati kiírásnak megfelel.

A szakmai bizottság jelenlevő tagjai dr. Herczeg Tamást 6 igen egyhangú szavazattal támogatták az öt évre szóló igazgatói munkakör betöltésére történő kiválasztásban.

A pályázót Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének Kulturális, Köznevelési, Ifjúsági és Sportbizottság is meghallgatja. A bizottság véleménye a Közgyűlésen kerül ismertetésre.

Az önkormányzat által jóváhagyott, 2029. december 31. napjáig hatályos „Közös működtetési megállapodás” 19. pont c) alpontjában foglaltak szerint „a Fenntartó kötelezettséget vállal arra, hogy „az Emtv. 16. § (8) bekezdés a) pontja értelmében a Színház vezetőjének kinevezésekor – beleértve az eredménytelenné nyilvánítást is – az előadó-művészeti szervezet vezetőjének választására irányuló pályázati eljárásról és a munkakör betöltésének szabályairól szóló 155/2017. (VI. 15.) Korm. rendelet 4. §-a szerinti, az előadó-művészeti szervezet vezetőjének megválasztására irányuló pályázati eljárás keretében létrehozandó szakmai bizottság által javasolt személyt támogatja. Kivételt képez, ha a kultúráért felelős miniszter (a továbbiakban: Miniszter) és a Fenntartó polgármester egyetértésben más személyre tesz javaslatot”.

A döntés végrehajtásában közreműködő felelős hivatali egység: Jogi, Igazgatási és Humánpolitikai Osztály.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az alábbi határozati javaslat alapján hozza meg döntését.

HATÁROZATI JAVASLAT:

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (7) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva 5 év határozott időtartamra, 2026. január 1. napjától 2030. december 31. napjáig

Dr. Herczeg Tamással

a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) vezető állású munkavállalókra vonatkozó rendelkezései alkalmazásával a Békéscsabai Jókai Színház vezetői (igazgatói) munkakörének ellátására munkaviszonyt létesít.

Munkabérét az Mt. vezetőállású munkavállalókra vonatkozó rendelkezései és az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény 39/A. §-a, valamint a benyújtott bérigény figyelembevételével a polgármester állapítja meg.

A vezető munkakörébe nem tartozó művészi, művészeti feladatok ellátásával kapcsolatos tevékenységeket külön juttatásért elláthat, amennyiben az vezetői munkakörével nem összeférhetetlen, továbbá munkakörébe tartozó feladatok ellátását nem veszélyezteti. Munkakörébe nem tartozó tevékenység végzésére irányuló jogviszonyt az egyéb munkáltatói jogkör gyakorlójának előzetes, írásbeli engedélyével létesíthet, illetőleg tarthat fenn.

Felelős: Szarvas Péter polgármester

Határidő: 2025. december 31.

Békéscsaba, 2025. június

Dr. Bacs Vendel
jegyző

Ellenjegyzés:

Pénzügyi:

**A Békéscsabai Jókai Színház
igazgatói pályázatot véleményező
szakmai bizottságának összegző jegyzőkönyve**

amely készült Békéscsaba Megyei Jogú Város Békéscsaba Polgármesteri Hivatala hivatalos helyiségében 2025. június 10. napján.

A véleményező szakmai bizottság tagjai:

Sipos Bulcsú Kadosa – KIM, Kultúráért Felelős Államtitkári Kabinet, kabinetfőnök-helyettes
Barnák László – Szegedi Nemzeti Színház, igazgató
Oberfrank Pál – Veszprémi Petőfi Színház, igazgató
Lotz Katalin – Magyarországi Német Színház, igazgató
Elek Tibor – Gyulai Várszínház, igazgató
Kovács Edit – Békéscsabai Jókai Színház, színész
Varga Tamás – Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, alpolgármester
Dr. Szigeti Béla - Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, önkormányzati képviselő

A meghallgatásra meghívást kapott:

Dr. Herczeg Tamás pályázó

A bizottság működésének jogszabályi alapja

Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: Emtv.) 39. § (2)-(3) bekezdése, valamint az előadó-művészeti szervezet vezetőjének választására irányuló pályázati eljárásról és a munkakör betöltésének szabályairól szóló 155/2017. (VI. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) előírásai alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója a pályázatok véleményezésére szakmai bizottságot kért fel.

A pályázatokat véleményező szakmai bizottság ülését a benyújtási határidőt követő harminc napon belül szükséges megtartani. A bizottság véleményének megfogalmazásához a tagok többségének jelenléte szükséges.

A szakmai bizottság üléséről és a szavazás eredményéről írásbeli jegyzőkönyv készül, amelynek melléklete a pályázonként elkészített összegző vélemény, melyet a szavazás részletes eredményével együtt ismertetni kell a döntéshozóval.

A munkakör betöltéséről - a szakmai bizottság véleményét is mérlegelve - a kinevezési jogkör gyakorlója a szakmai bizottság ülését követő képviselő-testületi ülésén dönt.

Megállapítások

Költségvetési szervként működő vagy az Mt. hatálya alá tartozó, állami vagy önkormányzati fenntartású, nyilvántartásba vett előadó-művészeti szervezetnél a munkáltató vezetőjével a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései alkalmazásával vezető állású munkavállalókra vonatkozó rendelkezései alkalmazásával munkaviszonyt kell létesíteni.

A pályázóval szemben támasztott követelmények megegyeznek a jogszabályban foglaltakkal, azok teljes körű teljesülése a pályázat érvényességi feltétele.

A Bizottság szakmai véleménye:

- I. A véleményező szakmai bizottság megállapítja, hogy Dr. Herczeg Tamás megfelel a pályázati felhívásban és a vonatkozó jogszabályban előírt képesítési és szakmai követelményeknek, az általa benyújtott pályázati anyag tartalmi és szakmai szempontból is megfelel a pályázati felhívásban foglalt követelményeknek.
- II. A véleményező szakmai bizottság jelenlevő tagjai 6 igen egyhangú szavazattal támogatják Dr. Herczeg Tamás pályázatát, javasolják a pályázat kiírójának, hogy a Békéscsabai Jókai Színház vezetői (igazgatói) munkakörének ellátására 5 év határozott időtartamra munkaviszonyt létesítsen vele.

A szakmai bizottság jelen írásbeli vélemény 2 eredeti példányban készült 3 oldal terjedelemben, emelkedő oldalszámozással.

Kmf.

Sipos Bulcsú Kadosa

Barnák László

Oberfrank Pál

Lotz Katalin

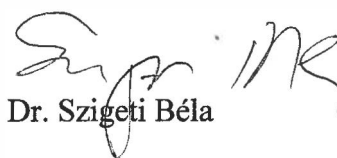
Elek Tibor

Kovács Edit

Varga Tamás

Dr. Szigeti Béla

JELENLÉTI ÍV

Készült: 2025. június 10., Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, Sztraka Ernő tárgyaló

A meghallgatás tárgya: Békéscsabai Jókai Színház igazgatói pályázatának szakmai véleményező bizottsága meghallgatja a pályázót.

A szakmai bizottság tagjai:

Sipos Bulcsú Kadosa – KIM, Kultúráért Felelős Államtitkári Kabinet, kabinetfőnök-helyettes
Barnák László – Szegedi Nemzeti Színház, igazgató
Oberfrank Pál – Veszprémi Petőfi Színház, igazgató
Lotz Katalin – Magyarországi Német Színház, igazgató
Elek Tibor – Gyulai Várszínház, igazgató
Kovács Edit – Békéscsabai Jókai Színház, színész
Varga Tamás – Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, alpolgármester
Dr. Szigeti Béla - Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, önkormányzati képviselő

Pályázó:

Dr. Herczeg Tamás

Hivatal részéről:

Dr. Komán-Bíró Ágnes a Jogi, Igazgatási és Humánpolitikai Osztály vezetője

Jelenlévők aláírása:

Sipos Bulcsú Kadosa

Barnák László

Oberfrank Pál

Lotz Katalin

Elek Tibor

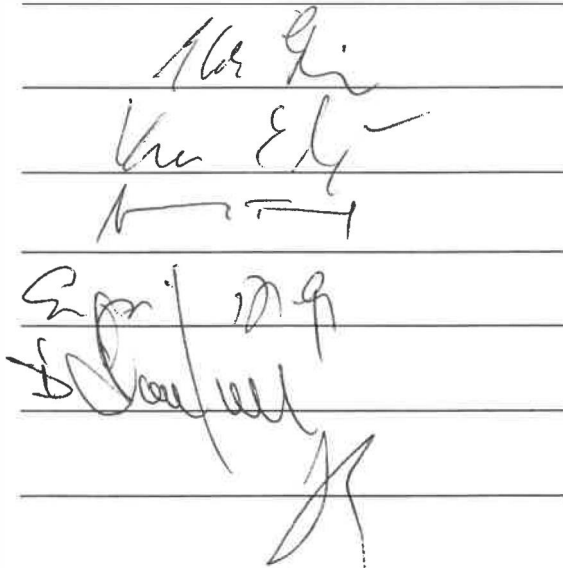
Kovács Edit

Varga Tamás

Dr. Szigeti Béla

Dr. Herczeg Tamás

Dr. Komán-Bíró Ágnes

ÉRKEZETT 2025 MÁJ 15.

Békéscsaba Megyei Jogú Város
Polgármestere
5600 Békéscsaba, Szent István tér 7.

Pályázat
a Békéscsabai Jókai Színház
igazgatói munkakörére

Készítette:
Dr. Herczeg Tamás

Békéscsaba, 2025. május 15.

Tartalomjegyzék

MOTTÓ I. (A SZÍNHÁZVEZETÉSRŐL):	4
MOTTÓ II. (KÖZÖNSÉG ÉS MŰVÉSZET)	5
1. SZEMÉLYES MOTIVÁCIÓ	6
2. HELYZETELEMZÉS, A SZÍNHÁZ JELENLEGI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ ÉSZREVÉTELEK	10
2.1. HELYZETELEMZÉS	10
SWOT-analízis	12
2.2. A BÉKÉSCSABAI JÓKAI SZÍNHÁZ PIACI POZÍCIÓI	13
A versenytársak	14
2.3. INGATLAN HASZNOSÍTÁSA, BÉRBEADÁSA, SZABAD KAPACITÁS KIHASZNÁLÁSA	15
Vigadó – rendezvénycélú hasznosítás lehetőségei	15
Színitanház	16
2.4. ÚJ ÉS MEGÚJULÓ PROGRAMOK, AZ INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGEINEK KÖRÉNEK BŐVÍTÉSE	17
Mindentudás Színházi Egyeteme	17
A Bárka folyóirat és a Bárka online	17
Fejlesztési gondolatok és lehetőségek	19
2.5. GASZTRONÓMIAI EGYSÉG	19
3. VEZETŐI PROGRAM	22
3.1. SZAKMAI- ÉS VEZETŐI PROGRAM, CÉLKITŰZÉSEK	22
3.2. SZERVEZETI STRUKTÚRA ÉS MŰKÖDÉS ÁTALAKÍTÁSA A HATÉKONYSÁG ÉRDEKÉBEN	23
Projektmenedzsment-szemlélet a színházi működésben	25
Kulturális hozzáférés biztosítása – jegyárazási elvekkel és vezetői szemlélettel összhangban	27
3.3. MŰVÉSZETI PROGRAM	28
Elvi állásfoglalás	28
Művészeti koncepció alapelvei	29
Művészeti koncepció - művészeti célkitűzések	30
3.4. MŰSORTERV	33
Hangsúly az arányokon	34
A műsortervezést meghatározó alapadatok	34
A műsortervezés befolyásoló örökölt bérletstruktúra	35
Bérletstruktúra racionalizálása	35
Műsorterv- (tervezet)	35
3.5. IGÉNYES ZENÉS MŰVEK; GYEREK-, IFJÚSÁGI-, ILLETVE CSALÁDI DARABOK BEMUTATÁSA	39
3.6. GYERMEK-, ILLETVE IFJÚSÁGI KOROSZTÁLY	40
3.7. TÁRSULATÉPÍTÉS	42
Alkotók, fiatal pályakezdő művészek kibontakozása	42
Társulati létszám	43
A Társulat fejlesztése – vígjátékoktól a tragédiáig	45
Művészek - vendégművészek	46
3.8. A TÁRSULAT SZAKMAI, SZELLEMI ÉS FIZIKÁLIS FEJLESZTÉSE	47
A művészeti háttér dolgozók szakmai fejlődése	48
3.9. JELENTŐS ESEMÉNYEKHEZ, JELES NAPOKHOZ, ÉVFORDULÓKHOZ TÖRTÉNŐ KAPCSOLÓDÁS	49
3.10. VÁROSHÁZI ESTÉK	50
A programkínálat megújításának lehetősége	51
3.11. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK	52
Országos és nemzetközi szakmai kapcsolatok	53
Helyi partnerségek és közösségi kapcsolatok	53
Köznevelési és közművelődési szervezetekkel való együttműködés	54
Civil és társadalmi partnerek – önkéntes színházi közösségek	54
Médiapartnerség	55

4. MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓ	56
<i>Marketing – kulturális marketing, alapvetés</i>	<i>56</i>
4.1. SALES-SZEMLELET	57
<i>Értékesítési stratégiai, közönségkutatás, bérletezés, együttműködések</i>	<i>57</i>
<i>Átállás az online-alapú jegyértékesítésre</i>	<i>59</i>
4.2. AZ ONLINE JELENLÉT ERŐSÍTÉSE	59
4.3. HONLAP - WWW.JOKAISZINHAZ.HU	62
<i>Közösségi média</i>	<i>63</i>
<i>Digitális hirdetési stratégiák és új lehetőségek</i>	<i>68</i>
4.4. AZ ADATOK SZEREPE, DIREKT MARKETING ÉS REMARKETING	70
<i>Innováció a PR és a marketingkommunikáció eszközrendszerében</i>	<i>71</i>
<i>A társadalmi felelősségvállalás</i>	<i>72</i>
4.5. PR - ALAPVETÉS	72
4.6. BELSŐ PR- LEGFŐBB KOMMUNIKÁCIÓS IRÁNYOK ÉS CÉLJAINK	73
<i>Szervezeti kommunikáció</i>	<i>74</i>
<i>Produkciós kommunikáció</i>	<i>74</i>
<i>Reklám-kommunikáció</i>	<i>75</i>
5. GAZDASÁGI STRATÉGIA	77
5.1. TENDENCIÁK	77
5.2. A MŰVÉSZETI PROGRAM GAZDASÁGI ÖSSZEFÜGGÉSEI	78
5.3. BEVÉTELEK	78
<i>Jegybevétel</i>	<i>79</i>
<i>Bérletszünetes előadások és jegyár-bevétel növelése</i>	<i>80</i>
<i>Egyéb bevételek</i>	<i>81</i>
<i>Támogatások, pályázatok</i>	<i>81</i>
5.4. KIADÁSOK	82
6. ZÁRSZÓ	84
7. NYILATKOZATOK	85
8. ÖNÉLETRAJZ	88

Mottó I. (a színházvezetésről):

„Az is nyílt kérdés még, hogy mi a színházigazgatás? Művészet, tudomány, politika, üzlet? Magába véve egyik sem elegendő, mindegyikből kell valami, inkább több mint kevés.

A színházigazgatás tehát az a szervező, teremtő és irányító munka, amely író, színész és közönség, tehát művészet és társadalom, irodalom és politika legjobb és legmélyebb összhangját tudja biztosítani.

Író, színészt, közönséget egyaránt kézben tartani, összehangolni, mindegyikből a legjobbat megszerezni és megtartani, számolni a divatokkal, de nem megalkudni vele, használni a körülményeket, de nem bízni bennük végleg, sohasem bízni a siker tartósságában, és épp ezért mindig újra küzdeni érte - ezek azok a követelmények, amelyet a színházigazgatóhoz lehet fűzni.”

Hevesi Sándor (1873-1939)

író, rendező, színházigazgató

Mottó II. (közönség és művészet)

*„...közönség nélkül nincs művészet,
közönség nélkül csak művek vannak...”*

Zalán Tibor
író, költő, dramaturg

1. SZEMÉLYES MOTIVÁCIÓ

Sok szálon kötődöm Békéscsabához, anyai nagyszüleim itt éltek, minden hétvégét és a nyári szüneteket is a Szőlő utcai családi házban töltöttem. Pályakezdként ugyanitt 1999-ben színházi menedzserként Konter Lászlótól kaptam első színházi lehetőségemet. Az pedig már a sorsjátéka volt, hogy egy szereposztási változás miatt a Jézus Krisztus Szupersztár előadásában Kajafás szerepében is itt léptem fel először. Az utóbbi években rendezőként dolgoztam a társulattal, legutóbbi munkám Zalán Tibor: Idegenek és Ismerősök című drámájának színpadra állítása. Nagy öröm, hogy a csabai ősbemutatót követően, budapesti vendégjátékokon és nemzetközi turné alkalmával London, Párizs, NewYork, Brüsszel, Pozsony, Isztambul, Bukarest közönségének is bemutattuk az előadást. Ősszel folytatjuk a vendégjárást, a Nemzeti Színházba, Aradra és Szegedre is visszük a produkciót.

Itthon vagyok Békéscsabán, személyes kötődésem van a társulattal és a várossal.

Bár alkotóként, színházi rendezőként is dolgozom, jelen pályázatomat gyakorlott menedzserigazgatói szemlélettel nyújtom be. **Hiszem, hogy a Békéscsabai Jókai Színház művészi céljainak meghatározása és megvalósítása elsődlegesen a szakszerű, felelősségteljes és humánus vezetésen alapul.** A közel 1.5 milliárd Ft éves költségvetésű közvagyon átgondolt, fenntartható működtetését jelenti. Ugyanakkor létfontosságú az alkotói folyamatok, egyéni művészi karriersorsok és a művészek sajátos érzékenységének megértése.

Egy színház sikeres működéséhez elengedhetetlen a szervezeti, személyi, pénzügyi és technikai keretek stabil megteremtése. Ezek biztosítják azt a kézzelfogható és mentális biztonságot, amely lehetővé teszi, hogy a színpadi produkciók létrejöhessenek. Az intézményvezetői felelősség része annak felmérése is, hogy milyen típusú előadásokra, kulturális tartalmakra van igény, valamint az is, hogy a közönség és az intézmény lehetőségei milyen módon találkozhatnak. Végző soron az eredményes művészeti munka és az értő közönség összekapcsolása teremti meg azt az alapot, amelyre egy színház hosszú távú fejlődése épülhet.

Három évtizedes szakmai tapasztalatom révén átfogó rálátással rendelkezem mind az alkotói, mind az intézményi oldal működésére és a művészeti oktatásra is. Pályafutásom meghatározó állomásai közé tartozik a Budapesti Operettszínház és a Magyar Állami Operaház, amely színházakban kommunikációs- és marketingigazgatóként dolgoztam, majd utóbbinál stratégiai igazgatóként is tevékenykedtem. A Szegedi Szabadtéri Játékoknál előbb

igazgatóhelyettesként, majd igazgatóként irányítottam a szervezetet, amelynek keretein belül a REÖK alapító igazgatója is voltam, így a képzőművészettel is szakmai kapcsolatba kerültem.

A színházi menedzsment területén széleskörű tapasztalatot szereztem különböző előadó-művészeti struktúrákban, legyen szó prózai vagy zenés színházról, egy- vagy többtagozatú intézményről, befogadó színházról, nyári fesztiválokról.

Jelenlegi munkám során - a Színház- és Filmművészeti Egyetem Színházművészeti Intézetének vezetőjeként, egyetemi docensként – a felsőoktatásra, illetve az oktatási piac akkreditációs és menedzsmenti folyamataira is rálátásom van. Békéscsabán hagyománya van a színházi képzésnek, a fiatalok jelenléte a színház és a város számára is fontos kulturális tőke. A Színház képzési portfóliójának újragondolásával a város jelentős feladatot vállalhat magyar színházi szakma szakemberhiányának oldásában, mindemellett fontos lehetőség a Színházművészettel való kapcsolat kialakítása.

Az egyetemisták aktív jelenléte Békéscsabán nem csupán kulturális, hanem intellektuális értelemben is érezhető nyomot hagyhat a város életében. A hallgatók friss szemléletükkel, kezdeményezéseikkel és jelenlétükkel olyan közeget teremthetnek, amely ösztönzően hat a város gondolkodására, közösségi párbeszédre és kulturális törekvéseire. A fiatalok színházi jelenléte nem csupán az intézmény falai közé szorítkozik, hanem áthatja a város mindennapjait is, hozzájárulva Békéscsaba kulturális karakterének újrafogalmazásához, tovább növelve a város kulturális erejét.

Mélyen hiszek a művészetek és a színház közösségformáló erejében. Meggyőződésem, hogy a művészet alapvető feladata a közös élmény megteremtése, amely egyúttal az egymás megértésének és az építő gondolkodásnak is kiindulópontja. A hagyományos értékek átadása és a kortárs művészi formák integrálása egyaránt kulcsfontosságú a mai globális világban. Színházvezetőként legfontosabb feladatommak tekintem a felelősséggel gondolkodó alkotók számára inspiráló és biztos alkotói környezet megteremtését, összhangban a közönség igényeivel és elvárásaival.

Színházrendező diplomámat a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen szereztem, osztályfőnököm Bocsárdi László volt, akinek irányítása révén mélyebb betekintést nyertem a romániai magyar színházak esztétikai orientációjába, és személyes kapcsolatokat alakíthattam ki alkotókkal, színházvezetőkkel. Színházvezetőként már számos koprodukciós bemutató és határon túli együttműködés szervezője lehettem. Békéscsaba földrajzi elhelyezkedése, a színház adottságai és kapcsolati tőkéim újabb lehetőséget kínálnak arra, hogy a Jókai Színház

aktív szereplőjévé váljon a határon túli magyar színházakkal folytatott együttműködésnek. Hiszem, hogy a társulat művészi potenciálja, az intézmény infrastrukturális háttere, valamint a város földrajzi sajátosságai hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a Jókai Színház az ország egyik meghatározó színházává fejlődjön. Dinamikus fejlődésével, aktív országos médiajelenlétével folytassa Fekete Péter igazgatása idején kijelölt utat. A színház vezetésében legfontosabb partnerként **Tege Antalra a Jókai Színház vezető művésze, főrendezőként számíthatok.**

Színházi pályafutásom Békéscsabán indult, motivál, hogy éppen itt, a kőszínház élén bontakoztassam ki mindazt a szakmai tudást és tapasztalatot, amelyet az elmúlt évtizedek során szereztem. A Szegedi Szabadtéri Játékok vezetése – az ország legnagyobb befogadóképességű előadó-művészeti intézményeként – akár fővárosi színház irányításához is komoly szakmai referenciát jelentene, ám pályázatom valódi mozgatórugója a vidéki lét iránti mély elköteleződés, és a hit a helyi közösségek kulturális erejében. Soha nem szakadtam el az Alföldtől: családommal itt élek, innen ingáztam – és ingázom ma is – a fővárosi munkáimba. **Ezért számomra a Békéscsabai Jókai Színház vezetése nem csupán egy szakmai lehetőség, hanem egy hivatásív természetes útja – oda térhetnék vissza, ahol kezdődött: abba a városba, ahol színházi pályafutásom elindult.**

A vezetői célkitűzések lényeges elemei röviden összefoglalva:

Professzionális, projektalapú menedzsment: hatékony vezetési modell, amely biztosítja a részterületek önállóságát és a művészeti-gazdasági célok elérését.

Sokszínű, igényes népszínházi műfaji paletta: Magas művészi értéket képviselő produkciók, amelyek megfelelnek a hazai és nemzetközi színházi elvárásoknak, szolgálva, de befolyásolva közönségünk elvárásait.

Társulatfejlesztés: A társulat művészi fejlődését az új szemléletű rendezők és alkotók segítik elő, akik friss impulzusokkal és inspiráló munkamódszerükkel képesek alakítani a színészi munkát.

Professzionális kommunikáció: közönségvizsgálatra épülő, hatékony online és adatbázis-alapú kommunikáció, mely növeli a színház láthatóságát.

Új jegyértékesítési stratégia: az online jegyértékesítés a médiakommunikációval szoros szinergiában, saját webfelületen a jegyvásárlási lehetőséggel.

Koprodukciók: együttműködés más színházakkal, különös figyelemmel a térség határon túli magyar színházaira.

Fenntartóval való együttműködés: figyelemmel a fenntartó önkormányzat elvárásaira, szoros együttműködésben kívánok dolgozni a színház sikeres működése érdekében.

2. Helyzetelemzés, a színház jelenlegi működésére vonatkozó észrevételek

2.1. Helyzetelemzés

Ismerem a szervezet múltját és jelenét. Huszonhat évvel ezelőtt az akkor még Békés Megyei Jókai Színházban kezdtem pályámat, számos életre szóló barátságot kötöttem itt.

Seregi Zoltán igazgató úr az elmúlt években megtisztelt bizalmával, és visszatérőleg hívott meg rendezni, így **a színház működéséről alkalmam volt aktuális benyomásokat szerezni. A négy-hat hetes próbaidőszakok lehetőséget adtak a szervezet mélyebb átlátására**, hiszen a produkciók létrehozása során valamennyi részleggel kapcsolatba kerültem. A művészeti titkárság, pénzügy, műszak és színházi táruk működését éppúgy átlátom, mint a társulat és művészei pillanatnyi kondícióját, a művészbüfé hangulatát, a konyhai dolgozók, gondnok és portás kollégák mindennapjait.

A Békéscsabai Jókai Színház történetében természetesen voltak sikeres és kevésbé sikeres periódusok. Ezeket az adott vezetés befolyásán kívül mindig számos egyéb tényező is meghatározta, mint például az adott időszakok társadalmának jellemző vonásai, a nézők anyagi- és szociokulturális helyzete, vagy a legutóbbi időkben a pandémia, és az energiaválság.

A változások időről időre komoly kihívások elé állítják a színházak vezetőit, ám a sikeres színházvezetés kulcsa **a vidéki színházakat meghatározó műsorpolitikai alapszabály: őrizni a népszínházi műsorszerkesztés alapelveit, és ellenszegülni a bulvárosodásnak.**

Egy vidéki színház esetében különösen fontos megtalálni azt az egyensúlyt, amely biztosítja a fenntartható működést, miközben a lehető legszélesebb közönség számára elérhetővé teszi az előadásokat. A kihívások nemcsak a műsorpolitikai elvekre vannak hatással, hanem a gazdasági döntésekre is, hiszen a nézői szokások és anyagi lehetőségek változása közvetlenül befolyásolja a jegyértékesítést, a bevételeket.

A színházjegy árának alapproblémája, hogy a szocializmusban mesterségesen alacsonyan tartott ár a közgondolkodásban rögzült, és a merev fogyasztói beidegződést igen nehéz áttörni. Magam részéről kultúrpolitikailag ugyan rokonszenvezek a szociális árú színházjegyekkel, ugyanakkor az intézmény saját bevételei a működőképesség egyre inkább meghatározó szegmense. Mindemellett azt is tudomásul kell venni, hogy piaci viszonyok között, az alulpozícionált ár, negatív minőségi értelmezést ad a fogyasztói pszichében, amely kontraproduktív vásárlói attitűdöt eredményez.

Tény, hogy a közelmúlt az országos színházi piacon jelentős jegyáremelkedést hozott, ez a Városházi Esték jegyárazásán már Békéscsabán is érezhető. Ezen tapasztalatok alapján óvatosan el lehet indulni. A jegyáremelésnek számos piaci technikája van, ezek közül – kellő mérlegelést követően - *a dinamikus árazás kultúrája tűnik leginkább célravezetőnek*. Ez a technológia az alacsonyabb jegyárak lehetőségét is biztosítja, egyben ennek elérése érdekében a vevőkre ösztönzőleg hat. A magasabb jegyárak elérésének alapja, hogy **a színház piaci helyzetét a kínálati piaccal szemben a keresleti jellemezze. E célok elérésének két fő eszköze a műsorpolitika és kommunikációs stratégia.** Emellett *a szociális jegyárak megőrzése is cél*, amely elsődleges eszköze a bérletrendszer sávosan kialakított kategóriája.

Azoknak, akik anyagi okokból nem engedhetik meg maguknak a színházlátogatást, évenként ismétlődő formában kívánok kulturális hozzáférést biztosítani – ez a törekvés a vezetői programom részét képező, humánus értékrenden alapuló társadalmi felelősségvállalás (CSR) szemléletéből fakad.

Minden szervezet életében új helyzetet teremt a vezetőváltás, amelynek természetesen vannak negatív és pozitív hozadécai egyaránt. Ilyenkor egy korszak véget ér, de egy új kezdődik, a kettő pedig szükségszerűen eltér, ahogyan a vezetői szemléletek, habitusok is. Célom a Békéscsabai Jókai Színházban **felhalmozott értékek megőrzése és azok mentén építkezve elsősorban Békéscsaba és a régió közönségének fontos és elismert színházát működtetni,** másodsorban pedig a hazai és nemzetközi színházi életben is kiemelkedő szereplővé válni, inspirálva és kulturális élményekkel gazdagítva mindazokat, akik hozzánk látogatnak.

A professzionális művészetszervező struktúra bevezetésével célom a színház színvonalának tovább emelése, valamint szakmai kapcsolatainak kiszélesítése helyi, országos és nemzetközi szinten egyaránt.

A jelenlegi működést elemző és abból a megvalósítandó célokat felvázoló szándékaimat pragmatikusan, az alábbi SWOT–analízisben foglalom össze:

SWOT-analízis

Az elemzés, az összegyűjtött tényezők megadják a stratégia-alkotás irányait, egyben a szervezet pozícionálja is magát a környezetében.

ERŐSSEGEK	GYENGESÉGEK
<p>Szervezeti szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - széles műfaji lehetőségek, azok bevezetettsége a színház kínálatában (drámai, vígjáték, zenés produkciók, stb.); - társadalmi támogatottság, hagyományosan erős bérletes közönségbázis; - a műsorstruktúra bevezetettsége; - a közönség által ismert, szeretett társulat, és állandó jelleggel kötődő művészek folyamatos jelenléte; - elkötelezett műszaki háttér dolgozók; - a közönség meghatározó része visszajáró néző; - támogató fenntartói környezet - kedvező földrajzi adottság, a nemzetközi együttműködésekre - rendezett vonzó városi környezet <p>Menedzsment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bejáratott kapcsolatrendszer a színházi partnerintézményekkel; - a művészeti, gazdasági területen stabil humán háttér- jelentős intézményi memória; - elkötelezett műszaki vezetés és tárvezetők; - belülről építkező munkavállalói kör <p>Infrastruktúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - több, sokféle adottságú játszóhelyek; - a játszóhelyek ideális befogadóképessége; - ideális infrastrukturális háttér épületen belül; - megfelelő próbakörülmények; - vonzó esztétikájú épített örökség, a játszóhelyek egy tömbön belüli koncentrációja; - a színházépület jó megközelíthetősége - rendezett öltözők és szociális helyiségek többségében rendben vannak; - Vigadó integráltsága a színházba – a helyszín a városi élet exkluzív színtere saját működtetésben; - az épület együttes szállodai kapcsolódása - melegkonyhás étkeztetés, hozzáférhető áron; - nyári játszóhelyi lehetőség, nagy befogadóképességű, magas helyárral bíró nézőtérrel; - Sétáló utcára nyíló vendéglátó helyiség 	<p>Szervezeti szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stratégia irányítás és projektmenedzsment szemléletű szervezeti működés hiánya; - művészeti titkári változásból adódó átmeneti helyzet; - fodorasztárban jelentkezett veszteségek, életkori nehézségek; - diplomás színészek aránya; - bérék és kereseti lehetőségek korlátozottsága; - szentesi színházi lehetőségek leépülése; - közönségvizsgálatok hiánya; - sokrétű nemzetközi kapcsolatok elmaradása; - koprodukciós együttműködések; - relatíve alacsony jegyár-bevételek; - covid előtti bérletsszámok elmaradása; - gasztronómiai részleg költséges fenntartása <p>Kommunikáció, sales:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vásárlói adatbázisra, professzionális sales szemléletre épülő kommunikáció hiánya; - elégtelen weboldal és azon online jegyértékesítés bevezetlensége; - közönség szervezési stratégia gyengesége; <p>Művészeti</p> <ul style="list-style-type: none"> - műsortervezési innováció korlátozottsága; - állandó színész állomány létszáma (mindössze 14 fő); - társulat aktív művészeti állományának korosztályi egyenlensége; - országosan ismert művészek jelenlétének hiánya; <p>Infrastruktúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - színpadtechnikai, szcenikai lehetőségek szűkösége, (pl.: színpadi led fal hiánya); - előnytelen rálátás a nagyszínpad emeleti helyeiről; - Sík Kamaraszínpad alsó gépészet üzemképtelensége, hagyományos lámpapark; - Vigadó- Nagyszínpad akusztikai áthallás; - első emeleti színészöltözők és mellékhelyiségek állapota; - közönségforgalmi részek amortizálódó állapota; - Korlátozott raktárbázis - függő szcenikai elemek tárolásának megoldatlansága
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>Szervezeti szempontból:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a menedzsment motiválhatósága megújuló helyzetben; - a menedzsment stratégiai céljainak meghatározása, újra strukturálása; - nemzetközi együttműködések kialakítása; - saját produkciók produceri szemléletű továbbértékesítése, vendégszínházak; 	<p>Szervezeti szempontból:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pályázati források bizonytalansága; - szűkülő fogyasztói teherbíró képesség; - jegyáremelésre érkező esetleges negatív vásárlói tendencia; - az új műsorpolitikába járó szerzői jogi nehézségek, jogdíjfizetési kötelezettségek - műszaki dolgozók folyamatos elvándorlása; - városi kulturális intézmények, a színházi

<ul style="list-style-type: none"> - A Színitanház képzési portfóliójának megújítása, a hallgatók és végzett szakemberek integrálása a színházba; - a Vigadó kihasználtságának élénkítése, konferencia és rendezvényszervezési lehetőségek; - egyedi fogyasztói csomagok, előadáshoz kötődő extra szolgáltatások kialakítása; - piaci vizsgálatok eredményei alapján a jegyárazás optimalizálása; <p>Művészeti terület:</p> <ul style="list-style-type: none"> - új fogyasztói célcsoportokat is megszólító megújuló műsorpolitika; - innovatív együttműködés a SZFE-vel - a bérletes előadások optimalizálása (játshelyek tekintetében); - koprodukciós együttműködések, kölcsönös vendégjátékok <p>Kommunikáció, sales</p> <ul style="list-style-type: none"> - megújuló marketing stratégia; - eseménymarketing és PR stratégia kialakítása; - intézményi márkakép, új művészeti arculat kialakítása; - új sales stratégia és technológia bevezetése a jegyértékesítés tekintetében <p>Infrastruktúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az épület rekonstrukciójáról már megkezdett gondolkodás - párbeszéd 	<p>piacot fölöző művészeti magatartása;</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkurens és helyettesítő termékek városi túlkínálata <p>Művészeti terület:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a változással járó bizonytalanságok; - új esztétikai formák nézői befogadása; - társulati ellenérzés az új művészi irányokkal szemben; - a színészállomány növelésével járó kockázatok; <p>Infrastruktúra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csatorna közmű állapota; - elektromos hálózat elavultsága; - fényszabályzó rendszer elavultsága; - nagyszínpadi fűtés- hűtés rendszer elégtelensége
--	--

2.2. A Békéscsabai Jókai Színház piaci pozíciói

A *Jókai Színház* intézményi feladatai szerint működésével fontos piaci funkciókat teljesít, teljesíthet.

Egyfelől művészeti szervezetként feladata **Békéscsaba városának** legnagyobb, legjelentősebb **kulturális szolgáltatójaként, kulturális missziót teljesíteni**. Másfelől egy jól brand-elt színház a jövőben a **város fontos médiuma, marketing felületévé** is válhat.

A bemutatók sora folyamatosan marketingeseményként pozícionálhatóak a *helyi és országos médiában*. A társulat művészei és vendégművészek ebben a munkában egyszerre nyilatkozóképes referenciák és véleményvezérek. A *nyári városházi színházi események* pedig *Békéscsaba idegenforgalmi attrakciója* lehet.

A színházi szolgáltatás **egyben vállalkozásfejlesztési projekt** is, mivel a **kulturális fogyasztáshoz kapcsolódó és általa generált költségek** a környékbeli vállalkozásoknál csapódnak le a vendéglátóipari, kereskedelmi költségek formájában. Mindemelllett a színház és a kultúra legfontosabb gazdasági és humán hatása a **közösség társadalmi tőkéjének emelése** (ld. Bourdieu társadalmi tőkeelmélete).

A Békéscsabai Jókai Színház működésének funkciói adottak; helyi viszonylatban piacvezető a maga területén. Ugyanakkor a vezetőváltás új lehetőséget kínál a tudatos fejlesztésre.

A versenytársak

A piaci helyzetet elemző lenti táblázat jól mutatja, hogy a Békéscsabai Jókai Színháznak valamennyi szolgáltatási területén vannak versenytársai. A Színház piaci helyzete szoros összefüggésben áll a versenytársak által kínált szolgáltatásokkal, amelyekkel két fő szempont alapján alakul ki verseny: **egyrészt a szabadidős tevékenységre fordított idő, másrészt az erre szánt költségek.** Azaz, ha egy család az adott hónapban jelentős szabadidőt és összeget költ más szórakoztató programokra, már nem biztos, hogy színházba látogatásra is marad elegendő forrás.

Mivel a térség aktív kultúrafogyasztó lakosainak száma behatárolt, a potenciális fogyasztókért szükségszerűen verseny alakul ki, amely versenyben az a szolgáltató győz, amely az adott időszakban hamarabb lefoglalja a piacot.

Mindez számunkra azt jelenti, hogy nemcsak a kínálatunk (produkcióink) minősége, hanem a jegy- és bérletértékesítés időzítése, így kommunikációs stratégiánk és annak hatékonysága is kulcsszerepet játszik a versenyelőny megszerzésében.

Versenytárs szolgáltatók	Szabadidős szolgáltatás	Rendezvényhelyszín	Színházi kínálat	Ismert művészek
Békéscsabai Jókai Színház	x	X	X	X
Csabagyöngye Kulturális Központ	X	X	x	x
Békés Megyei Könyvtár	x	x	x	
Balassi Bálint Táncművészetek Háza	X		X	
Munkácsy Mihály Múzeum	x	X		
Mozi	X	X		
Sportcsarnok	X	x	X	
Napsugár Bábszínház	x	x	X	
Csabai Kolbászfesztivál	x	x		
ÁrpádFürdő	X			
Meseház	x			

A piaci pozíciók erősítése érdekében nem csupán a verseny lehetősége adott, hanem közös kapcsolódási pontok kiaknázása is. Ilyen lehetőség például új célcsoportok szocializálása a szabadidős és kulturális szolgáltatások körében, vagy az azonos tulajdonosi kör érdekeinek figyelembevételével a fogyasztói bázis bővítése érdekében kialakított kooperációk és együttműködések, például keresztpromóciók formájában.

A versenytársakkal való együttműködési lehetőségek a Színház látogatottságának növelése érdekében, pl.:

1. **Közös promóciók és keresztkedvezmények:** Együttműködés más szórakoztató helyszínekkel, mint például mozik, múzeumok vagy gasztronómiai helyszínek, lehetővé teszi, hogy kombinált ajánlatokat kínáljunk, ami vonzóbbá teheti a színház látogatását a családok számára.
2. **Adatbázis-alapú együttműködések:** Az adatbázisok összekapcsolása más helyi cégekkel, például szállodákkal vagy turisztikai irodákkal, lehetővé teszi, hogy célzott ajánlatokat és kedvezményeket kínáljunk az érdeklődőknek.
3. **Közös kampányok és események:** Rendezvények szervezése más szabadidős szolgáltatókkal közösen, amelyek vonzóak lehetnek a családok számára, például tematikus fesztiválok vagy gyermekprogramok, amelyek elősegítik a színház népszerűsítését és látogatottságának növelését.
4. **Digitális marketingstratégiák:** az online jelenlétet megerősítése és az online jegyértékesítés előnyeinek kihasználása. Online felmérések, adatbázisok generálása, célzott reklámok és promóciók.
5. **Évadtervezés optimalizálása:** Az évadtervezés során figyelembe kell venni a helyi versenytársak eseményeit és időzítéseit, hogy elkerüljük az ütközést más szórakozási lehetőségekkel.

2.3. Ingatlan hasznosítása, bérbeadása, szabad kapacitás kihasználása

A színház - figyelembe véve a rendelkezésre álló körülményeket - jelentős bérbeadói szerepet vállal. Jelen pályázati keretek között nincs lehetőség valamennyi ezzel összefüggő kérdést elemezni. A témában két, innovációt és kreativitást igénylő szegmenst emelek ki, amelyek hatással vannak a színház arculatára is:

Vigadó – rendezvény célú hasznosítás lehetőségei

A színházi épület adottságai között kiemelkedő jelentőséggel bír, hogy a **város és a régió talán legreprezentatívabb rendezvényhelyszíne**. A vigadóterem elegáns környezete és tágas belső terei kiválóan alkalmasak konferenciák, fogadások, gálák, illetve rangos társadalmi és kulturális események lebonyolítására. A közvetlenül csatlakozó szállodával való

összeköttetés tovább növeli a helyszín komplexitását és exkluzivitását. Ismereteim szerint a Fiume Hotellel és annak tulajdonosi körével eddig nem történt olyan közös stratégia kialakítása, amely a **rendezvény és konferenciaturizmus** fejlesztését célozná. Ennek érdekében indokolt lenne egyeztetéseket kezdeményezni – tulajdonosváltás előtti helyzet van- a lehetséges együttműködési pontok feltárására.

Mindezek alapján a színház számára reális cél lehet, hogy a rendezvényszektor irányába tudatosan nyisson – **nem csupán bevételnövelő lehetőségként, hanem mint a város kulturális központjának természetes kiterjesztése.** E funkció bővítése kizárólag a meglévő színházi struktúrával való gondos összehangolás mellett képzelhető el. A színpad és a Vigadó térbeli közelsége miatt kiemelt figyelmet igényel a hang- és forgalmi áthallások mérséklése, valamint az események időbeli összehangolása. Ugyanakkor a *nyári színházi szünet időszakában* -légtechnikai fejlesztések után- ezek az együttműködések zökkenőmentesen megvalósíthatók.

A rendezvénycélú hasznosítás tehát egyaránt jelent kihívást és lehetőséget, amely megfelelő intézményi tervezéssel a színház hosszú távú fenntarthatóságát és beágyazottságát is erősítheti.

Színitanház

A színház okirataiban rögzített tevékenységi körébe tartozik a Színitanház számára gyakorlati oktatási helyként a megfelelő feltételek biztosítása. Az elmúlt időszak tapasztalatai – jelentkezők csekély számaránya- alapján kérdéses, hogy az iskola képes lesz-e elegendő színész és technikus hallgatót beiskoláztatni. Az iskola működésének jövőbeni sikeressége fontos a város és a színház számára.

A hallgatók-fiatalok jelenléte a folyamatos megújulás lehetősége és záloga, mindemellett a **képzési portfólió fejlesztésében komoly lehetőséget látok.** Az elgondolás nem új, hiszen az Ibsen Ház létrejöttének már kezdetekben is **a színházi háttérszakmák széleskörű oktatása** volt kitűzött célja. A piaci viszonyok ismeretében, **az alapítói gondolatok ezirányú újra-pozicionálásának komoly aktualitása lehet.**

2.4. Új és megújuló programok, az intézmény tevékenységeinek körének bővítése

Mindentudás Színházi Egyeteme

A Békéscsabai Jókai Színházban működő – Kovács Edit művésznő által gondozott - Mindentudás Színházi Egyeteme egy kiemelkedő és különleges kezdeményezés, amely a tudomány és a művészet határvonalát járja, miközben széles közönség számára kínál értékes és elgondolkodtató élményeket. Az előadások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a résztvevők a színház világán keresztül mélyebb ismeretekre tegyenek szert különböző tudományos témákban. A program különösen hasznos, hiszen az előadások ingyenesek és széles körben elérhetők, így bárki számára hozzáférhetővé teszi a tudás és a művészet párbeszédét. Ezen okok miatt a Mindentudás Színházi Egyeteme nem csupán **szórakoztató, hanem egyben fontos kulturális és közösségi esemény**, amelyet érdemes továbbra is támogatni és fejleszteni.

A Békéscsabai Jókai Színház Mindentudás Színházi Egyeteme kiváló lehetőséget kínál **együttműködésre a Színház- és Filmművészeti Egyetem elméleti intézeteivel, valamint a színművész képzés hallgatóival és az oktatói kar népszerű művészeivel**, lehetőséget adva számukra az aktív részvételre. Az eseménysorozat **alkalmas lehet országos, sőt nemzetközi konferenciák megrendezésére is**, amihez az **Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet** jelentős háttérrel biztosíthat. Konferenciák **írásos beszámolóinak és konferenciakötetek** megjelentetésére vonatkozó lehetőségeket a **Bárka Folyóirattal** foglalkozó fejezetben jelzem.

Mindezek hozzájárulnak Békéscsaba város kultúrájának, társasági életének és intellektuális környezetének emeléséhez, erősítve ezzel a város szellemi és társadalmi rangját.

A Bárka folyóirat és a Bárka online

A *Bárka* irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat 1993 óta meghatározó irodalmi műhelye Békéscsabának, és egyúttal a délkelet-magyarországi régió egyik lefontosabb szellemi fóruma. A lap nemcsak értékőrző és értékkeremtő irodalmi orgánus, hanem egy olyan szellemi közösség motorja is, amely hidat képez a helyi és országos kulturális élet között. A folyóirat online kiadása, a **Bárka online** 2007-ben indult el, és mára napi frissítésű, szerkesztett tartalommal rendelkező digitális irodalmi portállá fejlődött.

Ez a digitális jelenlét nemcsak a Bárka kortárs irodalomban betöltött szerepét erősíti, hanem Békéscsaba kulturális reputációját is növeli – különösen egy olyan időszakban, amikor

a regionális kulturális identitásformálás új platformokra helyeződik át. Az online térben való hatékony jelenlét lehetőséget teremt a város, a megye és az itt működő kulturális intézmények országos szintű láthatóságának növelésére.

A színház jövőbeni fejlesztéseinek szempontjából különösen értékes lehet az az irodalmi közeg, amely a Bárka körül épült és kiépül. **A színház és a folyóirat szorosabb együttműködése nem pusztán PR-értéket, hanem kreatív és tartalmi többletet is jelenthet** –különösen, ha közösen gondolkodunk a kortárs drámairodalomról, színpadi szövegekről, vagy a színház irodalmi reflexiójáról.

A Magyar Művészeti Akadémia köztestületi tagjaként, kezdeményezném a **Bárka folyóirat és az MMA irodalmi és művészetelméleti tagozatai közötti erőteljesebb együttműködését**. Erre már van precedense: az *Idegenek és Ismerősök* című színházi produkció esetében – a Bárkában megjelentet a dráma - javaslatomra sikerült elnyerni az MMA együttműködő támogatását, amely alkalommal a regionális munkacsoport Turi elnök úr jelenlétében a Vigadóban tartotta kihelyezett ülését. Az MMA irodalmi tagozatával való szorosabb együttműködés nemcsak szellemi forráslehetőségeket, hanem új tartalmi horizontokat is megnyithat – például pályázati konstrukciók, ösztöndíjprogramok és közös rendezvények formájában.

Kiemelt cél, hogy fiatal értelmiségi alkotókat és kutatókat is bevonjunk a békéscsabai kulturális térformálás folyamatába. Ennek érdekében - főszerkesztő úr egyetértése esetén - szakmai együttműködést kezdeményezhetünk **a dramaturg szakos hallgatókkal, valamint a doktori iskolák fiatal kutatóival.** Ők bekapcsolódhatnak olyan alkotói és elemző munkába – például szövegfeldolgozások, drámaadaptációk, kritikai írások, rendezői vagy színészi reflexiók formájában.

Az így létrejövő alkotói laboratóriumok hozzájárulnak ahhoz is, hogy a fiatal alkotók Békéscsabához, mint nyitott, szakmailag inspiráló városhoz kötődjenek. Ezzel a törekvéssel a város kulturális pozícióját is erősítjük, egyfajta *regionális alkotóműhely* identitást építve fel.

A Színház által kiadott folyóiratban lehetőség nyílhat a Mindentudás Színházi Egyetem eseményeinek, konferenciáinak írásos lenyomatának, beszámolóinak megjelentetésére is. Sőt, akár konferenciakötetek formájában is publikálhatók lehetnének a rendezvények anyagai.

Fejlesztési gondolatok és lehetőségek:

- **Irodalmi pályázatok, drámaírói felhívások meghirdetése** közösen a Bárkával – külön fókuszálva fiatal drámaszerzőkre és új hangokra.
- **Közös online tartalomgyártás:** interjúk, színészi jegyzetek, rendezői naplók, kritikák, esszék és háttéranyagok a Bárkaonline-on.
- **Fiatal alkotók mentorálása:** a Bárkában publikáló szerzők és a SZFE hallgatóinak bevonása olvasópróbákba, dramatizált estekbe, műhelymunkákba.
- **Kutatói és doktori műhelyek** kialakítása az SZFE és a Bárka, valamint a színház együttműködésével – fókuszban a kortárs magyar dráma és annak színpadi megszólaltathatósága.
- **Digitális kulturális archívum létrehozása**, ahol a két intézmény tartalmi egymásra reflektálnak és összekapcsolódnak.
- **Láthatóság növelése irodalmi gyűjtőportálokon** (pl. Litera, Műút, DRÓT, Színház.net) – a közös projektek célzott országos pozicionálásával.
- **Régiós és határon túli együttműködések ösztönzése:** többnyelvű produkciók, irodalmi estek, közös kiadványok, helyi értékfeltáró sorozatok indítása.

A Elek Tibor, főszerkesztő úr a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen volt oktatóm, szabadtéri igazgatóként pedig kollégák voltunk. Mindez a személyes szakmai kapcsolat alapját képezi egy bizalmi, építő párbeszédnek a színház és a folyóirat között.

2.5. Gasztronómiai egység

Dolgozói étkeztetés- művészbüfé

A gasztronómiai egység **kiemelkedő szerepet játszik a színházi dolgozók napi melegétkezésének biztosításában, szociális áron**. Szerepet vállal továbbá a színház működéséhez kapcsolódó rendezvények lebonyolításában is (előadások alatt büfé, fogadások és premier bankettek).

Az egység éves szinten *jelentős költséget jelent*, továbbá és álláshelyek fenntartását igényli. Hatékonyságának megítéléséhez szükség lenne nagyobb gazdasági rálátásra és azok elemzésére, ennek hiányában csak elvi lehetőségek diagnosztizálhatók. Egyfelől „előre menekülve” tovább fejleszteni az egység működését, pl.: konyhai kapacitáshoz arányos sajátos menüválasztékkal kiszállítási menü portfóliót kialakítani. Másik lehetőség racionalizálni és

vállalkozásba kiszervezni az egység működését, a dolgozói étkezés támogatását pedig, béren kívüli járulégmentes juttatásként cafeteria formájában biztosítani.

Hangsúlyozni szeretném, hogy **a kérdéssel csak az adatok mélységi ismeretében és alapos elemzés után** lehet érdemben foglalkozni.

Vendéglátó-helyiség (újra)pozicionálásának lehetősége

Az Andrássy úton, a **színház épületében működő kávézó - étterem** ismereteim szerint, nem váltotta be a hozzá fűzött gazdasági és kulturális reményeket – lényegében a napi menüs ebédeltetés időszakában aktív. (Adott esetben ez a funkció a régi büfében is bonyolítható, az ott működő játszóhelyét kiváltja a Bábszínháztól örökölt professzionális előadótér). A nagy forgalmú, városképi szempontból is frekventált elhelyezkedésű üzlethelyiség komolyabb potenciált rejt magában.

Meglátásom szerint -amennyiben lehetséges-, a helyiséget **bérbeadóként** és olyan formában célszerű működtetni, hogy az elsősorban a *fiatal és a fizetőképes korosztályt* szólítsa meg – ezt a réteget ugyanis nemcsak vásárlóereje, hanem **kulturális nyitottsága és színház iránti érdeklődése miatt** is érdemes elérni.

Érdemes lenne **olyan funkcióval újragondolni** a helyiség hasznosítását, amely nemcsak a színház bevételi lehetőségeit növeli, hanem **hozzájárul az intézmény imázsának erősítéséhez is, mint a város kulturális és társasági életének kiemelt szereplője.**

Korábbi tapasztalataimra (REÖK-vendéglátás) és a város adottságaira alapozva úgy vélem, egy jól ismert, országosan **már bizonyított franchise rendszerű** - cukrászda és kávézó, vagy egy csabai identitáshoz kapcsolódó Kulináris, **amely professzionális háttérrel és pontosan meghatározható célközönséggel működik** – ideális választás lehet. Ilyen *bérlő a színház számára kiszámítható, alacsony kockázatú, ugyanakkor a kulturális intézmény társadalmi presztízsét és városi jelenlétét is növelő* lépés lenne.

A **csabai kolbász** Békéscsaba egyik legmarkánsabb turisztikai terméke – prémium minősége adott, ám *márkaarculata egyelőre nem tükrözi ezt a benne rejlő potenciált*. A *szalámihoz hasonlóan tudatos, városias pozicionálása indokolt lehet*, amelynek stratégiai alapját a bormarketing nyújthatja: a bor és kolbász párosítása nemcsak gasztronómiailag, hanem kommunikációs szempontból is kiváló lehetőségeket kínál. Ez a szemléletmód könnyen kiterjeszthető a digitális térre is – gasztroblogok, webshopok, influencer-kampányok révén a

kolbász prémium termékként jelenhet meg. *A cél, hogy a Csabai kolbász ne csupán egy kiváló minőségű élelmiszer, hanem Békéscsaba karakteres, exportálható, nagyvárosias turisztikai márkája legyen.* A folyamat egyik kulcsszereplője lehet a színház Andrassy úti üzlethelyisége, amely az országosan ismert Kulináris franchise részeként tematikus estek, bor és kolbászkóstolók, és gasztro-színházi események állandó helyszínéként szolgálhatna.

3. VEZETŐI PROGRAM

3.1. Szakmai- és vezetői program, célkitűzések

Békéscsabai Jókai Színház vezetői programjaként a **művészi minőség, a közönségigények és a fenntartható gazdálkodás közötti** egyensúly megteremtését tartom a legfontosabbnak. A cél egy olyan intézményi működés megteremtése, amely **regionális és országos szinten is meghatározó szerepet** tölt be az **magyar színházi életben**, miközben nyitott a nemzetközi együttműködésekre.

A következő stratégiai elemek biztosíthatják, hogy a színház stabil működés mellett folyamatosan fejlődjön és új közönségrétegeket szólítson meg:

- **Professzionális menedzsment:** Olyan vezetői modell kialakítása, amely arányos önállóságot biztosít a részterületek vezetőinek, hatékonyan irányítja a színház működését, biztosítva a művészi és gazdasági célok elérését.
- **Piac- és közönségkutatáson alapuló szemlélet:** A nézői igények és piaci trendek, felmérése és elemzése alapján alakítjuk, befolyásoljuk a nézői elvárásokat a művészi célok elfogadtatása érdekében. A stratégiai és művészi célok elérése érdekében a preferenciák ismeretében alakítjuk a színház repertoárját, előadásszámait, jegyárazását, kommunikációs és értékesítési stratégiáját.
- **Sokszínű, népszínházi műfaji paletta megőrzése:** Az egyes műfajok arányos jelenléte - minden korosztály és érdeklődési kör számára vonzó előadások.
- **Igényes művészi színvonal:** Magas művészi értéket képviselő produkciók, amelyek megfelelnek a hazai és nemzetközi színházi elvárásoknak, *szolgálva, de emelve* közönségünk elvárásait.
- **Professzionális kommunikáció és erős médiakapcsolatok:** Hatékony kommunikációs stratégiák alkalmazásával, - különösen az online platformok professzionális alkalmazásával és az adatbázis alapú kommunikációval - növeljük a színház láthatóságát és elismertségét.
- **Új jegyértékesítési stratégia:** A költséges és mára kevésbé hatékony hagyományos közönség szervezéssel szemben, a hálózatos online jegyértékesítés preferálása a médiakommunikációval szoros szinergiában.

- **Projektalapú menedzsment, produkciós tervezés:** az éves költségvetés ismeretében az egyes produkciókra előre meghatározott bázis számokon alapuló költségvetési tervek és keretek.
- **A régió közönségének megszólítása** – a Jókai Színháznak minden esélye megvan, hogy a régió kulturális központjaként működjön. Ennek érdekében a kínálat és a vásárlók körének szélesítése. A város és a környező települések lakói számára is vonzó szolgáltatás, szolgáltatási csomagok kínálata, amelyen keresztül megpróbáljuk elérni az **ismétlődő és egyre gyakoribb látogatásukat-költésüket**.
- **Koprodukciók bel- és külföldi partnerekkel:** Együtműködés más hazai és határon túli színházakkal, kulturális intézményekkel - ezzel is növelve a színház ismertségét. Békéscsaba földrajzi adottságai lehetőséget kínálnak **romániai magyar színházakkal** való intenzív együttműködésekre
- **Középtávú intézményi stratégia:** Átfogó stratégiai terv kidolgozása, amely kijelöli a színház fejlődési irányait és célkitűzéseit a következő évekre, biztosítva a fenntarthatóságot és a művészi innovációt.
- **Tulajdonosi elvárások megértése, a célok mentén együttműködés a fenntartóval:** Figyelemmel a fenntartó elvárásaira, szoros együttműködésben kívánok dolgozni a színház sikeres működése érdekében.

3.2. Szervezeti struktúra és működés átalakítása a hatékonyság érdekében

A Személyes motivációk fejezetben megfogalmazott elvekkel összhangban vezetői programom elsősorban az intézmény irányítására és strukturált menedzselésére helyezi a hangsúlyt.

A szervezeti hatékonyság érdekében a **színház szervezeti felépítésén módosítást javaslok**, melyet az alábbiakban ismertetett szerkezeti ábra vizualizál. A módosítás célja, hogy világosan szétválassza a gazdasági, művészeti, műszaki, valamint kommunikációs-értékesítési szinteket, és ezáltal **egyszerűsítse az irányítási láncokat**, miközben megerősíti a szakmai felelősségi köröket. A módosított struktúra jól illeszkedik a **projektalapú működés** logikájába. A világos hatáskörmegosztás, a vezetői felelősségek elkülönítése, valamint az erőforrások

koordinált használata együttesen biztosítják, hogy a Békéscsabai Jókai Színház korszerű, felelős és transzparens intézményként működhessen.

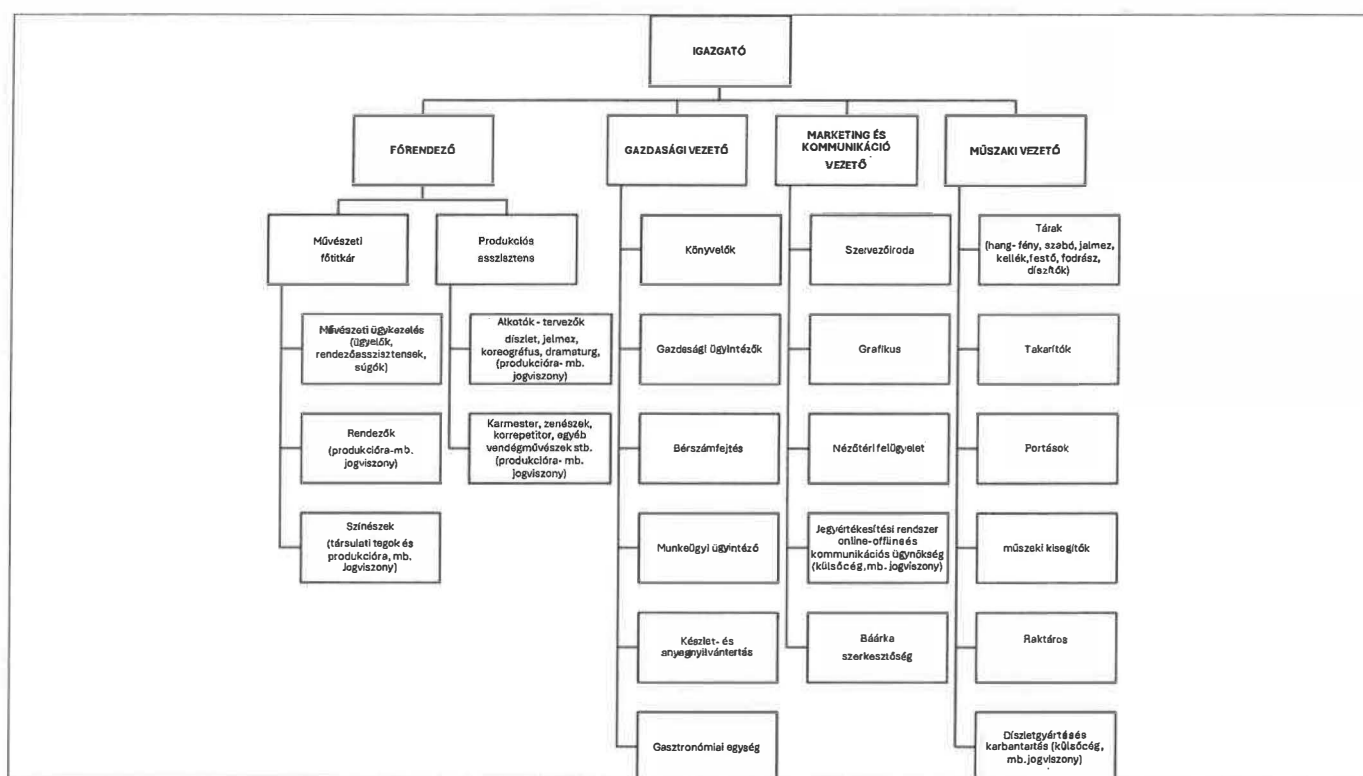
A színház művészeti és produkciós folyamatait a jövőben – **a korábbi titkárságvezetői szerepkört felváltva – főrendezői hatáskörrel rendelkező vezető** közvetlen irányítása alatt képzelem el. Dr. Szabó Károlyné titkárságvezető nyugdíjba vonult, jelenleg részmunkaidőben dolgozik. A művészeti ügykezelés vezetését évek óta Tege Antal látja el. Tapasztalt és feladatokat személyre szabottan ellátó vezetőként számíthatunk rá.

A hatékony működés érdekében kiemelten fontosnak tartom a **kommunikációs és értékesítési terület** tudatos fejlesztését is. E feladatkört egy **önálló kommunikációs- és marketingvezető** fogja össze, aki felelős a közönségkapcsolatok, a marketingstratégia, a lapkiadási tevékenység és online jelenlét összehangolt irányításáért. *Kezdeti időszakban a területet magam vinném, vezetői megbízásra a struktúra kialakítását követően kerül sor.*

A **műszaki vezetés** feladatköre kibővül: a jövőben nemcsak a produkciók technikai kiszolgálásáért, hanem a színházi létesítmények teljes körű **üzemeltetéséért és fenntartásáért** is felelősséget visel.

A megújuló szervezeti struktúra az új kihívásoknak és célkitűzéseknek megfelelően kerül átalakításra, az intézménynél már meglévő humán erő átcsoportosítással.

Az új szervezeti formát az alábbi grafikus ábra szemlélteti.

A szervezet hatékony működését biztosító kommunikációs folyamatokról – heti vezetői és szélesebb körű munkarendi egyeztetésekről - a belső PR-ral foglalkozó fejezetben írok részletesen.

Projektmenedzsment-szemlélet a színházi működésben

A Békéscsabai Jókai Színház jövőbeni működésében alapvető célom egy olyan korszerű, tervezhető és fenntartható irányítási gyakorlat bevezetése, amely a művészi autonómiát megőrizve biztosítja a szervezet stabilitását. Ennek eszköze a **projektmenedzsment-szemlélet kialakítása**, amely a teljes intézményi működésre – az évad egészére, valamint az egyes produkciókra – egységes struktúraként alkalmazható.

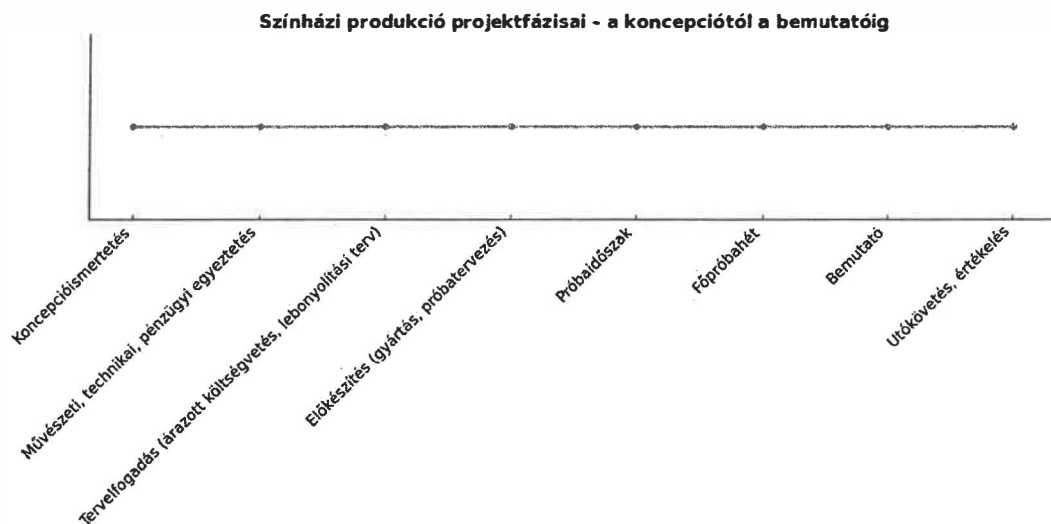
A színházi produkciók tipikus projektlogikát követnek: jól körülhatárolt célkitűzéssel (a mű bemutatása), meghatározott időkeretben (próbaidőszak, bemutató), rögzített költségvetésből (produkciós költség), ideiglenes szakmai struktúrával (rendező, szereposztás, alkotói és technikai csapat) valósulnak meg. E gondolkodásmód bevezetése segíti a hosszú távú tervezést, az erőforrások tudatos elosztását és az évad gördülékeny lebonyolítását.

A rendszer egyik kulcseleme a koncepcióismertetés bevezetése, amelyet a rendezők a tervfogadást megelőzően – legalább három hónappal korábban – tartanak. E konzultációk lehetőséget teremtenek arra, hogy a művészi elképzelések a színháztechnikai, humán és pénzügyi lehetőségeivel időben összehangolásra kerüljenek. Emellett a módszer egyben megfelelő időben felkészíti a színházi adminisztrációt és a műszakot a produkcióval kapcsolatos folyamatokra, valamint információt ad a készülő bemutatóról a kommunikáció, marketing és sales területén is. A folyamat során nemcsak az esztétikai célok, hanem a kivitelezés realitásai is közös gondolkodás tárgyává válhatnak, így jelentősen csökkenthetők a művészeti, gazdasági, műszaki, gyártási és összeségében a működésbeli kockázatok.

A koncepcióismertetésre épülő tervfogadás már strukturált, formális keretek között zajlik, amely során az adott előadásra vonatkozó árazott költségvetés, valamint a teljes technikai és műszaki kiviteli dokumentáció rendelkezésre áll. A jóváhagyás így valós szakmai és gazdasági alapokra épül, biztosítva, hogy minden produkció a színház által vállalható és fenntartható keretek között valósuljon meg.

A projektmenedzsment-szemlélet bevezetése a produkciós költségvetés tervezését is új alapokra helyezi. Bázisszámok alapján már az évad elején előzetesen meghatározhatóvá válnak az egyes produkciókra fordítható keretek, ami lehetővé teszi a művészeti és gazdasági szempontok közötti egyensúly időben történő megteremtését.

Ez a rendszer egyszerre biztosít átláthatóságot, rugalmasságot és szakmai szabadságot, miközben felkészült környezetet teremt az évad során felmerülő új impulzusok befogadására is. A projektalapú működés nem csupán gazdálkodási keretrendszert jelent, hanem szemléleti újítást is: a művészi és szervezeti szintek közötti tudatos, stratégiai szövetség megerősítését szolgálja.

Kulturális hozzáférés biztosítása – jegyárazási elvekkel és vezetői szemlélettel összhangban

Szakmai szempontból ideális helyzetben a **jegyárazás előzetes közönségkutatások eredményeire épülnek**: ez alapján a menedzsment gondosan mérlegeli a nézők összetételét, (kor, nem, iskolai végzettség, lakóhely, stb.) a műfaji preferenciákat és az addicionális (jegyhez kapcsolódó) kiadások szintjét és összetételét. A gazdasági környezet, a piaci környezet konkurens szolgáltatásai, vagy a szabadidő eltöltésében helyettesítő termékként működő ingyenes fesztiválok elszívó hatása mind csökkentheti a fizetőképes keresletet, egyben befolyásolja a jegyárazási stratégiát. A megfizethető jegyár optimális szintjének meghatározása mindig összetett folyamat, amely számos, egymással szoros kölcsönhatásban álló tényező eredményeként alakul ki.

Az árképzést tehát **közönségvizsgálatokra és helyi fogyasztói szokásokra alapozott elemzések** mentén tartom megújíthatónak. Ez a szemlélet nemcsak a színház gazdasági fenntarthatóságát szolgálja, hanem hozzájárul ahhoz is, hogy a nézői igényekhez és lehetőségekhez igazított, **differentiált árazás** valósulhasson meg.

Ugyanakkor a vezetői attitűd szempontjából fontosnak tartom hangsúlyozni az alábbiakat is: a színház **nem pusztán szolgáltató intézmény, hanem érték közvetítő közösségi**

tér, amelynek felelőssége, hogy a kultúrához való hozzáférés lehetőségét **szociális alapon is nyitva tartsa**.

Ennek szellemében programom szerves részét képezi egy olyan **humanista, támogató értékrenden alapuló társadalmi felelősségvállalás (CSR)**, amely a kulturális javakhoz való hozzáférést **rendszeresen, évenként ismétlődően** biztosítja a **hátrányos helyzetű közösségek számára**. Ez nem pusztán erkölcsi, hanem közösségépítő és identitáserősítő küldetés is. A Szegedi Szabadtéri Játékokon már volt lehetőségem ezt a szemléletet gyakorlatba ültetni – ajándékkoncertek formájában. A Békéscsabai Jókai Színházban is célom olyan **évről - évre visszatérő programok** elindítása, amelyek révén a **szociálisan rászoruló gyermekek, idősek, is méltóságteljesen** lehessenek részesei a színházi élménynek.

Hiszem, hogy a kultúrához való hozzáférés nemcsak esélyt, hanem tartozást is jelent – egy közösséghez, egy értékrendhez, egy jövőképhez. A színház vezetése pedig akkor lehet teljes, ha a szervezeti racionalitást és az emberi érzékenységet egyaránt képviseli – a fenntarthatóság mellett a társadalmi felelősségvállalásban is.

3.3. Művészeti program

A szakmai koncepció a művészeti munka szakmai koncepciója, a felhívásban megfogalmazott feladatok és követelmények figyelembevételével:

Elvi állásfoglalás

Fontosnak tartom röviden összefoglalni a színház és az előadás lényegéről alkotott felfogásomat. Az előadás egy kivételes pillanat, ahol az alkotók és a közönség – vagy más nézőpontból a színházi „termék” létrehozói és befogadói – találkoznak, és létrejön maga a színházi aktus. Legyen szó művészetelméleti vagy gazdasági megközelítésről, **a színház esszenciája az előadás és annak fogadtatása**.

A színház minden korban az ideális emberi közösség eszméjét közvetíti: a bemutatott emberi sorsok mintaként szolgálnak, segítve a nézőt abban, hogy önmagát és közösségben betöltött szerepét felismerje. Az emberi sorsok megértése és átélése a színház lényegi funkciója, hiszen a dráma éppen azáltal válik hatásossá, hogy segít eligazodni az élet konkrét dilemmáiban. A színház ünnepi jellege ebből fakad: eredete és a modernitás előtti története a közösség ünnepeivel fonódik össze.

A színház nem csupán a valóság illúzióját teremti meg, hanem új valóságot hoz létre, így az előadás természete szükségszerűen mágikus. Maga a színházi játék is szakrális jellegű, hiszen a teremtés aktusát ismétli meg: új világ születik a színpadon. Az előadás értelmezése minden alkalommal más és más – a látvány, a közönség, a hatások állandóan változnak, miközben egyszerre közösek és egyéniek. Egy igazán értékes előadás nem csupán a valóság visszatükrözése, hanem olyan összefüggések és mintázatok megmutatása, amelyek az emberi lét közös vonásait emelik ki. A nézőnek pedig aktív szerepe van ebben a folyamatban: az előadás csak keretet ad, de annak egyéni értelmezése minden befogadó saját élménye marad. **A színház így sorsmintákat kínál, amelyek a nézőben saját életére vonatkozó kérdéseket generálnak, segítve ezzel világban való tájékozódását.**

Művészeti koncepció alapelvei

- **Sokszínű és értékteremtő műsorterv:** A műfaji gazdagságra és stiláris egyensúlyra épülő repertoárban klasszikus és kortárs, magyar és világirodalmi művek egyaránt helyet kapnak. A program célja a színházi hagyományokkal való élő párbeszéd fenntartása, miközben a népszínházi örökséget ápolva olyan előadásokat kínál, amelyek egyszerre művésziek és közönség által is szerethetők.
- **Magyar színházi örökség gondozása:** A magyar szerzők műveinek rendszeres színpadra állítása, a magyar nyelv és színjátszás értékeinek, és a társulati szellemiség ápolása.
- **Kortárs drámák támogatása:** A jelenkor társadalmi és emberi kérdéseit érzékenyen megjelenítő új drámák és kortárs művek színpadra segítése az intellektuális és érzelmi megszólítás eszközével történik, nem didaktikus módon, hanem művészi hitelességgel.
- **Vidéki népszínházi küldetés:** A közönséget partnerként kezelő, közösségi jelenlétben alapuló színházi forma egyensúlyt teremt a szórakoztató igények és a magas művészi színvonal között.
- **Gyerme- és ifjúsági színház:** A jövő színházi közönségét megalapozó nevelő munka részeként önálló figyelmet kapnak a fiatal korosztályoknak szóló előadások, a színházi nevelés és a fokozatos beavatás szellemében.
- **Esztétikai komplexitás:** A színház, mint összművészet jelenik meg, ahol a szöveg, a zene és a látvány egységes nyelvet alkot. A színpadi kifejezés minden eleme – a látványvilág, a zenei megvalósítás, a dinamikus játékmód – jelentéshordozóként működik.
- **Minőség és technikai professzionalizmus:** Az adottságokat kihasználó formátumos megvalósítás, a technikai lehetőségekhez illeszkedő színpadi megoldások a művészi célkitűzések szolgálatában.

Művészeti koncepció - művészeti célkitűzések

A darabválasztások, rendezők és tervezők kiválasztásában, legfontosabb partnerként - főrendezőként Tege Antalra a Jókai Színház vezető színművész - rendezőjére számítok. Színházi pályafutásunkat együtt kezdtük a Jókai Színházban. Több mint két évtizedes ismeretségünket szakmai barátság is összeköti. A nagy sikerre futó Molière, A képzelt beteg előadásunk, fontos közös munkánk, amely produkció *idén nyáron a franciaországi Avignoni Nemzetközi Színházi Fesztiválon, a Gyulai Várszínházi és a Kisvárdai Színházi Fesztiválon is bemutatkozik. Utóbbin versenyprogramként.*

Művészeti programunk és célkitűzéseink egy tudatosan építkező, korszerű, értékalapú és közönségcentrikus színházi működés megteremtésére irányul.

Az első időszak célja a nézők bizalmának megszerzése, amely alapot ad a további fejlődéshez. Programunk tiszteletteljesen kapcsolódik a nemzeti kulturális hagyományokhoz, miközben kiemelt figyelmet fordít a helyi közösség aktív megszólítására. Ezen túl célunk, hogy az érvényes és kortárs színházesztétikai elvek és színpadi megvalósítások mentén **friss és izgalmas alkotói munkát végezzünk, melyek lehetőséget adnak a klasszikus és kortárs művek újragondolására, innovatív formanyelvek alkalmazására és a közönség folyamatos megszólítására.**

Egy színpadi produkció karakterét, milyenségét – a művön kívül – alapvetően az alkotók: a rendezők és a tervezők határozzák meg. A színházi irányzatok világszerte megújulóban vannak. A progresszív színházi alkotók a konvenciók tagadására, az aktuális trendek követésére, mások a hagyományos színházi játéktílus őrzésére teszik a hangsúlyt.

A színházművészet lényege, hogy az írott dráma újraértelmezéséből kortárs, élő művészeti alkotás szülessen a színpadon. Ennek szellemében az intézmény művészeti igazgatásának felelőssége, hogy **a közönséget új, eddig ismeretlen esztétikai élményekkel gazdagítsa – mindezt úgy, hogy az előadások befogadhatóak és értelmezhetőek maradjanak a nézők számára. Mint közpénzből működő kulturális intézmény, a színháznak kötelessége, hogy nézői többségnek megfeleljen.**

Egy vidéki színház helyzete speciális, hiszen, amíg a fővárosban az egyes színházak egyedi sajátosságokkal a város lakosságának csak egy adott szegmensét szolgálják, addig a

vidéken város és a régió egyetlen színháza szükségszerűen, a legnemesebb értelemben vett népszínházi jelleggel heterogén közönségigényt kell szolgáljon. Egyszerre kell tehát a vegyes érdeklődésű közönség számára vonzó produkciókat bemutatni, emellett művészi-esztétikai értelemben korszerűnek (a kor szerintinek) is lenni.

Egy színpadi mű létrejöttét soha nem az öncélú újítás, hanem mindenkor az alkotó művészi eredetisége, hitelessége és igényessége legitimálja. Ezt honorálja a közönség. A nagyszínpadi produkciókhoz olyan *színházi alkotókat tervezzünk felkérni, akik erős művészi invencióval rendelkeznek, de megértik és elfogadják a népszínházi elvárásokat.*

Művészeti szempontból alapvetés a **színház műsorpolitikai hagyományainak megőrzése, így a prózai művek, zenés darabok és a meseelőadások produkcióinak állandó jelenléte.**

A közönség elvárásainak megfelelően valamennyi szegmentumban két fő szempontot kell egyeztetnünk, így a **közönség számára legvonzóbb, ugyanakkor művészi kihívásokat leginkább szolgáló műveket kell választanunk.**

A költészetet a színházat és összességében a művészeteket elsősorban nem megérteni, hanem megélni, átélni kell. A jó színház nem kinyilatkoztat, hanem teret ad az érzéseknek, amelyek a nézőben formálódnak tovább, nem ad kész válaszokat, hanem belső visszhangokat kelt. A színház lényege az eleven kapcsolat: a jelen idejű találkozás a színpad és a nézőtér között, ahol a kimondott szó, a mozdulat, a csend egyaránt hatni képes.

Alkotóként magam is arra törekszem, hogy a színpadi események a befogadó személyes élményeiből, megélt vagy vágyott belső világából fakadó asszociációkat hívjanak elő a nézőben. **A látottaknak úgy kell hatniuk, hogy az tovább él a néző gondolataiban, érzelmeiben.** Egy jó előadás nem lezár, hanem elindít valamit, így a műalkotás nem a színpadon, hanem a nézőkben jön létre. Teret adunk az érzéseknek, amelyek a nézőben formálódnak tovább. *Hiszem, hogy a színház ereje nem abban rejlik, hogy frontálisan mit mondunk el a világról, hanem abban, hogy milyen gondolatokat, érzeteket ébresztünk azokban, akik néznek és hallgatnak minket.*

Olyan előadásokat szeretnénk létrehozni, amelyek nem egy estére szólnak, hanem nyomot hagynak. Mert a színház nagy lehetősége, hogy képes újrafogalmazni a világot – nem

elvont eszmékkel, hanem emberi történetekkel, amelyekben magunkra ismerhetünk. *Talán ebből is fakad vonzalmam az író-költő, egyben színházi vállalkozó Molière iránt, akinek öt komédiáját is volt alkalmam rendezni.*

A művészeti elképzelések alapvetően meghatározzák egy színház repertoárjának sokszínűségét és tartalmát, hiszen az a cél, hogy a közönség számára olyan gazdag és vonzó művészeti élményeket kínáljunk, amelyek **tükrözik a színház mindkét alapvető funkcióját: a szórakoztatást és a gondolkodásra, reflexióra való ösztönzést.** A klasszikus és kortárs, magyar és világirodalom legkülönbözőbb műfajú és hangvételű darabjaiból kialakítandó repertoárnak képesnek kell lennie széles közönséget megszólítani, miközben hű marad a színház művészeti missziójához.

Kiemelt figyelmet fordítunk a *magyar színházi hagyományok bemutatására és ápolására*, hiszen a nemzeti kultúra megértése és tisztelete a színház egyik alapvető feladata. Az ilyen előadások nemcsak a kulturális örökség megőrzését szolgálják, hanem hozzájárulnak a közönség identitásának és történelmi tudatának formálásához is. Ugyanakkor fontos, hogy a színház ne csupán a múlt értékeit őrizze meg, hanem a jelen társadalmi problémáira, valamint univerzális emberi kérdésekre is reflektáljon kortárs művek műsorra tűzésével. A kortárs dráma rendkívüli lehetőséget biztosít arra, hogy a színház élő és releváns fórumként reagáljon a világ változásaira, miközben erősíti az érzelmi és intellektuális kapcsolatot a közönséggel.

A magyar színházi hagyományok és a magyar mentalitás mélyen gyökerező jellegzetessége és nézői igénye a legnemesebb értelemben vett derű. Legjobb meggyőződésem szerint a színház célja nem csupán az elgondolkodtatás és nem is a szórakoztatás kell legyen, mert egy színházi előadás legnagyobb értéke, ha néző szívét érinti meg.

A repertoárépítés során **a nagyszínpadon a ciklus első három évadában** vígjátékok és komédiák irányából közelítünk, **ismert világirodalmi és korszakalkotó remekművekkel**, melyek szórakoztató módon, de mélyebb gondolatokat is felvető témákat kínálnak a közönség számára.

Az ismert címek és klasszikus irodalmi alapanyagok **a nézőkben bizalmat** keltenek a jegyvásárlásra, hiszen ezek az előadások már előzetesen elnyerték a közönség tetszését, így **nagyobb mozgásteret** adnak az előadások esztétikai formavilágának progresszivitásához,

lehetőséget biztosítva a kreatív és modern megközelítések alkalmazására, amelyek friss perspektívát adnak.

Ez a fajta edukáció a közönség érdekében biztonságos építkezést jelent, míg támogatja a színház szakmai fejlődését, egyben gyors kapcsolódást biztosít a kortárs színházi folyamatokhoz. Mindezt személyes alkotói és menedzseri tapasztalataim alapján mondom, hiszen a Szegedi Szabadtérin, sok évnyi prózai előadások szüneteltetése után, igazgatói sikereimet Shakespeare vígjátékok progresszív formavilágú bemutatásával értem el. Alkotóként pedig Molière komédiákkal értük el a legnagyobb eredményeket, amelyek nemcsak hazai, hanem nemzetközi színházi fesztiválokon is lehetőséget adtak a bemutatkozásra.

A kamaraszínpadon és a stúdioszínpadokon már a ciklus elején is vállalkozunk művészileg magasabb kihívásokra.

A célunk, hogy a ciklus végére a nagyszínpadon is bátran mutathassunk be fajsúlyosabb drámai műveket is széles közönségérdeklődés mellett.

Ebben a folyamatban kiemelt szerepe van a mese- és ifjúsági előadásoknak. A korosztály színházi szocializációja még érintetlen. Nekik most alakul ki a világuk, most formálódnak színházi elvárásaik. Ha van tere az új színházi formák elfogadtatásának, akkor az itt van: a fiatalabb generációknál, akik nyitottabbak a költői, metaforikus gondolkodásra, akik még természetes módon érzékelik a színház játékosságát és teremtő erejét, miközben vizuális kultúrája a médiaeszközök dömpingjének köszönhetően, a korábbi generációhoz képest messze fejlettebb. Mindez azt jelenti, hogy a mese- és ifjúsági előadások nem pusztán műsorpolitikai döntések, hanem innovációs lehetőségek is a közönség nevelésében.

3.4. Műsorterv

A Békéscsabai Jókai Színház 2026-os tavaszi színházi évada adott, azt az előző direktció hirdette meg. A belépő új menedzsmentnek feladata: a lebonyolítás zavartalanságának biztosítása. A jövőben bemutatásra kerülő művek kiválasztását és a végleges műsorterv összeállítását nem ritkán egy-egy alkotó, vagy koprodukciós partner, esetleg szerep-specifikus színpadi művész felleltetési lehetősége is inspirálja.

Az évados műsorterv kialakítása nem csak értékpreferencia, művészi elképzelések és színházi ízlés kérdése, hanem logisztikai feladat is. *A játszóhelyek párhuzamos működtetése, a műszaki és kiszolgáló személyzet, valamint a művészeti létszám*

figyelembevételével alakulhat. A bérletsorozattal összefüggő kötelezettségek is jelentős hatással vannak a program összeállítására. A különböző bérlettípusok eladásai egymásba fonódnak, de a korosztályi korlátokkal rendelkező meseelőadások nem keverhetők más bérlettípusokkal.

Hangsúly az arányokon

A színházi működés egyik legnagyobb kihívása az arányok megtalálása: hogyan teremtsünk egyensúlyt művészi ambíció és közönségigény, tradíció és újítás, gazdasági realitás és esztétikai minőség között. Hiszem, hogy a színház akkor működik jól, ha nem a kizárólagosság, hanem a sokféleség és a mérték uralja – az arányérzék tehát nemcsak művészi, hanem etikai kérdés is. E szemlélet tükröződik a műsorterv szerkezetében, a nagyszínpad nem a művészi kísérletezés, a rétegízlést kielégítő útkeresés terepe. A kamaraszínpad, és a stúdió adhat helyet azoknak a magasabb művészi kihívásoknak, amelyekre egy regionális színháznak is lehetőséget kell biztosítania – ha jó arányérzékkel szervezi működését.

A műsortervezést meghatározó alapadatok

JÁTSZÓHELY	MŰFAJ	PRODUKCIÓ/ SZEZON
NAGYSZÍNPAD eszmei férőhely: 340 fő	átlag 250 főre bérletez / előadás	
	Prózai mű	2-3
	Zenés mű	2
	Mese	4
	Vendégprodukció	1-4
KAMARASZÍNPAD eszmei férőhely: 120 fő	120 főre bérletez / előadás	
	próza	2
	zenés	0-1
	vendégprodukció	1-10
STÚDIÓK eszmei férőhely: flexibilis 40-70 fő	bérletes előadás	
	próza	3-5
	vendégprodukció	1-2

A műsortervezés befolyásoló örökölt bérletstruktúra

Bérlet fajta	bérletsorozat száma/ db	produkciók / előadások száma	eladott bérletek száma/ db	korosztály	játéknapok	kezdési időpont
Felnőtt	15	6 (4 nagyszínpad + 2 kamara)	3127	felnőtt	kedd -szombat	19-óra
Szabadbérlet	2	4, vagy 6 (szabadon választhat)	241	felnőtt	szabadon	választás szerint
Ifjúsági bérlet	1	4 (lehetőleg nagyszínpad)	246	középiskolások, főiskolások részére	szombat	19-óra
Nagydiákiak	2	3 (lehetőleg nagyszínpad)	544	általános iskola 7-8. osztály	kedd -péntek	15-óra
Kisdiák	5	3 (lehetőleg nagyszínpad)	1297	általános iskola 5-6. osztály	kedd -péntek	10, 15-óra
Mesebérlet	18	3 (lehetőleg nagyszínpad)	4915	óvodások és 1-4. osztály	kedd-szombat	9, 11, 15-óra
Összesen:	43	14 10 (nagyszínpad, kamara) +4 stúdió	10.370 2025.évi bázis			

Bérletstruktúra racionalizálása

A 43 db bérletsorozat előadásainak kiszolgálására figyelemmel *nagyszínpadon és a kamaraszínpadon együttesen 2 zenés és 6 prózai előadás, továbbá 4 meseelőadás* (különböző korosztályok számára), *a stúdiókban 4 produkcióra van lehetőség.*

A kereteket bővíteni igyekszünk, a *gyermekbérletes produkciók számát racionalizáljuk, ennek helyére további bemutatót igyekszünk beépíteni- kigazdálkodni.*

Műsorterv- (tervezet)

A végleges műsorterv kialakítására a tényadatok függvényében kerülhet sor. A pályázati kiírás szerinti évad-, és produkciós tervet az alábbiakban, mint műsorpolitikai elképzeléseink ívét, szándékainkat illusztrálja az öt évadra bontott tervezet:

I. évad		II. évad	
NAGYSZÍNPAD + KAMARA		NAGYSZÍNPAD + KAMARA	
Békési-Fényes – G. Dénes	CSALÁDI MUSICAL	Joseph Stein- Kerry Bock- Seldon Harnick	MUSICAL
A KUTYA, AKIT BOZZI ÚRNAK HÍVTAK	magyar	HEGEDŰS A HÁZTETŐN	klasszikus
Webber-Rice	MUSICAL	Molnár-Geszti-Dés	MUSICAL
EVITA	klasszikus	PÁL UTCAI FIÚK	kortárs magyar
Shakespeare	VÍGJÁTÉK	Dmond Rostand	SZÍN MŰ
SOK HŰHÓ SEMMIÉRT	klasszikus világirodalom	CYRANO	(klasszikus világirodalom)
Csehov:	VÍGJÁTÉK	Hasek:	VÍGJÁTÉK
VÁNYA BÁCSI	klasszikus világirodalom	SVEJK A DERÉK KATONA	klasszikus
Molière:	KOMÉDIA	Molière:	KOMÉDIA
MIZANTRÓP	klasszikus világirodalom	FŐSVÉNY	klasszikus világirodalom
Egressy Zs:	KOMÉDIA	Bacsó:	SZATÍRA
PORTUGÁL	kortárs magyar	TANU	kortárs magyar
Ösbemutató a színház felkérésére	színmű	Tasnádi L:	KOMÉDIA
RÓBERT BÁCSI – A JÓTÉKONY SZÉLHÁMOS	kortárs	FINÍTÓ	kortárs magyar
Exupéry	MESE	Zalán Tibor:	MESE
A KIS HERCEG	klasszikus világirodalom	HÁRY - A RETTENTŐ MAGYAR VITÉZ	kortárs magyar
Paul Gallico – Horváth Péter:	MESE	Lázár Ervin	MESE
MACSKA VOLTAM LONDONBAN	kortárs	A HAZUDÓS EGÉR	kortárs magyar
kortárs átirat	MESE	kortárs átirat	MESE
MAGYAR NÉPMESÉK sorozat	klasszikus magyar	MAGYAR NÉPMESÉK sorozat	klasszikus magyar
STÚDIÓK		STÚDIÓK	
Vajda István	MONODRAMA	Görgey Gábor	SZÍN MŰ
PEDIG ÉN JÓ ANYA VOLTAM	kortárs magyar	MIKSAZÁTH KÜLÖNÖS HÁZASSÁGA	kortárs magyar
Húby Miklós	SZÍN MŰ	Egressi Zoltán	KOMÉDIA
ŐK TUDJÁK, MI A SZERELEM	kortárs magyar	PRAH	kortárs magyar
Kertész Imre	DRÁMA	Spiró György:	kortárs magyar
SORSTALANSÁG	kortárs magyar	A BORBÉLY	KOMÉDIA
Ösbemutató a színház felkérésére	DRÁMA	Szophoklész:	TRAGÉDIA
ÚJ KORTÁRS ÖSBEMUTATÓ	kortárs	ANTIGONÉ	kortárs átirat

III. évad NAGYSZÍNPAD + KAMARA		IV. évad NAGYSZÍNPAD + KAMARA		V. évad NAGYSZÍNPAD + KAMARA	
Rodgers	MUSICAL	Pinter-Darius	NÉPIES-ZENÉS KRIMIBALLADA	Kurt Weill - Bertolt Brecht	MUSICAL
CARUSEL	klasszikus	PARASZTOPERA	kortárs műgyárt	BICSKA MAXI- KOLDUSOPERA	klasszikus világirodalom
Kaczsi L. Sándor - Miklós	MUSICAL	Dale Wasserman	MUSICAL	Szirmai-Bakonyi-Gábor	OPERETT
ABIGÉL	kortárs magyar	I.A MANCHA LOVAGJA	klasszikus	MÁGNÁS MISKA	magyar klasszikus
Shakespeare	VIGJÁTÉK	Molière	KOMÉDIA	Shakespeare	VIGJÁTÉK
VÍZKERESZT VAGY AMIT AKARTOK	klasszikus világirodalom	SCAPIN FURFANGJAI	klasszikus világirodalom	A MAKRANCÓS KATA	klasszikus világirodalom
Béla Kun	TRAGIKUSKOMÉDIA	Tünet Cécile	SZÍNEMŰ	Móricz Zsigmond	SZÍNEMŰ
OREG-HOLGY LÁTÓGATÁSA	klasszikus világirodalom	LAVINA	kortárs	ROKONOK	magyar klasszikus
Kaczsi Sándor	színház	Virághegy	TRAGIKOMÉDIA	The Tiger Lilies. Phelim McDermott, Julian Crouch	RÉMVARIETÉ FELNŐTTEKNEK
ÉDES ANNA	klasszikus magyar	RÉSZEGEK	(kortárs)	JÓGYEREKEK KÉPESKÖNYVE	KORTÁRS
David Seidler	kortárs	Shakespeare	DRÁMA	Gogol	vigjáték
A KIRÁLY BESZÉDE	kortárs	ATHÉNI TIMON	klasszikus világirodalom	HÁZTŰZNÉZŐ	
Rodriguez	VIGJÁTÉK	Brecht	ZENES SZÍNEMŰ	Georges Feydeau	vigjáték
INDUL A RAKTERHÁZ	klasszikus magyar	JÓEMBER KERESÜNK	klasszikus	A HÜLVÉJE	
Carlo Goldoni	MESE	L. Frank Baum	MESE	Zsolt Tibor	MESE
PIONOKKIO	klasszikus világirodalom	ÓZ, A NAGY VARÁZSLÓ	klasszikus világirodalom	RETTENTŐ GÖRÖG VITÉZ	kortárs magyar
Edgar Allan Poe	MESE	Johan Struyt Begijnje	MESE	Romhányi	MESE
VILÁGSZÉP NÁDSZÁLKISASSZONY	(klasszikus)	GULLIVER UTAZÁSAI	klasszikus	HAMUPIÓKE	kortárs magyar
kortárs átlát	MESE	kortárs átlát	MESE	kortárs átlát	MESE
MAGYAR NÉPMESEK sorozat	klasszikus magyar	MAGYAR NÉPMESEK sorozat	klasszikus magyar	MAGYAR NÉPMESEK sorozat	klasszikus magyar
STÚDIÓK		STÚDIÓK		STÚDIÓK	
Koss Csaba	DRÁMA	Bodolay-Jarry	ABSZURD	Váskily Szigorjev	KOMÉDIA
VESEDELMES VISZONYOK	kortárs átlát	ÚBÓ A KIRÁLY, A ZABSZURD	klasszikus	GUPPI	kortárs
Alexandro Baricco	színház	Edward Albee	DRÁMA	Ibsen	SZÍNEMŰ
AZ ÓCEÁNJÁRÓ ZONGORISTA LEGENDÁJA		NEM FÉLÜNK A FARKASTÓL	klasszikus	BABAHÁZ	klasszikus világirodalom
kortárs átlát	TRAGIKUSKOMÉDIA	Yasmina Reza	VIGJÁTÉK	Ugo Betti	SZÍNEMŰ
CASANOVA	kortárs magyar	AZ ÖLDÖKLÉS ISTENE	kortárs	BÜNTÉNY A KECSKESZIGETEN	klasszikus világirodalom
Öberréti színház felkérésére	DRÁMA	Euripidész	TRAGÉDIA	Anders Thomas	DRÁMA
ÚJ KORTÁRS ÖSBEMUTATÓ	kortárs magyar	MÉDEA	kortárs magyar átlát	ADÁM ALMÁI	kortárs magyar

Nyelv, zene, látvány, színházesztétika

A színpadi alkotás egyik legfontosabb előfeltétele az írott mű mélyreható megértése. Erre épül a színpadi megjelenítés, amely a nyelvet, mint közvetítő eszközt használja a drámai mű megszólaltatására. **Nemzeti színjátszásunk kialakulásának alapja a magyar nyelv ápolása volt, a német ajkú többséggel szemben. Bár a hangsúlyok idővel változtak, a színház egyik alapvető funkciója ma is a nyelv ápolása, értő használata.**

A korszerű, társadalmilag legitim színház nem csupán leképezi a környező világ folyamatait, hanem alakítja és befolyásolja azokat. Mindeközben sajátos színházi nyelvezetet teremt, amely képes megszólítani közönségét, és egyben hozzájárul nemzeti nyelvünk fejlődéséhez is. A színház nyelvezetének formálásakor figyelembe kell venni a közönség eltérő szociokulturális hátterét, hiszen a regionális sajátosságok – például tájnyelvi elemek, gazdasági tényezők és helyi iparágak – befolyásolják a nyelvhasználatot. A színpadi nyelvezet így nemcsak a nemzeti nyelvet ápolja, hanem a lokális identitás megjelenítésének is eszköze, amely a közönség önazonosságát erősítheti.

Tény, hogy a **közönség jelentős része a realista és naturalista színházhoz szokott.** Az elmúlt ötven évben a magyar színházművészet ezt a megközelítést erősítette, és a nézőt arra kondicionálta, hogy a színpadon mindent készen kapjon: a jelentéseket, az érzelmeket, az értelmezést. De a világ változik, és a kortárs színházesztétika túllépett ezen a hagyományon. A kérdés az, **hogyan lehet haladni a korszellemmel úgy, hogy a közönség ne érezze magát elidegenítve,** hanem fokozatosan, érthető lépésekben váljon részévé egy új színházi gondolkodásnak? **A megoldás kulcsa talán épp a nézői képzelet aktiválása.** Ahogy az olvasás során a belső képalkotás hozza létre az agyunkban megszülető világot, úgy a színházban is a nézői fantázia mozgósításával születik meg maga az előadás. A cél, hogy olyan nyelvezetet teremtsünk – szóban, képben és hangban egyaránt –, amely kinyitja a nézői érzékelést és gondolkodást, így **a műalkotás ténylegesen nem a színpadon, hanem a nézőben jön létre.** Ezért kell ápolni a nyelvet, ezért kell tudatosan használni a képi és akusztikus elemeket, hogy ne pusztán illusztrációként szolgáljanak, hanem aktívan bevonják a közönséget a befogadás folyamatába.

A zene és a látvány ebben a munkában nemcsak kísérőelemek, hanem a színházi nyelv meghatározó részei. A zene dramaturgiai szerepe nem csupán érzelmi hatás keltése, hanem gondolati asszociációk felébresztése is: ritmusa, dinamikája és hangszínei révén olyan jelentésrétegeket hordoz, amelyeket a szöveg önmagában nem tudna közvetíteni. Ezért is tartom kiemelten fontosnak a színházi zeneszerzők közreműködését, hiszen jelenlétük nemcsak zenei minőséget, hanem alkotótársi szemléletet is hoz az előadásba. Egy jól működő zenei koncepció csak akkor születhet meg, ha a zeneszerző a próbafolyamat aktív részesévé válik.

A látvány ugyanígy több, mint díszlet: atmoszférát teremt, gondolkodtat és képes szimbólumokkal operálni, amelyek **segítenek átlépni a realista-naturalisztikus színházi gondolkodás korlátait.** A színpadi világítás, a térhasználat, a vizuális metaforák olyan eszközök, amelyek a néző belső képalkotását mozdítják elő, és lehetőséget adnak arra, hogy ne csak befogadjon, hanem részt is vegyen az értelmezésben.

Ha valóban új utakat keresünk a színházban, azt nem a közönséggel szemben, hanem vele együtt kell megtennünk. Ebben a folyamatban a mese- és ifjúsági előadások kulcsszerepet játszanak: nemcsak a következő generációnak nyújtanak első, meghatározó színházi élményt, hanem a közönség érzékenyítésének és ízlésformálásának is természetes, organikus terepei. Éppen ezért ezeket az előadásokat a legmagasabb művészi igénnyel kell létrehozni – nem tekinthetők másodrendű produktumoknak. Ez egy gyorsan megtérülő humán

befektetés öt - tíz év meghatározó a gyermekközönség színházi látásmódjának kialakulásában, és alapvetően befolyásolja, hogyan viszonyulnak majd felnőttként a színház nyelvéhez, esztétikájához.

3.5. Igényes zenés művek; gyerek-, ifjúsági-, illetve családi darabok bemutatása

A gyermek korosztály színházi szocializációja még érintetlen. Nekik most alakul ki a világuk, most formálódnak színházi elvárásaik. Ha van tere az új színházi formák elfogadtatásának, akkor az itt van: a fiatalabb generációknál, akik nyitottabbak a költői, metaforikus gondolkodásra, akik még természetes módon érzékelik a színház játékosságát és teremtő erejét, miközben vizuális kultúrája a médiaeszközök dömpingjének köszönhetően, a korábbi generációhoz képest messze fejlettebb. Mindez azt jelenti, hogy a mese- és ifjúsági előadások nem pusztán műsorpolitikai döntések, hanem innovációs lehetőségek is a közönség nevelésében.

A családi színházélmény kiemelt jelentőséggel bír napjainkban, amikor a hálózati társadalom és az informatika térnyerése egyre inkább elszigeteli az embereket, és csökken a valódi közös programok lehetősége. Az együtt eltöltött idő – különösen a színházban – felbecsülhetetlen értékűvé válik, hiszen az élő előadás varázsa, különösen a zenés produkcióké, képes generációkat összekapcsolni, és erős közösségépítő hatással bír. **A zenés színház, mint a kortárs színház legnépszerűbb és legszelebb közönségrétegeket elérő műfaja, érzelmi gazdagságával meghatározó szerepet játszik a közösségi szocializációban.** Nem véletlen, hogy mára *nincs olyan népszínház vagy nyári szabadtéri színház Magyarországon, amely legnagyobb közönségsikereit és bevételeit ne musicalek révén érne el.* **A zenés színházi produkciókat, kiemelten a családi darabokat, tudatosan kívánom pozicionálni olyan közösségi eseményként, amely képes összekötni a generációkat és megerősíteni a családi kötődéseket.**

A zenés művek tekintetében kiemelkedően fontos, hogy ezek *ne csupán szórakoztatásra szolgáló darabok legyenek, hanem olyan művészeti alkotások, amelyek mélyebb mondanivalót és kulturális értéket közvetítenek.* A minőségi irodalmi alapanyagokból készült zenés színházi előadások az érzelmek és gondolatok legmagasabb szintű kifejezésére adnak lehetőséget, mivel

az irodalom és a zene találkozása rendkívüli szellemi élményt kínál, amely formálja a közönség színházi ízlését és elmélyíti a művészetek iránti tiszteletet.

A Vígszínház, *Pál utcai fiúk* előadása remek példa arra, hogyan képes egy jelentős irodalmi remekmű zenés feldolgozása érvényes kortárs művészeti alkotásként megszólítani a fiatalokat, és hosszú távon hatni az ő színházi tapasztalataikra. Ezért törekszünk arra, hogy **minden évadban bemutassunk egy nagy ívű családi zenés művet – váltakozva magyar és külföldi alkotásokkal.** A zenés műfaj tudatos használata nem csupán esztétikai, hanem közönségnevelési döntés is, amely hozzájárul a jövő színházlátogató generációinak megszületéséhez.

E műfaj egyik legszebb példája a *Kutya, akit Bozzi úrnak hívtak* című zenés darab, Fényes Szabolcs lírai muzsikájával és megható történetével. Ez a legendás mű több mint tizenöt éve nem volt látható magyar színpadon, holott Latinovits Zoltán utolsó szerepeként is emlékezetes maradt. Egy ilyen előadás például kiváló lehetőséget biztosíthat egy meghatározó társulati művész számára – például Katkó Ferencnek vagy Csurulya Csongornak –, miközben gazdag karakterszerepeivel a teljes társulat kibontakozását is segítheti.

3.6. Gyerme-, illetve ifjúsági korosztály

A Békéscsabai Jókai Színház komoly hagyományokkal rendelkezik a gyermek- és ifjúsági előadások terén, amelyek nemcsak szórakoztatják a fiatal közönséget, hanem művészeti szempontból is jelentős élményeket kínálnak. Pedagógusként és drámapedagógusként úgy látom, hogy a színház ilyen irányú tevékenysége rendkívül fontos szerepet játszanak a jövő színházszerető közönségének nevelésében. **A fiataloknak szóló előadások minősége kulcsfontosságú, hiszen ezek a programok hosszú távon formálhatják a felnövő nemzedék színházi és kulturális attitűdjét.** Évről évre új produkciókkal bővítjük a mese- és ifjúsági tematikájú repertoárt, hogy biztosítsuk a jövő közönsége számára a legmagasabb művészeti színvonalú élményeket.

A Békéscsabai Jókai Színházba tervezett ifjúsági programjaink célzottan lehetőséget biztosítanak a célcsoport számára, hogy aktívan részt vegyenek a színház körüli élményekben. A programok a hagyományos színházi élményeket ötvözik a modern, interaktív elemekkel, miközben fontos társadalmi kérdésekre is reflektálnak. A fiatalok kreativitásának és közösségi

érzékenységeinek fejlesztése, valamint a közönséggel való szorosabb kapcsolat kiépítése lesz a cél.

A programok lebonyolításához elengedhetetlen egy képzett **drámainstruktor** vagy **drámapedagógus**, aki biztosítja a megfelelő szakmai irányítást, valamint más színházakban már működő **önkéntes segítői hálózat felépítését**, ahol animátorok támogatják a programokat. Az önkéntesek szerepe kiemelt, mivel segíthetnek a fiatalokkal való közvetlen kapcsolattartásban, valamint az interaktív programok lebonyolításában.

Feladatuk lehet:

- Színházi plakátkészítő műhely: plakátkészítés színházi előadásokhoz, közösségi média kampányhoz kapcsolódva
- Részvételi színházi előadások: közönség aktív bevonása a történet alakításába, interaktív szereplők
- Színházi flashmobok: improvizált jelenetek a város különböző pontjain, fiatalok közönség előtti alkotása
- Pszichológiai színházi programok: stressz, szorongás és iskolai problémák kezelése biztonságos, támogató térben
- Nyílt próbák: a színház kulisszái mögötti bepillantás, közvetlen kapcsolat színészekkel és rendezőkkel
- Családi napok és közösségi programok: szórakoztató programok, próbák és szakmai találkozók
- Digitális és közösségi média integráció: TikTok színházi kihívások, Instagram posztok és kreatív tartalmak népszerűsítéshez

Mindemellett együttműködést kívánunk kialakítani a **Csabagyöngye Művelődési Központtal**, amely már évtizedek óta sikeresen működteti gyermekszínházi foglalkozásait. Színházi háttérrel és szakmai támogatással szeretnénk hozzájárulni a munkához, és bevonzani a fiatal korosztályt az Andrássy úti épületbe, hogy még közelebb kerülhessenek a művészeti világunkhoz. Művészeink már régóta aktívan jelen vannak oktatóként, és most a színház intézményesen is csatlakozna a programhoz. Célunk, hogy a felnövekvő békéscsabai fiatalokat minél előbb és minél szélesebb körben a **Jókai Színházhoz** kössük, biztosítva számukra a színház iránti elköteleződés élményét és lehetőségét.

3.7. Társulatépítés

A pályázati kiírásban elvártak szerint a társulat fejlődéséhez szükséges szakmai műhelymunka feltételeinek bemutatása.

Alkotók, fiatal pályakezdő művészek kibontakozása

Fontos lehetőségünk a pályakezdő színházi alkotókat a gyermek- és ifjúsági előadásokon keresztül bevonni, így biztosítva számukra a fejlődést és lehetőséget a pályájuk kezdetein. Ezzel nemcsak a színházművészet új tehetségeit kötjük magunkhoz, hanem fokozatosan irányítjuk őket a nagyobb, összetettebb produkciók felé is. A Színművészeti Egyetem oktatójaként, komoly lehetőséget látok e területen is a színház és az egyetem együttműködésére. Az egyetemi törekvések része, hogy felsőbb éves hallgatóink színházi gyakorlati időszakuk egy részét vidéki színházaknál töltsék. A **„rezidens hallgatói mentorprogram”** keretében az egyetemisták békéscsabai színházi jelenléte kölcsönösen előnyös lenne, mindemellett a város reputációjának növelését is segítené.

A végzős és frissen végzett rendező-, színművész-, és dramaturg szakos fiatal művészek csabai színházi műhelymunkába integrálása különleges lehetőséget teremt. Új impulzusokkal gazdagítják a társulat művészi életét, pezsdíthetik a város szellemi életét. Ezek a fiatal alkotók gyakran válhatnak egy-egy közösség véleményformálói, akik köré organikusan szerveződik egy szűkebb-tágabb, lojális nézői kör. Ez a közösségformáló erő hosszú távon hozzájárulhat a színház és Békéscsaba kulturális életének élénkítéséhez, egy új, generációkat összekötő közeg kialakításához.

A társulatépítés szempontjából a rendezők szerepe elengedhetetlen. Ők biztosítják, hogy a társulat különböző rendezői iskolákkal ismerkedjen, ami nem csupán a fejlődés alapját adja, hanem folyamatos megújulást is jelent. Minden próbafolyamat új tanulási lehetőséget kínál a színészek számára, így biztosítva a szakmai előrelépést.

A rendezők és dramaturgok közötti szoros együttműködés fokozza a társulat dinamizmusát, hiszen a dramaturgok által hozott elemző, strukturáló munkával, valamint a rendezők kreatív irányvonalával a színház folyamatosan friss impulzusokkal gazdagodik. A különböző tapasztalatok és új nézőpontok, amelyeket minden rendező és dramaturg hoz magával, nemcsak az aktuális színházi trendekre irányítják a figyelmet, hanem **segítenek**

abban, hogy a társulat és a színészek szélesebb perspektívákat nyerjenek. A rendező személye meghatározó a produkció sorsában, hiszen egy igényes rendező a próbafolyamatok során folyamatosan figyelemmel kíséri és irányítja az előadás alakulását, biztosítva annak sikeres megvalósulását. A megújuló rendezői kar minden tagja **hozzájárul a színház frissítő erejéhez, támogatva a társulat folyamatos fejlődését és dinamikus működését.**

Társulati létszám

A teljes társulati létszáma eléri az önálló gazdálkodáshoz szükséges 100 főt, ugyanakkor a színészállomány létszámának tekintetében némi egyenetlenségre utal. Ténykérdés, hogy a Békéscsabai Jókai Színház társulatának színész állománya, a kötelező előadásszámok teljesítéséhez nem rendelkezik elégséges számban *státusszal - állandó megbízással színházhoz kötődő színésszel*. A játszóhelyek párhuzamos működtetéséhez, a bérletes közönség kiszolgálásához a státusszal bíró művészek mellett több színészre van szükség. A színházak működésében természetes jelenség, hogy az állandó művészállomány munkáját megbízási jogviszonyban tevékenykedő kollégák egészítik ki- jelen esetben azonban ennek aránya nem tekinthető optimálisnak.

A társulatnak mindössze 14 fő státusszal rendelkező színész tagja van – továbbá 15 fő megbízási jogviszonyban vesz részt évi 1-3 produkcióban.

Állandó szerződéssel tag: Kovács Edit, Czitor Attila, Csomós Lajos, Bartus Gyula, Tarsoly Krisztina, Szabó Lajos, Fehér Tímea, Csonka Dóra, Földesi Ágnes Villő, Nagy Erika, Komáromi Anett, Liszi Melinda, Veselényi Orsolya, Puskás Dániel.

Megbízással (legalább 3 bemutatóban dolgozók 9 fő): Tege Antal, Beszterczei Attila, Kiss Viktória, Szász Borisz, Csurulya Csongor, Lénárt László, Katkó Ferenc, Nagy Róbert, Lévai Attila. Továbbá (1-1 alkalommal 6 fő: Bozsó József, Gerner Csaba, Tomanek Gábor, Hodu József, Jancsik Ferenc, Szőke Pál.)

Teljes társulati létszám	
gazdasági hivatal és munkaügy	11
vendéglátás	8,25
színész	14
művészeti ügykezelés	10
hangtechnikusok	4
világítástechnikusok	4
videótechnikus	2
díszítő	8
öltöztető	2
kellékes	3
igazgató	1
titkárság és grafikus	5
közönség szervező, jegyértékesítő	4
nézőtéri felügyelő	1
műszaki vezető	1
karbantartó, rakodó munkás, gondnok	4
díszletfestő	3
jelmeztár	5
Bárka	2
portás	6,25
takarító	8
összesen	106,5

Évtizedekkel ezelőtt a színháznak számarányát tekintve jóval erőteljesebb színészállománya volt. Jelenleg az alkalmazotti státuszban lévő színészek és a megbízással társulathoz kötődő vendégművészek mellett, a Színitanház végzett és még hallgatói jogviszonyban lévő fiataljainak bevonásával képes működni az intézmény. Mindezek okán a fluktuáció magas, mindez rontja művészi-társulati fejlődést, a Békéscsabai színházi márka fejlesztését.

Ez a típusú társulati összetétel nem kedvez a minőségi művészi munka fejlesztésének, a tervezhetőségben (színészegyeztetések, havi műsor időbeni megjelenése), összességében az építkező professzionális működésnek.

Megválasztásom esetén **nem a támogatások növekedésére alapozva kívánok fejleszteni a társulati létszámon, hanem** – alapos elemzésekkel és az adott körülmények figyelembevételével – **amennyiben arra lehetőség adódik a belső struktúra átszervezésére törekszem.**

A Társulat fejlesztése – vígjátékoktól a tragédiákig

A **társulatépítés során fontos célunk**, hogy egy olyan erős, kreatívan összetartó közösség alakuljon ki, ahol az állandó társulat tagjai **megtalálják a saját hangjukat és művészi kihívásaikat**. A megújuló rendezői kar és a műsorválasztási preferenciák egyaránt hozzájárulnak a társulat fejlődéséhez. A **különböző rendezői látásmódok friss impulzusok és művészeti irányvonalak integrálásával szeretnénk elősegíteni a sokszínűséget**, amely lehetőséget ad arra, hogy a társulat tagjai új és új színházi helyzetekkel, formákkal ismerkedjenek meg, miközben erősödik a közös művészi szellem és a csapatkohézió.

Amennyiben a **társulatra szabott színházesztétikai irányból közelítünk**, a Békéscsabai Jókai Színház társulata különleges lehetőségeket kínál. Az expresszív színházi formák alkalmazása, a túlzó- groteszk színpadi eszközök és az erőteljes vizualitás új utakat nyithat meg például a klasszikus vígjátékok újraértelmezésében. A társulat színészei között olyan művészek találhatók, akik **alkatilag is erős karakterek, nagyszerű “figurák”**, és akik egy adott színházi közegben képesek igazán kiemelkedő alakításokat nyújtani.

A színházi munkálkodás során mindig **fontos, hogy az adott környezet adottságait figyelembe véve építkezzünk**. Az alkotó közeg nem csupán a színpadon megjelenő történeteket, hanem a színészi játék sokszínűségét is meghatározza, így például Katkó Ferenc, Fehér Tímea, Csomós Lajos, Bartus Gyula, Szabó Lajos, Veselényi Orsolya, valamint az idősebb generációból, Tomanek Gábor, Hodu József és Jancsik Ferenc alkatilag mind, egyedi színpadi figurák.

Az igazgatói ciklus végéig szeretnénk eljutni a vígjátékok dominanciájától a komolyabb hangvételű művek felé. A társulat művészei fejlődéséhez **elengedhetetlen egy-egy súlyosabb dráma, vagy tragédia műsorra tűzése is**. Óvatos, de céltudatos léptekkel, de **el kell jutnunk, hogy kellő számban értő közönségre találjon**, például az Öreg hölgy látogatása Kovács Edittel. A Lear király, vagy az Athéni Timon Katkó Ferencnek jelentene fontos művészi kihívást. Pályája során a Márió és a varázslóval bizonyosan találkoznia kell Czitor Attilának. Shakespeare drámái, Csomós Lajos, Tege Antal, Bartus Gyula, Tarsoly Kriszta, számára jelentene komoly művészi feladatot. Új magyar színpadi művek fejlesztésében is gondolkodunk, alkalmanként vállalni kell nagyobb művészi kockázatokat is, a Róbert bácsi – a jótékony szélhámos címszerepe Csurulya Csongorra íródna, mellette Csonka Dóra és Földesi Ágnes Villő számára jelentene izgalmas művészi feledatot. A stúdiószínpadon már a kezdeti

időszakban is erősebb művészi kihívásokkal operálnánk, a megszokott szerepkörüktől eltérő kihívások egyben a művészi fejlődés és kibontakozást jelentheti Nagy Erikának, Komáromi Anettnek, Liszi Melindának, vagy éppen Puskás Danielnek.

A drámák és a társulat művészeinek összekapcsolását még hosszán kellene folytatni, de gondolat érzékeltetésére talán elégségesek a leírtak.

Öt éves igazgatói ciklussal kapcsolatos szándékainkat a folyamatos művészi építkezés jellemezné, amely építkezésnek irányát jelzi az évados műsortervekben leírt művek címe.

Művészek - vendégművészek

A következő időszakban felkérni tervezett vendég alkotók (rendezők, koreográfusok, díszlet és jelmeztervezők, dramaturgok, zeneszerzők) szándékaink jelzésére illusztrációk:

Rendezők, koreográfusok

Keresztes Attila	Bocsárdi László
Bélai Marcel	Szabó K. István
Hegymegi Maté	Barta Viktória
Bodolay Géza	Szikaszai Rémusz
Vidnyánszky Attila	Csábi Anna
Pataki András	Fejes Szabolcs végzős eh.
Tege Antal	Hevesi Fanni végzős eh.
Katkó Ferenc	Csáki Benedek végzős eh.
Márkó Eszter	Pányik Tamás végzős eh.
Tapasztó Ernő	Herczeg T. Tamás

Tervezők, scenikusok, dramaturgok, zeneszerzők

Kiss Kata	Zalán Tibor
Jeremias Bianca Imelda	Szabó Réka
Horesnyi Balázs	Kozma András
Szőke Zsuzsanna	Czene-Polgár Donát eh.
Bíró Nóra	O. Horváth Sári
Nagy Fruzsina	Szirtes Edina Mókus
Bajkó Réka eh.	Varga Bálint
Szőke Zsuzsanna	Tóth Péter
Tóth Kázmér	Mátyássy Szabolcs
Vacsi Dávid	Gulyás Levente

A Jókai Színház műsorstruktúrája miatt könnyen egyeztetethetők a színpadi szereplő **vendégművészek, hiszen a bő két hónap alatt egy-egy produkció a próbafolyamattal és előadásokkal együtt kifuthat.** Az országos hírű vendégművészek nem csupán jelentős közönségvonzást generálnak, hanem fontos kommunikációs előnyöket is biztosítanak. Művészeti szempontból pedig inspirációt jelentenek társulati kollégáink számára, hiszen a különböző színházi kultúrákat képviselő művészekkel való közös munka új impulzusokat ad. Kiemelt jelentőséggel bír, hogy a vendégművészek olyan szerepeket alakítsanak, amelyek nem a társulati tagok meghatározó kihívásai közé tartoznak.

Az alábbiakban felsorolt művészek többsége szabadúszóként dolgozik, jól egyeztethetők. Más részükhöz korábbi szakmai kapcsolat fűz, néhányukkal pedig személyes barátság is összeköt. Olyan vendégművészekről van szó, akiket a következő években szeretnénk felkérni. **A mellékelt névsor illusztrációként szolgál, művészeti törekvéseink irányvonalát jelezve.**

Hegedűs D. Géza	Udvaros Dorottya	Gerner Csaba	Gubik Petra
Schell Judit	Kamarás Iván	Szomor György	Janza Kata
Cserna Antal	Koltai Róbert	Feké Pál	Mészáros Árpád Zs.
Csányi Sándor	Szabó Győző	Dolhai Attila	Csonka András
Szerednyey Béla	Szabó Kimmel Tamás	Szabó P. Szilveszter	Kerényi Miklós Máté
Hajdú Steve	Szemenyei János	Oszvald Marika	Csere László
Kálloy-Molnár Péter	Szolnoki Tibor	Szulák Andrea	Szente Vajk

3.8. A társulat szakmai, szellemi és fizikális fejlesztése

A színházi szervezet működésében számos kihívással kell szembenézni, amelyek szorosan összefonódnak a művészi munka szellemi, mentális és fizikális terheivel. A színészek napi szintű megterhelését nem csupán a próbák és előadások, hanem a szerepekkel való azonosulás, az érzelmi kihívások és az alacsony anyagi megbecsülés is tovább súlyosbítja. Mindez nemcsak a művészi teljesítményt befolyásolja, hanem a közösségi dinamikákat és az egyéni fejlődést is, ezért elengedhetetlen, hogy vezetői figyelem, és egy olyan támogató és produktív környezetet alakítsa, amely elősegíti a társulat tagjainak szakmai fejlődését.

A művészi munka fejlődését elsősorban azok az új szemlélettel bíró rendezők és alkotók biztosítják, akik friss impulzusokat hoznak a színházi közegbe, és képesek formálni a társulat tagjainak munkáját. Ezzel kapcsolatban az érintett fejezetekben részletesen ismertetem elképzeléseimet.

Vezetőként kiemelten fontos számomra az emberi értékek védelme és a közösség erejének megerősítése. **A színházi munka nem csupán a szakmai kiválóságra épít, hanem az együttműködésre, a bizalomra és az érzelmi támogatásra is.** Éppen ezért elengedhetetlen, hogy a társulat számára biztosítva legyen a folyamatos szakmai fejlődés lehetősége, legyen szó mesterkurzusokról, szakmai látogatásokról, vagy mentorálási rendszerről. A művészi önkifejezéshez az eszmecserék és a közös gondolkodás lehetőségei segítik, hogy a színészek új szintre emeljék saját munkájukat, miközben megerősítjük a társulat közösségi és kreatív erejét.

A fizikai jólétet nemcsak az egészséges munkakörülmények, hanem a tudatos pihenési időszakok és a rendszeres testmozgás lehetőségének biztosítása is támogatja. A színházi munka nemcsak mentálisan, hanem fizikailag is megterhelő, ezért a **munkahelyi sportkörnyezet és a rekreációs lehetőségek** kiemelt figyelmet érdemelnek. A test karbantartása alapvető ahhoz, hogy a társulat tagjai frissen, egészségesen és inspiráltan végezhesék a munkájukat. A **megfelelő táplálkozás**, az alapvető **egészségügyi ellátások** (fogászat) elérhetőségének segítése, szükség esetén **mentálhigiénés és esztétikai háttértámogatásra** is, például saját forrásból a társulati **fodrászati és varrodai szolgáltatások elérhetősége** mind hozzájárulnak a művészi teljesítmény és a személyes jólét érzéséhez.

A közös **munkában és a Jókai Színház művészi teljesítményében való egyéni hit fontosságát** kiemelve, tudom, hogy a művészi önkifejezés sikeréhez elengedhetetlen a szubjektív valóságunkba - a művészi munkába vetett hitünk. Ezt a hitet **képesek vagyunk átadni- átsugározni a széles közönségnek és az országos színházi szakmának is**. A Békéscsabai Színház művészei együtt és külön-külön is kiváló tehetségek, akik képesek megteremteni azt a művészi színvonalat, amelyet a közönség elvár. Ehhez azonban mentális biztonság szükséges.

Együttműködő, támogató légkört teremtve biztosítom, hogy minden művész megtalálja a helyét, fejlődhessen, és a közönség felé a legjobb teljesítményt nyújthassa. Céлом, hogy egy olyan színházi közösséget építsünk, ahol a művészi munka mellett az emberi kapcsolatok, a kölcsönös tisztelet és a folyamatos fejlődés kerülnek előtérbe. Ezzel a szemlélettel mindenki számára biztosítjuk, hogy mind szakmailag, mind személyesen a legjobbat hozhassa ki magából, miközben megőrzi belső egyensúlyát és jólétét.

Mindemellett *tudunk - hinnünk kell, hogy a művészek és a művészetek szerepe kiemelt felelősséggel jár, hiszen a várost, annak arculatát és a közösség ízlését- gondolkodását is befolyásoló hatásunk lehet.*

A művészeti háttér dolgozók szakmai fejlődése

A szellemi és fizikális fejlesztése elengedhetetlen a hosszú távú színházi sikerhez, nemcsak a művészek, hanem a **művészeti háttér dolgozók számára** is. Ehhez olyan támogató környezetet kell kialakítani, amely biztosítja a folyamatos tanulás és fejlődés lehetőségét. A művészeti háttér dolgozók számára is fontos, hogy új szakmai kihívásokkal – technikai,

informatikai, szcenikai- szembesülve folyamatosan fejlődjenek. A munkájuk technikai jellegén túl ugyanolyan jelentőséggel bír az alkotói folyamatokban való részvételük, mint a művészeké. Az ő szakmai közreműködésük közvetlen hatással van a produkciók minőségére. **A művészeti háttér dolgozók aktív szerepe, innovatív gondolkodásuk, elkötelezettségük és problémamegoldó képességük alapvetően hozzájárulnak a társulat sikeréhez.**

A fizikai és az egészségmegőrzés a művészeti háttér dolgozók számára is kulcsfontosságú. A színházi munka gyakran nagyfokú fizikai megterheléssel jár, a technikai és művészeti háttér csapat tagjai számára is. Az egészséges életmód fenntartása, a testmozgás, a rendszeres pihenés és a stresszkezelés segíthet abban, hogy a művészeti háttér dolgozók a legjobb teljesítményt nyújtsák.

Egy sikeres társulat működtetése tehát nemcsak a művészek, hanem a művészeti háttér dolgozók folyamatos szakmai, szellemi és fizikális fejlődésének támogatásával valósítható meg, amely alapot ad a színházi produkciók minőségének és sikerének.

3.9. Jelentős eseményekhez, jeles napokhoz, évfordulókhoz történő kapcsolódás

A jeles napokhoz és évfordulókhoz kapcsolódó színházi események fontos lehetőséget jelentenek nemcsak az emlékezésre, hanem a kortárs művészi reflexióra is. A Békéscsabai Jókai Színház korábbi tematikus vállalásai – köztük a Jókai-évhez kapcsolódó nemzetközi turné sikere – is azt mutatják, hogy ezek az alkalmak akkor hatnak igazán, ha a színház nem pusztán reprezentatív kötelességként, hanem kreatív lehetőségként tekint rájuk.

Ezért nem automatikusan illesztjük őket a repertoárba, hanem minden esetben vizsgáljuk, milyen művészi és közösségi értéket hordozhatnak. Kiemelt célunk, hogy ezekhez az alkalmakhoz élményszerűen kapcsolódó új magyar drámák szülessenek – kortárs szerzők bevonásával, akár fejlesztői együttműködés keretében.

Az évfordulók emellett számos partnerség alapját képezhetik: **városi ünnepségek bonyolítása, regionális színházakkal közös koprodukciók, emlékházakkal vagy, múzeumokkal közös események, dramatikus műhelyek, színházi nevelési programok** vagy felolvasószínházi estek formájában. Mindez nemcsak a színház kulturális beágyazottságát mélyíti, hanem közösségi jelenlétét és szellemi profilját is erősíti.

3.10. Városházi Esték

A hagyományokra alapozva a programkínálat megújításának lehetőségei, a minőségi és közönségvonzó tartalom jegyében.

A Városházi Esték megrendezésének célja könnyed, nyáresti kikapcsolódási lehetőséget kínálni a békéscsabai és a térségbeli közönség számára, miközben országos szinten ismert kulturális értékeket importál a városba. Intézményi szempontból a sorozattal a kőszínházi szünet idején is színházi élményt nyújt a nézőknek szabadtéri környezetben a városháza díszudvarában. **A program hozzájárul Békéscsaba kulturális és nyári turisztikai vonzerejének erősítéséhez**, miközben lehetőséget ad arra is, hogy országosan ismert művészek elérhető közelségbe kerüljenek a helyi közönség számára.

A sorozat lebonyolítása ugyanakkor jelentős kihívásokkal is jár. Az események helyszínéül szolgáló, körülbelül 500 fő befogadására alkalmas szabadtéri színpad működtetéséhez nem áll rendelkezésre külön támogatás; a működés és az előadások költségeit teljes egészében a jegyárbevételből szükséges előteremteni. Ez a szervezést gazdasági szempontból szűk keretek közé szorítja - saját gyártású, kifejezetten erre a helyszínre készülő produkciók bemutatására nincs mód. Az anyagi korlátok a programválasztástól a technikai megvalósításig minden területen komoly mérlegelésre késztetnek.

A nyári műsorterv kialakításakor további szempont, hogy a békéscsabai események ne ütközzenek a közeli Gyulai Várszínház programjával, mivel a két rendezvénysorozat részben azonos célközönséget szólít meg, és a párhuzamos időzítés gyengítheti mindkettő hatását. A megfelelő egyensúly megtalálása ezért elengedhetetlen a sikeres lebonyolításhoz.

A Városházi Esték vonatkozásában **két fő irányvonal körvonalazódhat**: az egyik az építkezés és fejlesztés, míg a másik a profiltisztítás. A fejlesztési szemléletben kiemelt hangsúlyt kap a **Városházi Esték márkájának erősítése**, amelyet Békéscsaba nyári turisztikai piacának meghatározó elemévé lehet emelni. A **profiltisztítás pedig a színházi piacon kialakult versenyhelyzet enyhítésére** irányuló együttműködési lehetőséget kínál a Csabagyöngye Kulturális Központtal.

A programkínálat megújításának lehetősége

Jelenleg az értékesítési politika a művészek ismertségére épít, azonban érdemes lenne erősíteni a Városházi Esték brandjét is. A **cél, hogy a márkája olyan közönségvonzást generáljon, amely lehetővé teszi a kevésbé ismert művészekkel való fellépéseket is, így bővítve és stabilizálva a közönséget hosszú távon.**

Az ország több városában is sikerrel működnek tematikus fesztiválformák, amelyek egy-egy műfaj vagy stílus köré szerveződnek, és képesek önálló brandként megszólítani a közönséget – ilyen például a nyíregyházi VIDOR Fesztivál.

Városházi Esték fesztivállá fejlesztése esetén felmerül pályázati forrásokhoz való kapcsolódás lehetősége is. A megújulásának egyik lehetséges iránya egy olyan **tematikus nyári fesztiválforma bevezetése**, amely *a könnyed nyáresti kikapcsolódást, a társasági életet és a kulturális találkozásokat ötvözi, miközben hosszú távon is márkaértéket képvisel.* Lehetséges irányként az a) és b) pontban a tematikus fesztiválokra mutatok példákat, míg a c) pontban a profiltisztítással kapcsolatos szempontokat vázolom.

a) Molière+ fesztivál

Minden évben izgalmas válogatással: **Molière legendás komédiáiból készült magyar nyelvű előadásokat válogathatunk a fesztiválba**, mellette **kortárs magyar vígjátékokkal is gazdagíthatjuk a programot.** A fesztivál színházi szemleként, zsűriértékeléssel és díjazással kísért színházi eseménnyé válhatna, erősítve Békéscsaba fesztiválvárosi imázsát.

Ez az esemény nem csupán a színházrajongók és a színházi szakma számára kínálna kiemelkedő élményt, hanem lehetőséget biztosít médiastratégiai együttműködésekre is – közmédiá, vagy online platformok partnerségében a fesztivál médiajelenléte még hangsúlyosabbá válhat.

b) Krimifesztivál

A programsorozat középpontjában bűnügyi, krimi történetek sokszínű feldolgozása állhat. A színházi kínálatban helyet kaphatnak **klasszikus krimi-komédiák, egyfelvonásos kamaradarabok, valamint olyan új kortárs művek**, amelyeket pályázati alapon felkért magyar szerzők hoznak létre. A tematikus fókusz lehetőséget ad arra is, hogy **Agatha Christie**

színpadi örökségét – mint a világ egyik legsikeresebb krimiszerzőjét – a kortárs magyar krimidráma világával kapcsoljuk össze.

A színházi élményt zenei és irodalmi programok egészítheti ki: jazz- és szonetestek, noir hangulatú zenés előadások, filmzenekoncertek, valamint kortárs krimiszerzőkkel szervezett beszélgetések és interaktív írói műhelyek. A közönség aktív részese lehet a fesztiválnak, akár színészek által vezetett történelmi nyomozós tematikájú várossétákon is.

c) Profiltisztítás

A Békéscsabai Jókai Színház és a Csabagyöngye Kulturális Központ között **a színházi piacon egészségtelen versenytársi helyzet alakult ki**, mivel a Kulturális Központ a fenntartó által elvárt bevételeit **a színházi piac lefölözésével realizálja**, országos ismertségű művészek és színházi előadásoknak fellépési lehetőség biztosításával (ehhez hasonlóan működik a Városházi Esték jelenlegi művészeti koncepciója is). Ezzel szemben **a Jókai Színház esetében a fenntartó által támasztott elvárások a közönségfejlesztésre és a magasabb művészi színvonal elérésére összpontosítanak**. A két, közös fenntartóval bíró intézmény között ezért szakmailag indokolatlan versenyhelyzet alakult ki.

A helyzet megoldására az együttműködés lehetősége is kínálkozik, amelynek lényegként a Jókai Színház a számára kevésbé preferált esztétikai irányú nyári színházi lehetőséget adminisztratív módon bonyolítja, műszaki szakértelemmel támogatja, de piaci értelemben átengedi a Csabagyöngye Kulturális Központnak. Viszonzásul a Központban nem bonyolítanak a színházi évadban színházi előadásokat.

3.11. Együttműködések

Országosan és nemzetközileg elismert művészekkel, előadóművészeti szervezetekkel, valamint helyi művészeti, köznevelési, közművelődési, társadalmi és médiapartnerekkel történő együttműködések.

A Békéscsabai Jókai Színház jövőbeni működésében kiemelten fontosnak tartom a szakmai, közösségi és kommunikációs együttműködések tudatos építését. Olyan sokrétű partnerségi hálót kívánok létrehozni, amely nem csupán a művészi minőséget, hanem a kulturális beágyazottságot és a társadalmi elérhetőséget is erősíteni fogja.

Országos és nemzetközi szakmai kapcsolatok

A **hazai és határon túli színházakkal való együttműködést stratégiai szinten kívánom fejleszteni.** A földrajzi közelségből adódóan **természetes partnereink lesznek a romániai színházi társulatok** (pl. Aradi Kamaraszínház, Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház, Nagyvárad Szigligeti Színház), akikkel **közös produkciókat, vendégjátékokat, fesztiválokat, pályázati projekteket és szakmai fórumokat tervezek megvalósítani.** Pályázati lehetőségek függvényében két évente nemzetközi fesztivált tervezek rendezni Békéscsabán, vendégjátékainkkal pedig viszonzozzuk a nemzetközi meghívásokat.

A Liszt Intézetek külföldi hálózatával – amelyhez az Idegenek és ismerősök c. előadás nemzetközi turnéja révén már személyes kapcsolatokat építettünk ki – **aktív együttműködést kívánok folytatni.** *Célom, hogy újabb, turnéképes, a diaszpóra számára kulturálisan releváns előadásokat hozzunk létre és adaptáljunk világszerte.* Ez egyúttal lehetőséget teremt majd nemzetközi jelenlétünk erősítésére is.

Stratégiai partnerként számítanánk a Színház- és Filmművészeti Egyetemre, amellyel közös műhelymunkák, hallgatói gyakorlatok és vendégalkotói programok révén szeretném biztosítani a szakmai utánpótlást és friss színházi impulzusokat a társulat számára.

Helyi partnerségek és közösségi kapcsolatok

Helyi szinten a színház szoros együttműködést tervezek **kialakítani turizmusban érdekelt szervezetekkel.** A pályázati anyag vonatkozó fejezetében részletesen írtam a Vigadó konferencia és rendezvénycélú hasznosításának lehetőségeiről, reményeim szerint stratégiai partnereink lesznek többek között a Fiume Hotel, a Tourinform iroda és a Békéscsabai Turisztikai NKft.

A város önkormányzat által fenntartott gazdasági szervezetekkel keresztpromóciós, együttműködéseket tervezek.

Díszbemutatóinkra a **város gazdasági és társadalmi életének meghatározó szereplői** rendszeresen ellátogatnak, az előadást követő fogadások a város jelentős társadalmi eseményei. Az itt megjelenő városi gazdasági és közéleti élittel szorosabb, **kölcsönös előnyökön alapuló együttműködés** is remélhető.

Köznevelési és közművelődési szervezetekkel való együttműködés

A Békéscsabai Jókai Színház aktív kapcsolatot tart fenn a város és a térség köznevelési intézményeivel. A *mese-, kisdíák-, diák- és ifjúsági bérletsorozatok* rendszere már ma is jelentős mértékben biztosítja a színház nevelési szerepvállalását és a fiatal közönség rendszeres elérését. A jövőben célom e meglévő együttműködések megerősítése és kiszélesítése lesz. Törekedni fogokunk újabb tanulói közösségek, nevelési-oktatási intézmények bevonására a bérletsorozatok keretében szervezett színházlátogatásokba. Kiemelten cél a térség kistélepüléseiben működő iskolák elérése, hogy a színházi élmény számukra is rendszeresen hozzáférhető legyen.

A pályázatban megfogalmazott **ifjúsági programok** (alkotóműhelyek, műfaji kísérletek, tematikus feldolgozó foglalkozások) megvalósításához új típusú partnerségek kialakítására is törekedni fogok középiskolákkal, ifjúsági közösségekkel, civil szervezetekkel. **A cél nem csupán az előadások látogatottságának növelése, hanem a fiatalok aktív színházi jelenlétének és alkotói bevonásának ösztönzése is, hasonlóan az Ádámok és Évák Ünnepe és a kapcsolódó tábor nagysikerű eseményeihez.**

A közművelődési szervezetekkel – különösen a *Csabagyöngye Kulturális Központtal*, a Múzeummal és a térségi művelődési házakkal együttműködéseinket a jövőben szeretném fejleszteni. Ezek a szervezetek – ahogyan azt a versenytársakat elemző fejezetben is jeleztem – rendelkeznek közönségkapcsolati csatornákkal, amelyek közös kommunikációs kampányok, események és keresztpromóciós akciók révén hatékonyan támogathatják az együttműködéseket.

Civil és társadalmi partnerek – önkéntes színházi közösségek

A hangsúlyt kívánok fektetni **az önkéntes közösségek bevonására** és szerepvállalásuk intézményesítésére. A hazai és nemzetközi példák alapján jól látható, hogy az önkéntes színházörtolói rendszerek több intézményben is sikerrel működnek, és hozzájárulnak a színház közösségi beágyazottságának erősítéséhez

A színházi élet kulisszatitkai iránt folyamatos az érdeklődés, sokan keresnek lehetőséget arra, hogy a nézőtéren túli világba is betekintést nyerjenek. A színház működését segítő, információt közvetítő és közönséggel kapcsolatot tartó önkéntesek közössége – akár

fiatalokból, akár idősebb színházbarátokból áll – **különleges szerepet tölthet be a színház és nézői közötti híd megteremtésében.**

Az önkéntes program olyan részvételi formákat kínálni, amelyek értelmes feladatot, közösségi élményt és színházi kötődést biztosítanak az érdeklődők számára. Az önkéntesek bevonása nemcsak operatív segítséget jelent majd, hanem a színházhoz való kötődés mélyítését is szolgálja.

A program fontos **célja a társadalmi érzékenyítés és az értékalapú közösségépítés** is: az önkéntes részvétel **lehetőséget teremt** generációk közötti találkozásokra, egyéni kompetenciák kibontakoztatására, valamint arra, hogy **a színház a város életének valóban nyitott, élő, közösségi intézményévé váljon.**

Médiapartnerség

A színház kommunikációs tevékenységének megújítása során elengedhetetlen lesz a **professzionális médiapartnerségek kialakítása**. Elsődleges célom, hogy stabil, kölcsönösen előnyös kapcsolatokat építsek ki a térség meghatározó médiumaival – így a BEOL.hu, Békés Megyei Hírlap, 7.TV, Csaba Rádió és Médiacentrum szerkesztőségeivel. Ezek a partnerek kulcsszerepet fognak játszani a színházi programok előzetes és utókommunikációjában, interjúk, háttéranyagok, riportok formájában.

4. MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓ

A pályázati kiírásban elvárt marketing, PR, belső-külső kommunikációs stratégiai elképzelések

Marketing – kulturális marketing, alapvetés

A kulturális marketing elsősorban szemléletmód, másodsorban pedig egy összetett módszertan: **nemcsak felkutatja és elemzi a sajátos terméke – jelen esetben a színházi előadás – közönségét, hanem aktívan alakítja és bővíti is annak piacát.**

Kulcsfontosságú, hogy a Békéscsabai Jókai Színház **mélyrehatóan ismerje nézőit, elvárásait és kulturális preferenciáikat.** Ugyanakkor nem csupán kiszolgálni kívánja az igényeket, hanem egyedülálló színházi élményeivel és tudatos műsorpolitikájával **magasabb nivóra emelje a közönség ízlését.**

Minden sikeres értékesítés alapja a célközönség alapos ismerete, így ajánlott öt-hat évente átfogó, közönségvizsgálatot végezni. Az adatok eredményeiből épül fel a középtávú stratégia és a reális marketingkoncepció. A Békéscsabai Jókai Színház esetében **a nézőkről szerzett adatok lehetővé teszik a pontosan célzott kommunikációs kampányok kialakítását** – így nemcsak tudjuk, kihez szólunk, hanem azt is, hogyan és milyen csatornákon érhetjük el őket. A marketingstratégia nem csupán a reklámtevékenységre van hatással, hanem **a műsorterv kialakítására és az előadásszámok meghatározására is, hiszen ezeknél is figyelembe kell venni a közönség elvárásait, kulturális ízlését és igényeit.**

A kultúrafogyasztó rétegek csoportosítása

A kulturális fogyasztás szempontjából a legfontosabb mindig az, hogy a lakosság, mint potenciális nézőközönség mennyire mobil, és mennyire jellemző, hogy szívesen mozdul ki az otthonából. A kultúrafogyasztási szokásokat elemző szociológiai kutatások ide vonatkozó megállapításainak általános jellemzői szerint, a válaszadók háromnegyede inkább a pihentető, szórakozást nyújtó kulturális eseményeket keresi, az intellektuális élményt nyújtó, elgondolkodtató programokkal szemben. A többség tehát kimozdul, de nem katarzissal járóművészeti élményt akar, hanem csak szórakozni.

A kulturális fogyasztásra irányuló vizsgálatokban a kutatást végző szakemberek a felnőtt lakosságot négy nagy csoportra szegmentálták:

Az „eljáró-populáris” csoport	döntően a szórakozást, kikapcsolódást nyújtó kulturális termékeket fogyasztja, nagy számban fiatalok, a középfokú iskolai végzettség dominál. Többségükben egyedül élnek, munkában állnak, vagy tanulnak, beosztással jól megélik a jövedelmükből, kifejezetten mobilak, könnyen kimozdíthatók otthonról.
Az „eljáró-intellektuális” csoport	tagjai inkább a középső korcsoport, ők is mobilak, szívesen kimozdulnak otthonról, többségükben egyedül élnek, állásban vannak, általában jó anyagi körülmények között. Ők a legmagasabb iskolai végzettségűek, és elsősorban az igényesebb kulturális fogyasztás jellemzi őket. Ők adják a színházi törzsközönség gerincét.
Az „otthonülő-intellektuális” csoport	tagjai a középső-, és legidősebb korcsoport, nehezen mozdulnak ki otthonukból, többségük párkapcsolatban él, sokan közülük jó, de sokan rossz anyagi körülmények között. Őket az igényesebb kulturális fogyasztás jellemzi, enyhe többségük diplomás.
Az „otthonülő-populáris” csoport	Ide azok tartoznak, akik a legidősebbek, sokan nyugdíjasok, többségükben alacsony iskolai végzettségűek, akik már nehezen mozdulnak ki otthonukból. Többségük párkapcsolatban él, anyagi körülményeik általában a legrosszabbak, és főleg a könnyed, szórakoztató, kikapcsolást szolgáló kulturális fogyasztás jellemzi őket.

4.1. Sales-szemlélet

Értékesítési stratégiai, közönségkutatás, bérletezés, együttműködések

A Békéscsabai Jókai Színház célcsoportjainak gyors megértése érdekében egy költséghatékony, de átfogó online közönségkutatással felmérhető, kik látogatják a Színház előadásait, honnan érkeznek, milyen preferenciákkal rendelkeznek, és hogyan értékelik a színházat, annak produkcióit, háttérmunkáját és infrastruktúráját.

Különösen **fontos, hogy tisztában legyünk a visszatérő** (bérletes) **nézők** **motivációival.** A Békéscsabai Jókai Színház híres volt erős törzsközönségéről, egyes bérletekhez – ahogy a szakmában emlegetik – „kihalásos alapon” lehetett hozzáférni, sokan hosszú éveken át várakoztak, hogy megszerezzék a kívánt bérletet. A jelenlegi változó környezetben is az a célunk, hogy fejlesszük a bérletrendszert. Ezzel kapcsolatos végső stratégia kidolgozásához ugyanakkor még nem áll rendelkezésre minden szükséges belső adat, így egyelőre csak a célokat és a kapcsolódó főbb szempontokat rögzíthetjük.

A BÉRLETRENDSZER JELENTŐSÉGE

GAZDASÁGI	Az ezzel kapcsolatos előnyökről és hátrányokról a vonatkozó fejezetben kollégám értekezik.
SZERVEZÉSI	A keresleti piac felé tolódást segíti, mivel a bérletes előadásoknak kevesebb értékesíthető szabad helye van.
SZOCIÁLIS	A kultúrához való hozzáférést segíti, kedvezőbb jegyárakat biztosít.
TÁRSADALMI	A társadalmi érintkezés exkluzív eseményévé emeli az előadásokat. A törzsközönség ismeri egymást, rendszeres találkozóik növelik a hely és a műfaj iránti elkötelezettségüket.

A felmérések által megismert attitűdökre építkezve közönségünk körében „nagyköveti” rendszert szeretnénk kialakítani, hiszen a legfontosabb hírvivők maguk azok a vásárlók, akik rendszeresen visszatérnek az előadásokra.

A meghatározó szerepet játszó kulturális társintézményekkel szeretnénk szoros partnerségi és piaci együttműködések (keresztpromóciók), például közös bérletrendszert kialakítani egymás értékesítési csatornáit és szinergiáit kihasználva. A kulturális intézmények mellett az önkormányzati cégek (például a fürdő) is kiemelt partnereket látunk és keresünk, hiszen a szabadidős tevékenység más szegmenseiben lévő fogyasztók könnyen emelhetők át kultúrafogyasztóvá is.

A Békéscsabai Jókai Színház jegyértékesítési szisztémája és jegyértékesítő rendszere hagyományok alatt kialakult szemléleten alapul, amelynek típusai:

- szervezési osztály – pénztári értékesítés
- közönségszervező munkatársai (kontingens alapú szervezés)
 - rendszeres partnerek
 - bizományosi ügynökök által való értékesítés

Jegyértékesítési adatok eladás helye szerint 2024. (összes látogatószám, székhelyi és táj együtt)		
1.	Pénztári	50.674
2.	Internet	10.510
3.	Közönségszervezőtől vásárolt	8.719
4.	Pótjegy	952
5.	Tiszteletjeggyel látogatók	992
6.	Egyéb	0
7.	Összesen (1.+2.+3.+4.+5.+6.)	71.847
8.	ebből bérlet	50.241 (21.600 db. jegy)

Forrás: Kultstrat 2024. pályázati csomag

A fentiekből egyértelműen kiderül, hogy a színház jelenlegi gyakorlatában az internetes jegyértékesítés szerepe elhanyagolt – a hivatalos weboldalon nincs jegyvásárlási lehetőség, ami jelentősen korlátozza a közönség számára a kényelmes és gyors hozzáférést a programokhoz, valamint az eredményes jegyértékesítést, a teátrum marketing-kommunikációja támogatja a sales szemléletet. A közönségszervezési célok nem kapnak megfelelő támogatást, ami végső soron hátráltathatja a látogatottság növekedését és a színház hosszú távú elkötelezett közönséggel való kapcsolatépítését.

Átállás az online-alapú jegyértékesítésre

A jegyértékesítés alapvetése, hogy az eladásra szánt jegyek értékesítéséről minden pillanatban valós képet lássunk, és a még nem értékesített jegyek mobilizálhatóak legyenek. Ennek érdekében a bizományosi rendszerben résztvevő munkatársakat is az online jegykészletből való értékesítés felé célszerű vezetni.

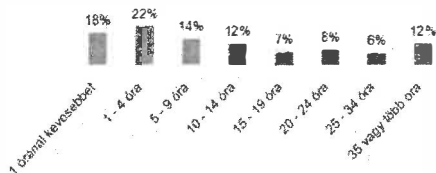
A struktúra lényeges eleme a **sales hálózati végpontok széleskörű megnyitása (új értékesítési pontok bevezetése), a saját weboldalon való jegyvásárlási lehetőség biztosítása, az online kommunikáció és értékesítés összekapcsolása. Szemléletváltás - Sales kommunikáció.**

4.2. Az online jelenlét erősítése

Az internet nélkül szinte félemberek vagyunk, hiszen nap mint nap legfőképpen innen tájékozódunk. A legfrissebb statisztikák is alátámasztják, hogy időnk nagy részét online töltjük:

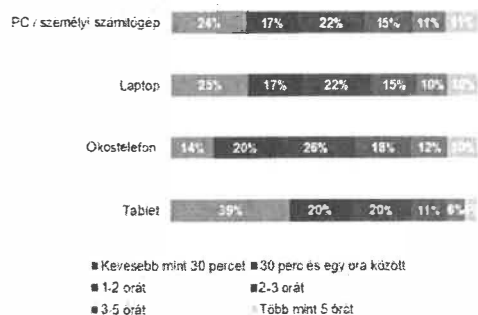
Internetezéssel töltött idő

Ön összesen hetente hány órát használja asztali számítógépét, laptopját, tabletjét?

Forrás: nmhh.hu

Tegnap mennyi időt használt az alábbi eszközöket internetezésre?

Internetezés célja

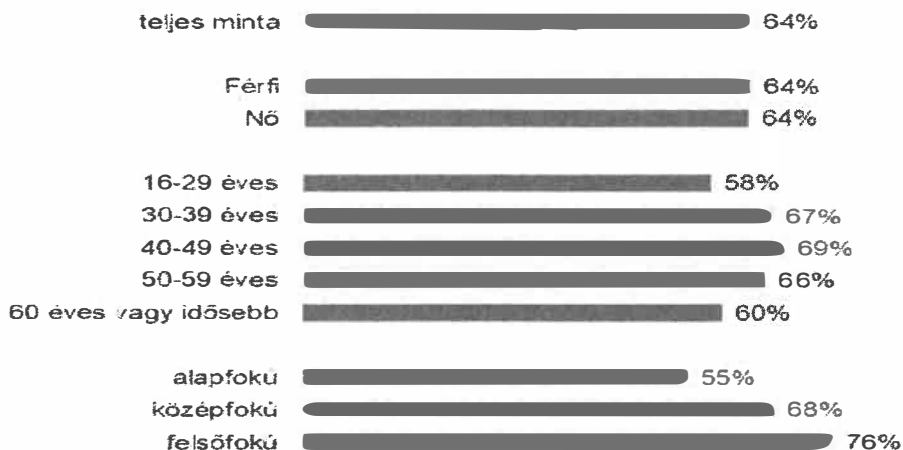
Forrás: nmhh.hu

E-kereskedelem, internetes vásárlás

Különböző szocio-demográfiai csoportok körében

Vásárlás interneten az elmúlt 6 hónap során

Forrás: nmhh.hu

A médiaköltségek aránya az online tér javára billent, így a jövőben még inkább ehhez a költséghatékony, precízen optimalizált és célzott tervezéshez igazodunk. Ma már általánosan elmondható, hogy a vásárlók és a termékek találkozásának elsődleges színtere az online világ lett, ezért különös figyelmet kell fordítani ezen csatornák megerősítésére.

Ezekon a platformokon a felhasználók könnyedén tájékozódhatnak a Békéscsabai Jókai Színházról, jegyet vásárolhatnak (vásárolhatnak), véleményt formálhatnak, befolyásolhatják mások döntéseit, sőt, akár a színház elkötelezett nagyköveteivé is válhatnak. **Éppen ezért kiemelt célunk, hogy minden offline aktivitásunkhoz tudatos és hatékony online kommunikáció kapcsolódjon.**

A digitális trendek közül a közösségi média szerepe továbbra is meghatározó, különösen a folyamatosan fejlődő marketingeszközök és hirdetési lehetőségek révén. Az elkövetkező években célunk, hogy megszilárdítsuk jelenlétünket ezeken a platformokon, és kiaknázzuk a bennük rejlő új lehetőségeket, ezáltal még hatékonyabbá téve kommunikációnkat.

5. sz. táblázat: A megkérdezettek szabadidejükben milyen gyakran szoktak online médiatartalmat fogyasztani? (azok %-os aránya, akik intenzívebb fogyasztók, hetente többször is érintettek, N=az összes megkérdezett)

A médiatartalom-fogyasztás típusa	18-29 évesek	30-39 évesek	40-49 évesek	50-59 évesek	60-xx évesek	Összesen
közösségi média oldalakat látogatni	82	84	80	86	88	84
olvasni internetes újságokat, portálokat	65	77	79	79	88	79
videómegosztó portálon mozgóképes tartalmakat (műsort, filmet, videót) nézni	83	73	59	48	39	58
streaming szolgáltatónál filmet/műsort nézni	53	46	33	21	13	31
rádiót online hallgatni	28	31	25	28	25	27
tévét nézni online	40	32	25	25	18	27
zenét hallgatni audio streaming szolgáltatónál	45	32	13	19	8	21
podcast-okat hallgatni	33	21	10	8	4	14
online videotékából kölcsönözve filmet nézni	22	17	5	5	2	9
összesen, valamelyik	97	95	93	96	98	96

Forrás: nmhh.hu

4.3. Honlap - www.jokaiszinhaz.hu

A jelenlegi weboldal rosszul optimalizált mind asztali gépen, mind mobilnézetben, a rossz felhasználói élmény pedig megnehezíti a navigálást az oldalon. Fontos lenne egy letisztult, átlátható weboldal, amelyen a lehető legkevesebb kattintásból elérhetővé válik a kívánt tartalom, akár a műsorról való tájékozódás.

A színház weboldal nem támogatja a jegyvásárlást, ezért mielőbbi fejlesztés szükséges. A főoldali kiemelések mellett az előadások saját aloldalain, a híreknél és minden releváns aloldalon szükséges lenne CTA gombok elhelyezése, amelyek a jegyértékesítő oldalra mutatnak. A saját arculatra szabott jegyvásárlási aloldal szintén hasznos lenne –**a jegyértékesítő partner rendszerének beágyazásával –, amelybe olyan követőkódokat lehet elhelyezni, amelyek lehetővé teszik értékes adatok kinyerését a célközönségünkre vonatkozóan.** Ezek segítségével elérhetővé válik egy jól targetált, személyre szabott üzenetekkel is operáló marketing a színház számára. Fontos lenne egy SEO optimalizálás is, amelynek fókuszában a metaadatok optimalizálása, a mobilnézet javítása és az oldal betöltési sebessége állna.

Amikor 1999-ben a Jókai Színház kommunikációs menedzsereként dolgoztam, kezdeményeztem és koordináltam az intézmény első weboldalának fejlesztését, amely akkor úttörő lépésnek számított a színházi kommunikációban. Huszonhat év nagy idő, különösen az online világ fejlődésében. A **www.jokaiszinhaz.hu kulcsfontosságú eszköze lesz a legfrissebb információk közvetítésének a színház aktuális produkcóiáról, eseményeiről, szolgáltatásairól és termékeiről és a jegyértékesítésben.** Az oldalnak naprakész tartalmakkal, hírekkel és képekkel kell frissülnie, valamint moduláris felépítésével lehetőséget kell biztosítani a gyors fejlesztésekre, hogy képes legyen követni az internetes kommunikáció változásait és kielégíteni a látogatók igényeit. A felhasználóbarát, átlátható design biztosítja majd, hogy a közönség könnyen és gyorsan megtalálja az olyan fontos tartalmakat, mint a szereposztások, jegyvásárlás, fotók, videók, hírek, partnerek és elérhetőségek."

Fontos, hogy a színház közösségi média felületei, valamint a weboldal megfelelően támogatni tudják egymást. A posztokban elengedhetetlen az érdeklődők tovább irányítása a weboldalra, ahol a jegyvásárlást végre tudják hajtani, de ehhez az kell, hogy a felhasználót kielégítő élmény és átláthatóság fogadja a weboldalon. A közösségi médiában való jelenlét jelentősége miatt ajánlott a social felületek beágyazása is a weboldalon.

Tapasztalataim alapján a színházi szcéná, komoly lehetőségekkel rendelkezik a médiaszolgáltatókkal való médiatámogatói megállapodások terén, hiszen a színházi tartalmak a médiumok számára relevánsak, a közönség számára pedig vonzóak; egy-egy exkluzív anyagért a szerkesztőségek kifejezetten hálásak, ami hagyományosan erős alapot teremt az együttműködésekhez.

Közösségi média

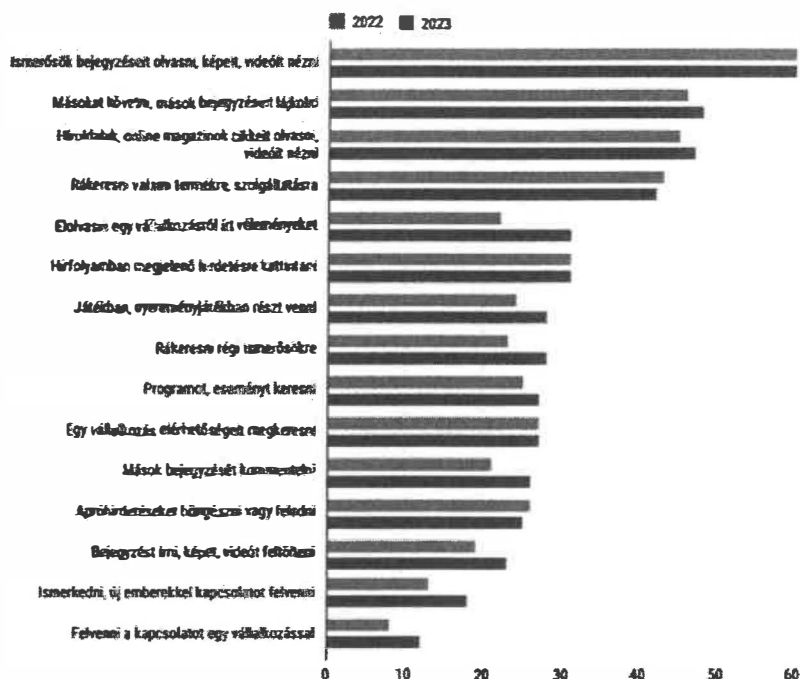
Nemcsak nézőtábort szeretnénk építeni, hanem közösséget is, ami jó alapot adhat ahhoz, hogy nézőközösségünk fiatalodjon, ami biztosítja az utánpótlást, és számos lehetőséget nyit meg előttünk a marketing terén is. Nem csupán a törzsközösségünkhöz kívánunk szólni, hanem mindenkihez, aki még potenciális látogatónk lehet. Ehhez a digitális jelenlét erősítése, azon belül is a közösségi felületeken történő kommunikáció kulcsfontosságú. Magyarországon több mint 7,1 millió ember használja a Facebookot, míg az Instagram-felhasználók száma meghaladja a 2,5 milliót, és ez a tendencia folyamatosan növekszik. Az utóbbi években a TikTok is dinamikusan fejlődött, mára pedig hazánkban is elérte az Instagram felhasználói bázisának nagyságrendjét, különösen a fiatalabb generáció körében.

A közösségi médiumok közül továbbra is a Facebook a legnépszerűbb platform, amely nemcsak a Google-keresés mellett az egyik legfontosabb információforrás, hanem kiemelt szerepet játszik a tartalommarketingben is. A legfrissebb statisztikák szerint az internetezők idejük jelentős részét ezeken a platformokon töltik, így a hírekhez és információkhoz is elsősorban innen jutnak hozzá. A Meta ökoszisztémája (Facebook, Instagram) és a TikTok nem csupán szórakoztató tartalmakat kínál, hanem erős közösségi élményt is nyújt a felhasználóknak, ösztönözve őket saját véleményük és élményeik megosztására.

A Facebook aktív felhasználóbázisa azonban öregedő tendenciát mutat, tehát az idősebb korosztály tagjai aktívabbak leginkább ezen a platformon, a fiatalabbak pedig egyre inkább az Instagramot, valamint a TikTOKot részesítik előnyben. Kutatások is alátámasztják, hogy elsősorban az Instagramot (kapcsolattartás miatt pedig a Messengert) tartják a legfontosabb felületüknek. Látva ezt a tendenciát, a Meta folyamatos fejlesztéseket eszközöl ezeken a felületeken annak érdekében, hogy a felhasználók egyre több igényét ki tudják elégíteni, és a hirdetőknak is minél több lehetőséget tudjanak biztosítani a követők megszólítására. Éppen ezért kiemelten fontos, hogy a színház közösségi oldalai is kövessék ezeket a trendeket, és a hangsúlyt ennek megfelelően helyezzük az egyes platformokra.

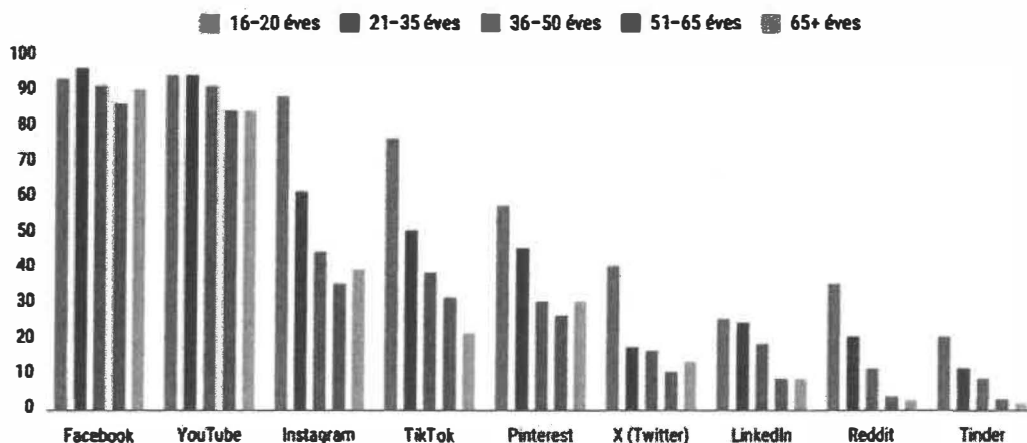
Ahogy korábban is hangsúlyoztam, a közönség véleménye és a közvetlen, személyes kommunikáció kiemelten fontos, ezért elengedhetetlen a folyamatos, napi szintű – sőt, akár 0-24 órás – közösségi média jelenlét. A tudatos marketingtervezés egyik kulcseleme a precíz célzás, ezért a marketingkutatásra és az adatvezérelt döntéshozatalra kiemelt figyelmet fordítunk.

76. ábra | Közösségi oldalakon végzett rendszeres tevékenységek (2023, százalék)

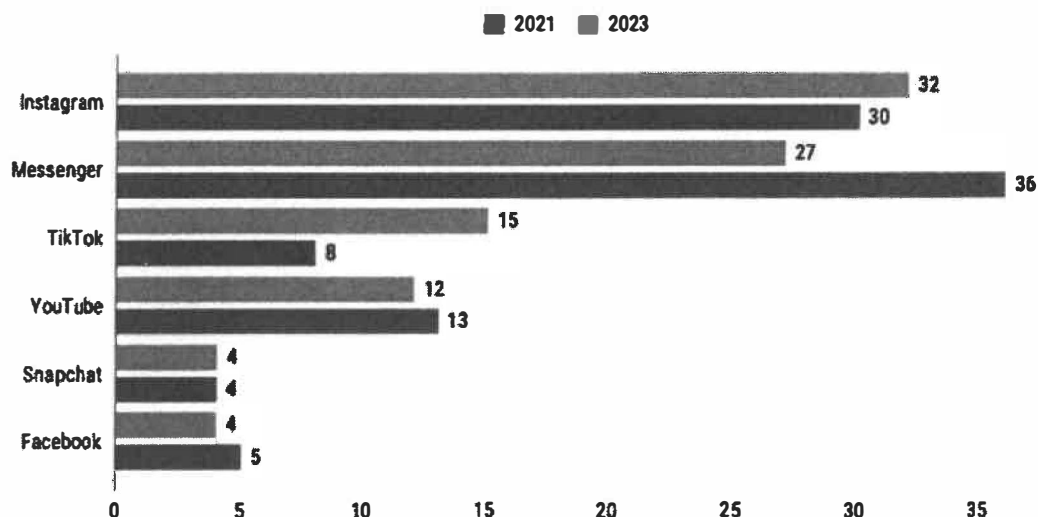
Forrás: nmhh.hu

80. ábra | A legnépszerűbb közösségi oldalak használata a 16 évesnél idősebb magyar internetezők körében korcsoportonként (2023, százalék)

Forrás: nmhh.hu

ábra | Ha csak egy platformot választhatna, melyik lenne az? (2021, 2023, százalék)

Forrás: nmhh.hu

Facebook

A Békéscsabai Jókai Színház jelenlegi Facebook oldala erős alapokkal rendelkezik, nincs elhanyagolva, látszik, hogy rendszeresen gondozzák, és kiemelt figyelmet kap. Azonban több ponton látszik – főként a színház többi közösségi oldalának tükrében –, hogy **szükséges lenne frissíteni a közösségi marketinget érintő stratégiát a frissebb trendeknek megfelelően.** A túl gyakori posztolás sok esetben indokolatlan, és fennáll a veszélye, hogy zavaró is lehet, kellő mennyiségű hirdetési budget ráfordítása nélkül (ami a posztok magas száma esetén nem költséghatékony) pedig felesleges. Éppen ezért javasolt kevesebb tartalmat posztolni, átgondoltabb stratégia alapján, nem ötletszerűen, és azokat a posztokat megfelelően támogatni jól célzott hirdetésekkel, hogy a tartalom valóban célba is érjen minél több potenciális jegyvásárlónál. A **hirdetési stratégiában külön fókuszot kaphat a helyi célzás és az új vásárlók megszólítása, valamint a remarketing is.** Sok esetben a jegyvásárlásra való tovább irányítás is elmarad a posztoknál, pedig a közösségi oldalak fontos célja a **jegyvásárlás támogatása, elősegítése.** Szeretnénk továbbra is fókuszba helyezni a társulat tagjainak kiemelését, bemutatását, annak az érzetnek az erősítését, hogy követőink bepillanthatnak a kulisszák mögé, és ismerőssé válhatunk számukra.

Instagram

A Békéscsabai Jókai Színház Instagram oldalára **a jelenleginél nagyobb hangsúlyt kell fektetni**, hiszen amíg a Facebook oldalon napi három poszt is publikálásra kerül, addig az Instagramon előfordul, hogy közel két hétig sem kerül ki poszt. A **TikTok videók megjelenítése itt jó irány**, emellett látható az oldalon, hogy korábban elindult a történetek highlights-ba foglalása tematikák szerint, ami szintén hasznos lehet, ám ez hamar abbamaradt, és azóta ez kihasználatlan terep maradt. Pedig ezek kiváló lehetőséget adnának az előadások promóciójára, a hasznos és érdekes Instagram történetek könnyű visszakereshetőségére. A történetek alkalmazása sem aktív az oldalon, pedig ezek fontos szerepet játszhatnának abban, hogy az érdeklődést folyamatosan fenntartsuk, kommunikáljunk a közönségünkkel, és interakcióba lépünk velük (linkek, kérdés matricák, szavazás, stb.). Emellett a **történetek is segíthetnek az érdeklődők jegyvásárlás felé terelésében**. Az Instagram kiváló terepet **biztosít a színészek felépítésére**, a velük való közös munka kiaknázására. Mivel az Instagram a legjelentősebb platform az influencer-marketingben, ezért érdemes ezt szem előtt tartani, és a személyes jelenlét erejét kihasználni, azzal erősíteni a színház oldalát is. Az Instagramot szintén szükséges erősíteni folyamatos hirdetésekkel, amelyekhez több hatékony formátumot is biztosít a Meta.

TikTok

Napjainkban a TikTok világszerte közel 2 milliárd felhasználót tudhat magáénak, több mint 150 országból. Magyarországon is rendkívül népszerű: a 18 és 49 év közötti korosztály több mint fele, hozzávetőlegesen 2 millió ember aktívan használja a platformot.

Az NMHH kutatása alapján hazánkban a TikTok jelenleg a negyedik legnépszerűbb közösségi médiafelületként van jelen, és a rövid videós tartalmak terén a második helyet foglalja el. Bár a Facebook Reels éri el a legtöbb felhasználót (összesen 77%, napi szinten 51%), a TikTok is jelentős napi aktivitással bír – a felhasználók 35%-a naponta látogatja. A TikTok az átlagosan eltöltött idő alapján is második a rangsorban: a felhasználók saját bevallásuk szerint napi szinten átlagosan 56 percet töltenek el az alkalmazásban. Ennél hosszabb használati időt csak a Facebook esetében mértek (76 perc). Kiemelkedő aktivitást a fiatalok, az alacsonyabb iskolai végzettségűek, valamint a megyeszékhelyeken élő TikTokozók körében figyelhetünk meg.

A videók hosszát illetően továbbra is a rövid tartalmak dominálnak: bár a platform lehetőséget kínál hosszabb videók közzétételére is bizonyos felhasználók számára, a többség (67%) a legfeljebb 30 másodperces videókat preferálja. A követési szokásokat főként a kapcsolattartás és a szórakozás motiválja. A TikTok felhasználók leggyakrabban barátait (42%) és családtagjaikat (28%) követik, de sokan érdeklődnek influencerek (31%) és hírességek (30%) tartalmai iránt is. A platformon legnépszerűbb tartalomtípusok közé tartozik a humor, a gasztronómia és a zene.

Az online reklám egyik legnagyobb előnye, hogy képes az érdeklődést közvetlen cselekvésre váltani – például egy kattintással. A TikTok felhasználók körülbelül 35%-a kattintott már hirdetésre az alkalmazáson belül, és bár a vásárlás nem minden esetben az elsődleges cél, 14%-uk ténylegesen vásárolt is ilyen módon. A legmagasabb konverziós arány a 30–39 éves korosztály körében figyelhető meg, ők a legnyitottabbak erre a vásárlási formára.

A **Békéscsabai Jókai Színház TikTok oldalán** sok jó kezdeményezés figyelhető meg a TikTok trendeket illetően, ám a **platform folyamatos előretörésével** érdemes ennek még nagyobb figyelmet szentelni, és **profi, TikTokra specializált tartalmakat készíteni**. Ahogy az NMHH kutatása is alátámasztotta, a **humor fontos kritérium a tartalmakban, de érdekesek lehetnek a követők számára a kulisszatitkokat, próbákat és egyéb színházi pillanatokat feltáró videók, valamint népszerű** (természetesen a kulturális témákhoz hitelesen kapcsolható) **influencerekkel való együttműködések, közös tartalmak**.

Digitális hirdetési stratégiák és új lehetőségek

A Facebook és az Instagram egyre szélesebb körű hirdetési lehetőségeket kínál, amelyekkel várhatóan még magasabb konverziós arányt érhetünk el. Az elmúlt években számos új formátum vált elérhetővé, amelyek hatékonyabb célzást és kreatívabb megjelenést tesznek lehetővé. Mivel a Meta platformjain organikusan csupán követőink egy töredékét érhetjük el, elengedhetetlen, hogy precízen targetált hirdetéseket alkalmazzunk. A tudatosan használt követőkódok segítségével a közösségi felületeken is lehetőségünk nyílik személyre szabott remarketing üzenetek megfogalmazására és azok eljuttatására a korábbi érdeklődők felé. A videó tartalmak, a Facebook és Instagram Történetek, valamint a Reels formátumok kiaknázása kulcsfontosságú lesz a jövőbeni kampányok során.

A közösségi média terén további bővülést tervezünk: a fiatalabb generáció elérésének érdekében aktívan és tudatos stratégiával kívánunk jelen lenni a TikTokon, és egy professzionális YouTube-csatornát is kialakítunk. A TikTok jelenleg még lehetőséget kínál organikus követőbázis építésére, amelyet érdemes kihasználnunk, mielőtt – a Meta platformjaihoz hasonlóan – itt is elsősorban fizetett hirdetésekkel lehet majd nagyobb elérést szerezni.

Google PPC hirdetések

A Meta mellett a Google Ads rendszere is folyamatosan fejlődik, új eszközöket biztosítva a hatékonyabb és pontosabb célzásra. A kereső- és display hálózatokon kívül a YouTube videós hirdetési lehetőségeit is ki kívánjuk aknázni, hiszen vizuálisan is gazdag műsorkínálatunk remek alapot nyújt erre. A PPC kampányok egyik kiemelt területe továbbra is a remarketing lesz, amelynek segítségével az érdeklődő közönségünk számára személyre szabott üzeneteket jeleníthetünk meg.

Képi és banner hirdetések

A vizuális hirdetéseket a Google Ads hálózatán belül és egyéb vásárolt felületeket is aktívan szeretném alkalmazni. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a kampányok folyamatos tesztelése és optimalizálása kulcsfontosságú, hogy mindig a leghatékonyabb kreatívokkal dolgozhassunk. Ennek érdekében az online megjelenések teljesítményét folyamatosan mérjük, és az így nyert adatok alapján finomhangoljuk kommunikációs stratégiánkat.

Videós hirdetések és tartalomgyártás

A vizuális tartalmak szerepe kiemelten fontos, hiszen a kutatások szerint mindössze néhány másodperc áll rendelkezésünkre a figyelem megragadására. A legjobb eredményeket a különböző videós formátumok alkalmazásával érhetjük el, különösen a fiatal célcsoport esetében. Ennek érdekében érdemes lehet együttműködni videós tartalomgyártókkal és influencerekkel, hiszen csatornáik ma már önálló médiaplatformokká nőttek ki magukat.

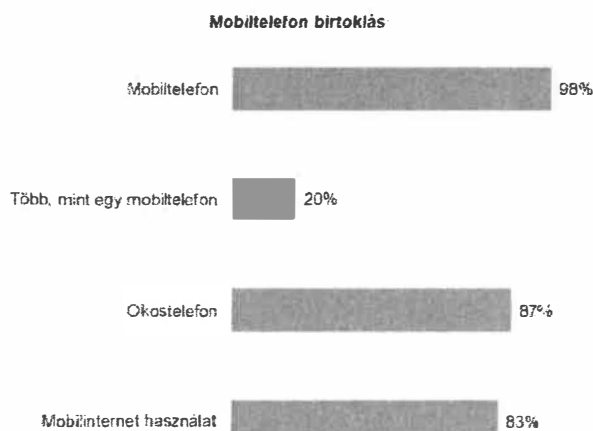
A YouTube egy új lehetőséget kínál a Békéscsabai Jókai Színház számára: egy saját online „televíziós” csatorna kiépítésével exkluzív tartalmakat oszthatunk meg, ezzel tovább erősítve márkánk jelenlétét és elköteleződését.

Mobilközpontúság és többképernyős jelenlét

A digitális marketing egyre inkább mobilközpontúvá válik, amihez stratégiánknak is igazodnia kell. Mivel a felhasználók jellemzően több eszközön párhuzamosan böngésznek (mobil, tablet, PC, televízió), a hirdetések összehangolt megjelenítése elengedhetetlen.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk a mobilra optimalizált tartalmakra, hiszen ma már a vásárlások és jegyfoglalások jelentős része mobiltelefonról indul. **Éppen ezért a jövőben minden online felületünk és hirdetésünk reszponzív és mobilbarát kialakítására különös hangsúlyt fektetünk.**

Mobiltelefon birtoklása

N=15 000 fő teljes minta

Forrás: nmhh.hu

4.4. Az adatok szerepe, direkt marketing és remarketing

Partnereink révén kiváló lehetőségeink nyílnak arra, hogy releváns célközönségeket érjünk el és személyre szabott üzenetekkel szólítsuk meg őket. Nem csupán szűrt e-mail listákra küldhetünk célzott üzeneteket, hanem a Facebook és a Google hálózatán is hatékonyan használhatjuk a rendelkezésünkre álló adatokat.

A jövőben kiemelt figyelmet kívánok fordítani a remarketing stratégiára, vagyis a korábban már nálunk járt látogatók újbóli, releváns üzenetekkel történő megszólítására. Ez lehetőséget ad arra, hogy a potenciális, de még bizonytalan érdeklődőket ne veszítsük el, hanem emlékeztessük őket korábbi szándékaikra és érdeklődésükre.

Mindez szorosan összefügg azzal, hogy kampányaink állandó figyelemmel kísérése, optimalizálása és pontos mérése kiemelt prioritást élvez majd. Ennek révén biztosíthatjuk, hogy kommunikációs terveink folyamatosan fejlődjenek, és egyre hatékonyabb módon ériék el céljaikat. A folyamatos mérés és elemzés kulcsfontosságú minden tevékenységünk során, legyen szó akár a közösségi média használatáról, akár az adatvezérelt hirdetések stratégiájáról, sőt, a színház teljes kommunikációs stratégiájáról. A pontos mérésekkel és az adatok elemzésével lehetőségünk nyílik arra, hogy mindig naprakészen reagáljunk a változásokra. Elengedhetetlen, hogy a birtokunkba került értékes adatok alapján folyamatosan felülvizsgáljuk az általunk alkalmazott kommunikációs irányvonalakat, és ha szükséges, ne féljünk azonnal módosítani azokon.

Innováció a PR és a marketingkommunikáció eszközrendszerében

A változó világ az Békéscsabai Jókai Színház életének változását, és párhuzamosan a marketingkommunikációs eszközök folyamatos változását is magával hozza. A Békéscsabai Jókai Színház egésze megérdemli, s a fejlődés érdekében megköveteli a folyamatosan megújuló marketingkommunikációs eszköztár alkalmazását.

Kommunikációs stratégiánk alappillérei a művészeti innovációban megfogalmazott három irányt követik: **a közönség elérésében történő megújulást, a technológiai előrehaladást, valamint a strukturális prosperálást.**

A PR és a marketingkommunikáció eszközei közötti műfaji határok lebomlani látszanak, elmosódottság érzékelhető, eredményességi arányait tekintve azonban inkább a PR (azon belül is az online PR) javára dől a mérleg, amit a belső erőforrások optimális kihasználásával szeretnénk tovább erősíteni.

Élmény és tartalomélmény

Kutatások igazolják, hogy a vásárlások jelentős része internetezés közben dől el. A képernyő előtt töltött időben az élmény és a tartalomélmény kulcsszerepet játszik, mivel ez vágykeltésre, döntésre, majd vásárlásra ösztönzi a fogyasztókat. A közönség megtartása és

bővítése érdekében rendkívül fontos a **tiszta célokkal megfogalmazott kommunikáció**, amely **jól meghatározott célcsoportokkal, elkülönített platformokkal és a megfelelő tartalommal rendelkezik**, továbbá különböző üzeneteket fogalmaz meg a különféle célcsoportok számára.

A Békéscsabai Jókai Színház **jelenlegi közösségi médiaplatformjai „stagnálnak”**, és a tartalomgyártásban inkább jószándékú ösztönösség, mint tudatos és professzionális stratégia érvényesül. A YouTube-csatorna jelenleg videótárként működik, nem pedig aktív tartalomszolgáltató platformként. A fiatal (Z) generáció elérése TikTok- és YouTube-csatornák nélkül szinte lehetetlen, ezért fontos, hogy megismerjük elérési útjaikat, **feltérképezzük kultúrafogyasztási szokásaikat, és művészeti elképzeléseink mentén ezeken a csatornákon edukáljuk őket.**

A társadalmi felelősségvállalás

Átalakuló CSR a társadalom művészetfelfogásának formálása és javítása érdekében. A vállalati jótékonyági tevékenységek és célzott promóciók (mint például jótékonyági előadások, nemes ügyekhez kapcsolódó marketing) mellett arra törekednénk, hogy egy vállalati szemléletformáló aktivitást indítsunk el és valósítsunk meg, amely hosszú távon változásokat idézne elő a (leendő) közönségünk, valamint a fogyasztók életében és magatartásában.

Ezt a folyamatot többlépcsős építkezés keretében, fókuszcsoporthoz bevonásával, workshopok szervezésével, és aktív kommunikációs kampányokkal erősítve valósítanánk meg. Ez egy hosszabb távú küldetést jelentene, nem csupán a fenntarthatóság, környezeti és gazdasági felelősség terén, hanem egy szélesebb spektrumú megközelítésben, a társadalom életszínvonalának javítása érdekében végzett gyakorlati munkával. A célok között szerepel a színházlátogatás népszerűsítése, annak bemutatása, hogyan befolyásolják a kulturális élmények az egészséget, és feltárni azok gyógyító hatásait. Egy ilyen CSR kampány révén megismerhetővé válna, hogy a színházba járás akár a társadalom jóléti változásainak kiindulópontja is lehet.

4.5. PR - alapvetés

Minden kommunikációs tevékenység alapját az adott szervezet stratégiája határozza meg, hiszen a kommunikáció önmagában csupán egy eszköz a piac befolyásolására. Ahhoz, hogy a megfelelő eszközöket és technikákat kiválasszuk, elengedhetetlen, hogy a Békéscsabai Jókai Színház középtávú, öt évre szóló intézményi stratégiáját vegyük alapul. Ebben a

kommunikáció – beleértve a PR- és reklámtévékenységet – kulcsszerepet játszik a Színház imázsának formálásában, ezért kiemelt figyelmet kell fordítanunk erre a területre.

Egy szervezet, egy produkció, de akár egy művész is ugyanúgy „értékesíthető”, illetve „eladható”, mint bármely más termék vagy szolgáltatás. A művészet és a gazdaság összefonódása elkerülhetetlen a modern piacgazdaságban, hiszen a művészet is a piac részeként működik. A fenntartó által biztosított, szűkülő források kiegészítése érdekében egyre fontosabbá válik a gazdasági szereplők és a közönség aktívabb bevonása. Az együttműködés mindkét fél számára előnyökkel járhat – anyagi és egyéb tekintetben egyaránt.

Kommunikációs stratégiánk kialakítása során kiemelten fontos, hogy üzeneteinket jól meghatározott célközönségünk számára hatékonyan közvetítsük. Ennek érdekében elengedhetetlen a reklám, a PR és egyéb BTL eszközök, csatornák és technikák sokoldalú és összehangolt alkalmazása.

4.6. Belső PR- legfőbb kommunikációs irányok és céljaink

A belső kommunikáció nem pusztán működési eszköz, hanem a szervezet egyik legfontosabb kulturális és stratégiai tartóoszlopa. Az átlátható információáramlás erősíti a munkatársak elkötelezettségét, támogatja a közös értékrend kialakítását és fenntartását, valamint hozzájárul a társulatot és a munkatársi közösséget összekötő szellemi és emberi kapcsok megszilárdításához. A rendszeres, hiteles és inspiráló belső kommunikáció nemcsak a művészeti munka hatékonyságát növeli, hanem alapja a színház pozitív légkörének, valamint hosszú távú szakmai és társadalmi stabilitásának is.

A Békéscsabai Jókai Színház akkor tud valóban nyitott és együttműködésen alapuló intézménnyé válni, ha a belső kommunikáció olyan közös gondolkodást és párbeszédet ösztönöz, amely erősíti a társulat tagjai által osztott jelentések, értelmezések és célok – azaz az interszubjektív valóságok – elfogadását. Ez az egymás szempontjaira való érzékenység, a közös nyelv és közös ügyek iránti elkötelezettség biztosítja, hogy a színház kulturális szerepét ne csupán kifelé, hanem befelé is tudatosan képviselje.

A belső PR és kommunikáció tehát szerves része az intézmény stratégiai működésének: aktívan formálja a szervezeti kultúrát, erősíti a közös identitást, és hozzájárul ahhoz, hogy a művészi és operatív területek összehangoltan, egymás céljait megértve és támogatva dolgozzanak együtt egy sokszereplős, kreatív közegben.

A Békéscsabai Jókai Színház sajátosságaiból kiindulva **különös jelentőséggel bír a menedzsment és az egyes részlegek, valamint a tárvezetők közötti folyamatos, kétirányú kapcsolattartás.** Ennek egyik leghatékonyabb fóruma a **heti rendszerességgel megtartott vezetői és munkarendi értekezletek.** A fórumok, amelyek teret adnak az előttünk álló időszak konkrét teendőinek egyeztetésére, az esetleges problémák közös megoldására és a különböző szervezeti egységek közötti szakmai együttműködés megerősítésére. A transzparens, bizalmi alapokon nyugvó belső kommunikáció a színházban nem csupán a napi működés biztosítója, hanem a társulat szakmai erejének és emberi kohéziójának is záloga – olyan alapérték, amely nélkül a színház nem tudná betölteni közösségformáló és kulturális küldetését sem a városban, sem a régióban.

A Színház jelenlegi szervezeti felépítésében különösen fontos, hogy a vezetői szintek és a különböző részlegek között kétirányú, értelmező párbeszéd alakuljon ki, amely nem csupán az információk továbbítását, hanem a közös célok és jelentések összehangolását is lehetővé teszi. A **művészeti, műszaki, gazdasági és adminisztratív területek közötti napi együttműködés csak akkor lehet valóban hatékony, ha azt bizalomra épülő, átlátható kommunikáció támogatja.**

A pályázat vonatkozó fejezetében kitérek a szervezeti felépítés és a működési szabályozás újragondolására, amelynek célja a rugalmasabb, hatékonyabb működés kialakítása. A belső kommunikáció itt bemutatott elvei a tervezett változtatások iránytűjeként szolgálnak, és továbbra is a szervezet szakmai stabilitását és kulturális küldetésének belső képviseletét erősítik.

Szervezeti kommunikáció

A Békéscsabai Jókai Színház és almárkáinak (corporate- és márkakommunikáció) megjelenítése Cél: A Békéscsabai Jókai Színház márkaismertségének növelése és a pozitív asszociációk megerősítése.

Produkciós kommunikáció

Egy-egy adott előadás promóciója. Cél: A produkciók, művészek és alkotók bemutatása, szélesebb körben való ismertetése. Mindkét kommunikációs területen kiemelten fontos a vizuális, videós és szöveges elemek egységes alkalmazása, valamint az ismertség növelése – különösen a határon túli közönség és a fiatal generáció körében. A szervezeti

kommunikációs tevékenységet egész évben folytatjuk, váltakozó intenzitással, míg a produkciókhoz, kiállításokhoz és eseményekhez kapcsolódó kommunikáció szezonálisan zajlik.

A Jókai Színház kapcsolatrendszere – a nézőkkel való közvetlen kapcsolattartáson túl – kiterjed a fenntartóval, más színházakkal, művészeti és kulturális intézményekkel, sőt a turizmus szervezeteivel folytatott aktív és folyamatos kommunikációra (külső PR). Ezzel párhuzamosan kiemelt szerepet kap a belső információáramlás biztosítása is (belső PR). Fontos szem előtt tartanunk, hogy a külső célcsoportunk nem csupán a nézőkből áll, hanem az említett intézmények és szervezetek is ide tartoznak. Gyakorlati tapasztalataink alapján a befogadói oldal sokszor átfedéseket mutat – például egy társintézmény vezetője nézőként is jelen lehet –, de itt elsősorban a klasszikus célcsoporttal, a nézőkkel kapcsolatos elképzeléseimet fogalmaztam meg.

Alapvető célunk, hogy a helyi és országos médiával harmonikus, aktív kapcsolatot ápoljunk, őket folyamatosan tájékoztassuk, és mintegy bevonjuk a színház életébe. Ennek érdekében rendszeresen szervezünk különböző eseményeket – például sajtóreggeliket, háttérbeszélgetéseket, bemutatók utáni fogadásokat –, hiszen a mai médiakörnyezetben kiemelt jelentőséggel bírnak azok a rendezvények, amelyek nemcsak kiegészítik és színesítik a bemutatókhoz vagy az intézményhez kapcsolódó kommunikációt, hanem egyediségükből és aktivizáló hatásukból adódóan hatékonyan képesek mozgósítani a célcsoportot.

Reklám-kommunikáció

A Békéscsabai Jókai Színház kommunikációs stratégiáját elsősorban a produkciós tevékenységekre célszerű összpontosítani, kiegészítve azt szervezeti üzenetekkel, például kedvezmények vagy új szolgáltatások kommunikációjával. **Médiatervünk és médiamixünk széleskörű lesz, célzottan új közönségek elérésére törekedve, miközben a reklám-kommunikáció és a PR tevékenységek szoros együttműködése biztosítja majd a maximális hatékonyságot.**

A hagyományos médiastratégia kialakításában, az online jelenlét kapja a fő hangsúlyt, figyelembe véve a médiafogyasztási szokásokat és a költséghatékonyságot. Emellett természetesen fontos szerepe van a nyomtatott sajtónak (magazinoknak), valamint az elektronikus médiának (elsősorban televíziónak és rádiónak) és kisebb részben a kevésbé

optimalizálható a közterületi megjelenésnek is. Ezen a területen a helyi médiumok bevonása is különös figyelmet igényelhet.

Tapasztalataim alapján a színházi szektor komoly lehetőségekkel rendelkezik a médiaszolgáltatókkal való médiatámogatói megállapodások terén, hiszen a színházi tartalmak a médiumok számára relevánsak, a közönség számára pedig vonzóak; egy-egy exkluzív anyagért a szerkesztőségek kifejezetten hálásak, ami hagyományosan erős alapot teremt az együttműködésekhez.

A több online platformot integráló online kommunikációs eszközrendszer, átgondolt stratégia mentén működve, képes lesz heterogén célcsoportokat megszólítani, reagálni a folyamatosan változó kommunikációs környezetre, valamint a kulturális fogyasztási szokások alakulására.

5. GAZDASÁGI STRATÉGIA

A pályázati kiírásban elvártak szerint megfogalmazott, a szakmai koncepció megvalósítását szolgáló gazdasági stratégia

5.1. Tendenciák

A gazdasági stratégia a színház művészeti koncepcióját hivatott kiszolgálni.

Ennek érdekében célszerű megvizsgálni és elemezni az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket.

<p>Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - A finanszírozási szerkezet kiszámítható, az éves működési bevételek és az önkormányzati támogatás a költségvetési rendelet elfogadásakor tervezhető. - Pályázati lehetőségek, az intézmény aktív pályázati tevékenysége. - Jól működő bérletrendszer került kialakításra, megfizethető a jegy- és bérletár, a látogatottság aránya magasnak mondható (84%). - Saját alkalmazottakkal szabótár, festőtár és kelléktár működése, ingyenesen használatban lévő jelmez, kellék és díszlet raktárak. - Rendelkezésre állnak vendégszobák, színészlakások. - Saját vendéglátó egység üzemeltetése. 	<p>Gyengeségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - A működési bevételek realizálása egyenlőtlenül oszlik el az év folyamán. - Tartalék képzésében a takarékos gazdálkodáson túl nincs érdekeltség. - A helyiségek szabad kapacitásának kihasználatlansága. - Munkabérek reálértékének csökkenése, béren kívüli juttatások rendszertelensége. - Korlátozott marketing tevékenység. - Az épület egy része romló állapotú, felújításra váró, a színháztechnikai felszereltség folyamatos korszerűsítésének szükségessége. - Saját vendéglátó egység költséges üzemeltetése, magas dolgozói létszáma (8,25Fő).
<p>Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hosszú távú együttműködés a közös működtetésben, az állami támogatás emelkedése. - Támogatók, szponzorok bevonása, reklámfelületek értékesítése. - Gaztronómiai adottságok szabad kapacitásának kihasználása. - Támogatási programok kihasználása (Lázár Ervin Program, Déryné Program, Határtalanul Program). - Együttműködés más színházakkal. - Diákok részére szakmai gyakorlati hely biztosítása, és közösségi szolgálat lehetősége. 	<p>Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reálbérek csökkenése, ami befolyásolja a dolgozók motivációját és megnehezíti a munkaerő megtartását. - Munkaerőhiány fellépése, különösen a szakképzett munkaerő utánpótlása területén. - Csökkenő fizetőképes kereslet a gazdasági környezet romlása miatt. - A nézők színházba utazási költsége magas, ez korlátozza az áremelés lehetőségét. - A humán létszám egyenetlensége, a színészállomány alacsony száma

	(14fő), kitettség a vállalkozó színészeknek (akik nem a színházhoz egyeztetnek). - A színház működését segítő Színitanházból érkező hallgatók csökkenése miatt növekvő pénzügyi terhek.
--	--

5.2. A művészeti program gazdasági összefüggései

A Békéscsabai Jókai Színház a **művészeti program tervezésének alapja a bázis adatokra építő gazdasági realitások**. A színház éves műsorprogramjában örökölték szerint, a nagyszínpadon 4 mese, 2 zenés és 2 drámai produkció, a kamaraszínpadon 2 új bemutató, míg a stúdiószínpadokon évi 4-6 kisebb produkció kerül megvalósításra.

Terveink szerint a nagyszínpadi **mesebemutatók számát racionalizáljuk**, a magyar népmesék sorozat bevezetésével csökkentjük - a Nemzeti Színháztól átvett modell. A sorozat lehetőséget biztosít az alapjaiban azonos díszlet- és jelmezbázis alkalmazására, ami az előadások költséghatékony megvalósítását eredményezi, miközben megőrizzük a produkciók színvonalát. A sorozat jellege miatt a költségek minimalizálása mellett a változási igények is csökkennek.

A racionalizálások jegyében **továbbá a gyermek- és ifjúsági előadások programját életkor szerint kétirányú megbontással tervezzük, amely lehetőséget biztosít egy további mesebemutató elhagyására**. Ezzel a megtakarítással egy új felnőtt előadás megvalósítására szabadul fel produkciós költség, bővítve ezzel a színház repertoárját.

A költséghatékonyság érdekében ezen optimalizálási intézkedéseket alkalmazva **nemcsak a művészeti színvonal, hanem a gazdasági működés is fenntarthatóbbá válik**, biztosítva a művészeti és közönségkapcsolati célkitűzések megvalósítását.

A gazdasági és művészeti program összehangolása, valamint a költségek racionalizálása lehetővé teszi, hogy a színház működése dinamikus, ugyanakkor fenntartható maradjon. A további egy bemutató jegyárbevételi hatásával együtt a színház hosszú távú működését tovább erősítjük.

5.3. Bevételek

A Békéscsabai Jókai Színház bevételei 2024-2025. években (adatok Ft-ban)

Megnevezés	Eredeti előirányzat 2024.	Módosított előirányzat 2024.	Teljesítés 2024.	Eredeti előirányzat 2025.
Működési bevételek	307 342	406 390	406 390	371 579
Támogatások államháztartáson belülről (pályázati és egyéb források)	0	120 924	120 924	0
Finanszírozási bevételek	946 932	1 068 735	1 033 423	975 774
Bevételek összesen	1 254 274	1 596 049	1 560 737	1 347 353

A művészeti koncepcióban meghatározott feladatok tervezhetőségét jól szolgálja a bevételek meghatározása. A 2020-2024. közötti időszakban évenkénti 362 M Ft állami támogatás, és ezzel megegyező összegű fenntartói támogatás volt biztosítva megállapodás alapján a Jókai Színház működéséhez. A 2025. évi költségvetésben a fenntartó önkormányzat 490 M Ft összegű támogatása lehetőséget teremt a bérek jelentős elértéktelenedésének megakadályozására, a működési szint megtartására. A Minisztérium és a fenntartó Önkormányzat újabb 5 évre tervezett közös működtetési megállapodása, a 2025. évi állami támogatás legalább 15 %-kal várható emelkedése, valamint ennek az önkormányzati támogatással történő összehangolása **2029-ig megbízható forrást jelenthet az intézmény számára, amely a bérek további rendezését, s a minőségi munka elvégzésének anyagi alapját biztosíthatja.** Ez a finanszírozási bevétel a teljes bevétel több, mint kétharmadát teszi ki.

A működési bevételek 2024. évben az összes bevétel 26 %-át tették ki, az intézmény 2025. évre elfogadott eredeti költségvetési előirányzata 27,5 %-ban határozza meg ezt a bevételi forrást.

Jegybevétel

A működési bevételek jelentős részét képezi a jegy- és bérletbevétel, aminek nagyságrendje 2024. évben 150 M Ft volt, és ennek 8 %-kal történő emelése került 2025. évre tervezésre. A várható teljesülést nagymértékben befolyásolja az árak meghatározása. Az egy nézőre jutó átlagos jegybevétel 2024. évben 2 087 Ft. Fontos, hogy figyelemmel kell lenni a nézőket érintő gazdasági környezetre. Békés vármegye csökkenő lakosságszáma mellett az átlagbérek országos átlag alatti nagysága is csökkenti a kultúrára fordítható lakossági források nagyságát. A Színház átlagos látogatottsága 84 %. Ezt az arányt a stúdió előadások és kamara

színpadi előadások 95 – 110 % közötti látogatottsága mellett a nagyszínpadi nézőszám emelésével tudjuk javítani. **Célul kell kitűzni, hogy a lakosság által kultúrára fordítható összeg minél nagyobb hányadát tartsuk helyben, tegyük vonzóvá az általunk nyújtott szolgáltatásokat.**

A működési bevételek növelését szolgálja a szabad kapacitások folyamatos nyomon követése, a hasznosítás mértékének növelése. Ez vonatkozik a marketing eszközeinek segítségével a reklámfelületek, a helyiségek, a gasztronómiai adottságok kihasználásának maximalizálására, de kiterjed például a jelmezkölcsönzés bővítésére is.

Bérletszünetes előadások és jegyár-bevétel növelése

A Színház gazdálkodása és művészeti programja során kiemelt szerepet szánunk a **bérletszünetes előadásoknak**. A bérletszünetes előadások lehetőséget adnak arra, hogy a színház a jegyárbevétel növelésével biztosítsa működése hatékonyabb fenntarthatóságát, miközben hozzájárulnak a városi színház jelentőségének erősítéséhez.

A célunk, minden színházi évadban olyan produkciók bemutatása, amelyek a fizetőképes kultúra fogyasztók számára is „trendi” életérzést, vonzó élményt kínálnak. Olyan művészeti termékek, amelyek iránt **keresleti piac** alakítható ki, amelyek kihasználják a jó értelemben vett „kultúrsznobságot”, amely eseményeken ott kell lenni.

Példaként említhetjük a Békéscsabai *Monte Cristo és Jekyll és Hyde* előadásait, melyek a Békéscsabai Színházból indultak és hódították meg az ország zenés színpadjait. Ezen előadások nemcsak a színház pénzügyi eredményeire voltak hatással, hanem az egész város kulturális életére is. Az ilyen produkciók sikeressége megmutatja, hogy a színház nemcsak a művészeti közéletben, hanem gazdaságilag is meghatározó szereplővé válhat. Személyes élményem 26 éve a Békéscsabai Színházban a Jézus Krisztus Szupersztár rockopera. A városi sportcsarnokban telt ház előtt játszottunk komoly szériát, és jól emlékszem, hogy milyen fontos ügy volt az egész város számára.

A bérletszünetes előadásoknak nézőszám és jegyár-bevétel növelő hatása van, ugyanakkor számolni kell a produkciók magvalósításának és előadásonkénti bekerülési költségével éppúgy, mint a többlet kommunikációs szükségletekkel is. Mindemellett színgazdasági alaptény, hogy jól tervezett előadásonkénti költségek esetén, a **bekerülési költségek megtérülésének a lehetősége a termékéletgörbe elnyújtása – minél magasabb fizető nézőszám realizálása.**

Mindezen célok megvalósítását segíti egyfelől a műsorterv fent jelzett racionalizálása, másfelől a hatékony kommunikáció és a vonzó termékek esetén felmerülő szponzorációs lehetőségek. A jól működő marketing tevékenység nem csak a produkciók eladását segíti, hanem az egyéb bevételi lehetőségek minél jobb kiaknázását is, ezért fontos feladat egy hatékony marketing stratégia kialakítása. Ennek szolgáltatásban növelni szükséges az anyagi források biztosítását, melynek összege 2024. évben 20 M Ft volt, míg a 2025.évi költségvetésben eredeti előirányzatként tervezett összeg 17 M Ft.

Egyéb bevételek

A más színházakkal történő együttműködések lehetőségét folyamatosan keresni kell. Ennek eredményeként növelhető a bevétel, például díszlet értékesítés, jelmez kölcsönzés formájában, de csökkenthető a produkciók bekerülési költsége koprodukcióban megvalósuló előadások bemutatásával is. A 2024.évi bázis érték az összebevétel 0,8 %-a.

Támogatások, pályázatok

A pályázati támogatások forrást biztosítanak a szakmai munka során egy-egy konkrét projekt vagy új feladat megvalósítására, hozzájárulnak a működési költségek részbeni fedezéséhez, lehetővé teszik az infrastruktúra fejlesztését. Így éves szinten akár 100 M Ft-ot elérő plusz forráshoz is juthatunk. A 2024. évi pályázati bevétel 94 M Ft. A Kulturális és Innovációs Minisztérium által meghirdetett előadó-művészeti szervezetek támogatása, a Nemzeti Kulturális Alap, a Magyar Művészeti Akadémia pályázati felhívására benyújtott 13 db pályázat részesült támogatásban. A pályázati támogatások közül 22,8 M Ft a BÁRKA 2024. II. félévi költségeire és a 2025. évi nyomtatott lapszámok megjelentetésére nyújtott forrást. A 2024. évi pályázati bevétel 92,5 %-a 2025. évben kerül felhasználásra. A tervezhető bevételeken túl folyamatosan figyelemmel kell kísérni, és ki kell használni a megnyíló pályázati lehetőségeket és támogatási programokat.

Előttünk álló fontos feladat támogatók, szponzorok felkutatása. Ennek során elengedhetetlen feladat a személyes kapcsolat felvétele, a közös célok és lehetőségek összevetése, a hosszútávú együttműködések kialakítása. Az SZJA 1 %-ának felajánlására kell ösztönözni a színház szerető közönséget, be kell mutatni az általuk történt felajánlás jó hasznosulását. 2024. évben a színházszerető közönség 0,3 M Ft összegű SZJA-t ajánlott fel az intézménynek.

Az alkalmazotti létszám meghaladja a 100 főt, melyet szükséges megtartani a saját gazdasági szervezet érdekében. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10. §. alapján, amennyiben egy költségvetési szerv éves átlagos statisztikai létszáma nem éri el a 100 főt, ott a költségvetési szerv gazdálkodási feladatait az önkormányzati hivatalnak vagy másik, gazdasági feladatokat végző költségvetési szervnek kell ellátnia.

5.4. Kiadások

A Békéscsabai Jókai Színház kiadásai 2024-2025. években (adatok Ft-ban)

Megnevezés	Eredeti előirányzat 2024.	Módosított előirányzat 2024.	Teljesítés 2024.	Eredeti előirányzat 2025.
Személyi juttatások	641 218	675 728	675 215	680 022
Munkaadót terhelő járulékok	84 555	78 629	78 629	88 816
Dologi kiadások	436 714	698 715	661 448	486 440
Egyéb működési célú kiadások	0	498	498	0
Felhalmozási kiadások	91 787	142 478	142 478	92 075
Kiadások összesen	1 254 274	1 596 048	1 558 268	1 347 353

A kiadási adatok mutatják, hogy az év elején tervezhető források 57 %-a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok fedezetén túl nagyon alacsony mértékben engedik tervezni a dologi és felhalmozási kiadásokat, ezek emelésére az év közben keletkező működési bevételi többletek, a pályázati és egyéb nem rendszeres források adnak lehetőséget. 2024. év végére a személyi kifizetésekhez kapcsolódó kiadások aránya 48 %.

A szakképzett munkaerő megtartása, utánpótlás biztosítása érdekében folyamatosan nyomon kell követni a dolgozók jövedelmének alakulását, törekedni kell a bérek reálértékének növelésére. A munkabéren túl béren kívüli juttatásokkal, a minőségi munka anyagi elismerésével motiválni szükséges a munkavállalókat. Fontos olyan környezet kialakítása, amelyben a munkavállalók érzik a megbecsültségüket. A szociális juttatásnak tekinthető kedvező lakhatási lehetőség biztosítása és munkahelyi vendéglátás(étkeztetés??) igénybevételenek lehetősége fontos megtartó erő a munkaerő területén.

A dologi kiadások a működési feltételek biztosításán túl tartalmazzák a produkciókhoz kapcsolódó vállalkozói kifizetéseket, szolgáltatási díjakat. A 2024. évi 661 M Ft teljesítéshez képest a 2025. évre tervezett 486 M Ft dologi kiadás rendkívül alacsony, az állami támogatás

emelkedésével, pályázati lehetőségek kihasználásával a minőségi produkciók létrehozása érdekében rendkívül fontos emelni.

A felhalmozási kiadások nagyságrendjét, arányát - ami a 2025. évi költségvetésben 6,8 % - emelni szükséges az elkövetkező években, mert a színházépület romló állaga, a színháztechnikai eszközök rohamos fejlődése igényli a minőségi munka szinten tartásához, fejlődéséhez az infrastruktúra fejlesztését. Ehhez kiemelt figyelemmel kell kísérni a pályázati lehetőségeket, és a fenntartó önkormányzattal szoros együttműködésben kell keresni a forrás lehetőségeket. A 2025. évre tervezett felhalmozási kiadásokból a díszletek gyártására tervezett arány 53 % (49 M Ft), részben 2025. évben megvalósításra kerülő előző évi pályázati forrásból.

A bemutatandó darabok tervezhetősége és a bevételek tervezhetősége lehetőséget biztosít arra, hogy előre meghatározottak legyenek a produkciók költségei, a díszlet, jelmez és kellék költségeken túl a produkció létrehozásában és bemutatásában közreműködők díjai, ezzel a szakmai feladatokon túl egy kiszámítható gazdálkodás teremtsen alapot a működés feltételeinek megteremtéséhez.

6. ZÁRSZÓ

A Békéscsabai Jókai Színház a maga területén országosan ismert és elismert szervezet. Együttműködést kezdeményezni vagy fogadni természetesen annak van lehetősége, aki az intézményt vezeti. **Ennek megfelelően nem csatolok a pályázathoz együttműködési nyilatkozatokat - ezt a pályázati kiírás sem írja elő.**

A dolgozatban megjelölt művészek, alkotók az általunk felkérni kívánt partnereket jelölik. Többségükkel már korábban is dolgoztam együtt, és néhányukkal személyes barátság is összeköt.

Forrásanyagok

A pályázat elkészítése során merítettem olyan gondolatokból, amelyek korábbi publikációmban, könyveimben, egyetemi jegyzeteimben, vagy közreműködéssel készült szakmai anyagokban, pályázatokban már megjelenhettek.

További felhasznált forrásanyagok

- *Tege Antal színművész, a pályázati anyag elkészítésében nyújtott segítsége*
- *Horváth Attiláné gazdasági vezető, a gazdasági fejezetéhez nyújtott segítsége*
- *Vacsi Dávid műszaki vezető, a műszaki és infrastrukturális témában nyújtott segítsége*
- *Kesselyák Gergely MAO 2023. pályázatában általam jegyzett kommunikációs fejezet*
- *Szili Eszter (Armadillo Kreatív Ügynökség) a pályázati anyag kommunikációs fejezetéhez nyújtott segítsége*

J E G Y Z Ó K Ö N Y V

Készült: Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Sztraka Ernő tárgyalótermében, 2025. június 10-én, 14 óra 2 perckor.

Tárgy: A Békéscsabai Jókai Színház igazgatói munkakörére kiírt pályázat szakmai véleményező bizottsági ülése

Jelen vannak:

- Sipos Bulcsú Kadosa, Kultúráért Felelős Államtitkári Kabinet, kabinetfőnök-helyettes
- Varga Tamás, alpolgármester
- Dr. Szigeti Béla, önkormányzati képviselő, bizottsági elnök
- Barnák László, a Szegedi Nemzeti Színház igazgatója
- Dr. Elek Tibor, a Gyulai Várszínház igazgatója
- Kovács Edit, a Békéscsabai Jókai Színház színművésze
- Dr. Komán-Bíró Ágnes, a Jogi, Igazgatási és Humánpolitikai Osztály osztályvezetője
- Dr. Herczeg Tamás, meghívott pályázó

Dr. Komán-Bíró Ágnes: Tisztelettel köszöntöm a bizottsági tagokat és a pályázót. Ismertetem, hogy a minisztérium képviseletében Sipos Bulcsú Kadosa kabinetfőnök-helyettes úr van jelen. A Színház Művészeti Bizottság 4 tagot jelölt ki a jogszabály szerint, Barnák László urat, a Szegedi Nemzeti Színház igazgatóját, Oberfrank Pált, a Veszprémi Petőfi Színház igazgatóját, Lotz Katalin asszonyt, a Magyarországi Német Színház igazgatóját és Elek Tibor urat, a Gyulai Várszínház igazgatóját. A Békéscsabai Jókai Színházban jelenleg nincs működőképes szakszervezet, a foglalkoztatottak által kiválasztott személy Kovács Edit színművésznő. A fenntartó részéről delegált két tag Varga Tamás alpolgármester úr és Dr. Szigeti Béla önkormányzati képviselő, bizottsági elnök úr. Oberfrank Pál igazgató úr és Lotz Katalin igazgató asszony előzetesen jelezték, hogy elfoglaltságaik miatt nem tudnak részt venni az ülésen. Lotz Katalin igazgató asszony néhány sorban leírta a véleményét, amit majd fel fogok olvasni. A jogszabály szerint a Szakmai Véleményező Bizottság akkor határozatképes, ha a tagok többsége jelen van. Megállapítom, hogy a 8 szavazati joggal rendelkező tagból 6-an jelen vannak, így határozatképes a bizottság. A határidőben kiírt pályázatra egy pályázat érkezett. A pályázati felhívás beadási határideje május 30-án lejárt, az ezt követő 30 napon belül kell megtartani a Szakmai Véleményező Bizottság ülést. A jelen ülést követően a képviselő-testület szakbizottsága is véleményezni fogja a benyújtott pályázatot. A képviselő-testület a június 19-i közgyűlésen fog döntést hozni a pályázó kinevezéséről. Az ülésen elhangzottakról hangfelvétel készül, ez alapján fog készülni egy jegyzőkönyv, amit a szakbizottság és a képviselő-testület elé fogunk terjeszteni a bizottsági ülésen meghozott szavazási eredménnyel együtt. Megkérem Dr. Herczeg Tamás pályázót, hogy amennyiben kívánja, egészítse ki a pályázatát.

Dr. Herczeg Tamás: Nagyon nagy újdonsággal nem szeretném kiegészíteni a pályázatomat, úgy vélem, hogy elég széleskörűen sikerült leírnom a gondolataimat. Talán egy kicsi összegzésként arról beszélnék, hogy mi az, amit adni vagy hozni tudok a városnak, a társulatnak és nem utolsósorban a közönségnek, illetve ejtenék még néhány szót a személyes motivációmról. Ezt követően, ha lesz valaki részéről kérdés, akkor szívesen fogok válaszolni. Békéscsaba városához részint családirag kötődöm, itt éltek a nagyszüleim, sokáig a Szőlő utcában töltöttem minden nyarat, tehát van egy erős gyermekkori kötődésem. A színházi pályafutásomat is itt kezdtem még Konter László igazgatása alatt, ez volt az első színház, ahol

dolgoztam, az itt tapasztalt kellemes élményekről részletesen írtam. Valójában ez egy szakmai visszatérés számomra, hiszen az elmúlt négy évben alkalmam volt a csabai társulattal újra dolgozni, Seregi Zoltán igazgató úrnak köszönhetően nagyszínpadon és kishínpadon is rendeztem. Az előadások során a társulat nagy részével megismerkedtem, vagy újra megismerkedtem, hiszen 26 évvel ezelőtt sokakkal itt kezdtem, Tege Tóniék akkor voltak végzősök, amikor itt dolgoztam. A legutolsó előadás, az Idegenek és ismerősök, amely Zalán Tibor íróval, dramaturggal közösen készített előadásunk, egy elég jó reputációt is hozott a városnak és talán a társulat művészeitől kapott visszajelzések alapján bátorít arra, hogy egy picit másfajta színházesztetikával vagy az eddigiekben megszokott újabb, frissítő gondolatokkal nyúljunk egy-egy előadáshoz. Seregi igazgató úr nagyszínpadi előadásokkal tisztelt meg, és amikor először felajánlotta, hogy választhatok, akkor rögtön stúdióelőadást kértem, mert azt gondoltam, hogy ott egy picit szabadabban, bátrabban lehet kísérletezni. Ezzel az előadással nagyon sok városban voltunk Európa szerte, még a tengerentúlon is. Közben Tege Antallal, akivel együtt gondolkodom a színház vezetésében, szakmai, épülő kapcsolatban álltunk, körülbelül 1,5 éve együtt dolgoztunk egy szegedi produkcióban, a Képzelt betegben, amikor nem mondtuk ki egymásnak, de úgy éreztük, hogy az is egy szakmai ismerkedés és egymás lelki állapotának megismerése. Ezzel a produkcióval is megyünk külföldre, a Hunyadi Színházi Fesztiválra, illetve egy versenyprogramra, a Kisvárdai Fesztiválra. Ezzel csak azt akarom jelezni, hogy úgy érzem kellő megfontoltság és körültekintés van közöttünk, amikor ebbe a kalandba vágunk bele. Ez egyszersmind egy kicsi szervezeti átalakítást is jelent a jelenlegi SZMSZ-hez képest, hiszen most nincs főrendező a színházban. Valaha a Békéscsabai Jókai Színházban igazgató-főrendező volt még, Konter igazgató úr személyében, illetve Seregi úr is igazgató-főrendezőként vezeti jelenleg a színházat. Én menedzserigazgatónak pozicionálom magam, a menedzsmint oldaláról jöttem a színházba és egy későbbi kíváncsiság volt részemről a rendezői szak elvégzése. Jelenleg a művészeti ügykezelés, a művészeti vezetés a művészeti főtitkárhoz tartozik, de Szabó Mária művészeti főtitkár asszony nyugdíjba vonult, félállásban dolgozik, tehát az ő helyére lépne be főrendezői státuszban Tege Antal, aki eddig művészeti ügykezeléssel is foglalkozott. Tehát egy főrendezővel szeretném gazdagítani az együttműködésünket, valamint a marketingfronton szeretnék erősíteni, egy marketing- és kommunikációs vezetőben gondolkodom és egy kiépült, felépített struktúrában. Ide első körben nem gondolok új vezetőt, magam szeretném ezt a részt vinni. Rátérnék a közönségre és a városra, illetve arra, hogy mit tudok nyújtani. Részint már utaltam rá, hogy színházesztetikailag szeretnék egy picit eltérni, ennek a legfontosabb lenyomata a műsorterv, amiről természetesen nem úgy gondolkodok, hogy öt éven keresztül ezek az előadások lesznek és ilyen sorrendben, de mégis szerettem volna egy betekintést nyújtani és ez mi máson keresztül pontos, ha nem címeken keresztül. Úgy gondolom, hogy az eddigiekhez képest egy markáns eltérést nyújt a műsorterv. Arra ügyelünk, hogy az első időszakban elsősorban vonzó címek legyenek, és ha már ezeken keresztül bejött a néző a színházba, akkor lehetőségünk lesz egy picit progresszívabb és újfajta művészi megközelítésekre. A művészi megközelítések elsősorban társulattól indulnak ki, én magam is, ahogy jeleztem, viszonylag későn végeztem el a rendezői szakot és nem itthon, hanem Marosvásárhelyen végeztem, így a román színháztudás egy kicsit expresszívabb színházi vonala és nem utolsó sorban osztályfőnököm, Mocsári László szemlélete természetesen megfertőzött. Noha jól tudom, hogy Magyarországon a realista és naturalista színházi nyelv az, amiben a közönség szocializálódott, tehát ezzel óvatosan kell bánni, de úgy gondolom, hogy a Békéscsabai Jókai Színház társulata tele van remek karakterekkel, olyanokkal, akik születetten figurák és egyéniségek. Ezt az adottságot érdemes felerősíteni és nagyon óvatosan, de céltudatosan, a vonzó címek alapján kell lépegetni egy olyan úton, amely ennek a színháznak a magyar színházművészetben betöltött szerepében egy nagyon markáns és nagyon erős jellemző lehet. Ha ezeket az előadásokat sikerül jól megcsinálnunk, akkor már csak az a kérdés, hogy a város hírnevének és a társulat hírnevének öregbítésére hogyan tudjuk ezeket a sikereket felerősíteni. Valaha a sikerek felerősítésének módja a

színikritikusoknak, a véleményvezéreknek a megfogalmazása volt, ma a hálózati társadalomban ez tulajdonképpen a mi kezünkben van és itt utalok vissza a marketing és a kommunikáció fontosságára, hiszen mi magunk tudjuk ezt jól promotálni, és ha jó adatbázisokkal dolgozunk, akkor célzottan tudjuk eljuttatni a színházszakmai rétegnek, a közönség széles rétegének, a városlakóknak is, akiknek talán az a legfontosabb, hogy a színház egy nagyon erős közösségi hely legyen, ne csak a kötelező művészeti misszió kipipálása, tehát a színház legyen a legerősebb társasági és kulturális hely, és ez legyen a város emblémája. Ebben nagyon hiszek, és azt remélem, hogy a korábbi, elsősorban a Szegedi Szabadtéri Játékokon megszerzett tapasztalataim predesztinálnak arra, hogy e tekintetben sikeresen kamatoztathassam a tudásomat. Nagyon erős elszántság és hit van bennem, hogy ezt meg lehet csinálni. A színháznak nagyon jók a színháztermi adottságai, jó méretűek, könnyen megtölthetők, és nagyon hiszek abban, hogy ezeket érdemes felerősíteni a meglévő sikereinkkel valamennyiünk büszkeségére. Még egy szót talán érdemes ejteni a városhoz szervesen kötődő színházi képzésről, ami már évtizedek óta hagyomány. Nem vagyunk éppen könnyű helyzetben Csabán az iskola kapcsán, hiszen pont az átrendeződés és a fenntartói változások miatt a színészképzés kérdésessé válik. A legutolsó verzió szerint a technikus képzés az, ami meg tud maradni. Az elmúlt évtizedekben kialakult bennem egyfajta kötődés a Színház és Filmművészeti Egyetemhez, tehát ezt nagyon szeretném megmenteni és elképesztően hiszek abban, hogy Békéscsabán a színházi képzésnek helye van és ezt meg kell tudni őrizni. A technikus képzést és a műszaki képzést erősíteném, tulajdonképpen Konter igazgató úrnak is ez volt az elképzelése, amikor az Ibsen Házat létrehozták a norvég pályázatból, színházi háttérszakmákat szerettek volna a színészképzések mellett erősíteni. Erre borzasztó nagy piaci igény van, nagyon nagy hátrányban van a színházi szakma a háttér tekintetében. Úgy látom, hogy a fenntartói átállással meg fog nyílni ennek a lehetősége és a technikus képzés automatikusan meg tud maradni a scenikus és egyéb más színházi háttérszakmákban. A fiatal színművészek városban maradásával kapcsolatban komoly lehetőséget látok az egyetemmel való együttműködésben. A Békéscsabai Jókai Színház nagyon sajátosan, de hagyományosan anszvit játszik, ami azt jelenti, hogy bő két hónap alatt, a próbáktól az összes előadásig, zsinórban lemennek az előadások, ami művészileg nem a leghálásabb és nem a legjobb, ugyanakkor szervezéstechnikailag nagyon jó helyzet, mert egy harmadéves, egy negyedéves, vagy egy ötödéves színházművészeti hallgatót 2-2,5 hónapra lehetséges kihívni az oktatásból. Tehát magyarul, akiket elveszítünk a Színitanház színésznövendékeiből azokat pótolni tudjuk a Színház- és Filmművészeti Egyetemmel való együttműködés során, aminek szekunder hatása az lehet, hogy a fiatal művészek állományában támaszkodhatunk azokra, akik velünk dolgoztak. Most még kívülről úgy látom, hogy nem érdemes fiatalokat leszerződtetni, mert a 25 éves fiatal színészhölgyek nagyon gyorsan középkorúvá válnak. Érdemesebb, korrektebb és jobb lehetőség azt mondani a fiataloknak, hogy három évig számíthatsz ránk, három éved van arra, hogy komoly szerepeket játszhasz el egy jelentős színházban, de utána el kell gondolkodnod azon, hogy hova mész tovább. Azt gondolom, hogy így tulajdonképpen megőrizhető a társulati mag és az innovációban a fiatalok folyamatosan megjelenhetnek. Hirtelen körülbelül ennyit gondoltam kibontani. Ha van kérdés valaki részéről, akkor szívesen válaszolok.

Barnák László: Pont ez a látszólag furcsa ellentmondás lett volna a kérdésem, amire most tulajdonképpen válaszoltál, hogy itt van egy színészképzés, de közben ott van a Színház- és Filmművészeti Egyetem. A kiemelt színházak és a nemzeti színházak felé elvárás is, hogy hány százalékban kell egyetemi diplomával rendelkező előadóművészeket vagy művészeti területen dolgozókat foglalkoztatni. Akkor, hogyha jól értem ez a fajta színészképzés meg fog szűnni?

Dr. Herczeg Tamás: Az idei évtől már nem fog indulni ez a képzés.

Barnák László: Ha jól emlékszem az szerepel a pályázatban, hogy 14 fő rendelkezik állandó vagy munkavállalói szerződéssel és nagyjából ugyanennyi fő az, aki egy vagy két szerepre jön el az évadban. Ezzel kapcsolatban is voltak gondolatok, hogy akkor ezt a 14 fős állományt lehet-e bővíteni esetlegesen, ha jól emlékszem, valamilyenfajta belső átszervezés volt a kiindulási pontja ennek. Akkor megmaradna, ahogy fogalmaztál, ez a mag, tehát a társulat állandó tagjai továbbra is a színházban maradnának. Ahogy írtad is, ott azért vannak olyanfajta generációs lukak, amelyeket esetlegesen érdemes volna betölteni. Van lehetőség arra, hogy a társulat, ez a 14 fős mag, valahogyan erősödjön azon túl, hogy a fiatalok egyfajta vetésforgóban jönnek, megismerkednek a színházzal, és ha olyan valaki, akkor az itt marad, ha nem, akkor megy tovább? Tehát van lehetőség arra, hogy ez a kis létszámú társulat valahogyan erősödjön?

Dr. Herczeg Tamás: A fiatalok tekintetében elsősorban a Színitanház fiataljai esnek ki, helyettük egyetemi tanulmányaikat még folytató és pályakezdő fiatalokat szerződtetnék meghatározott időre. Ez a társulat valóban jóval nagyobb létszámú volt valaha, a diplomások aránya is befolyásolja azt, hogy hány főt lehet szerződtetni állandó létszámmal, illetve természetesen fiskális oka is van annak, hogy körülbelül egy fővel talán többen is vannak az állandó jelleggel, de vállalkozóként dolgozók. Én most így messziről látok olyan területet, ahol érdemes azon elgondolkodni, hogy hogyan lehetne a belső pénzügyi elosztást újragondolni, de több mint bátorság lenne most megcélozni azt, hogy a gasztronómiát hogyan lehet átfordítani. Nem túl erősek a fizetések, ugyanakkor nagyon fontos, hogy van egy nagyon jó büféélet konyhával, mindennel. Ha ezt meg lehet lépni perspektivikusan, megmentve és jól, akkor ott fel lehet szabadítani komoly humán erőforrást és komoly ráfordítást is, de azért ezt az óvatosság elve mellett mondom jelenleg. Ebben több 10 millió forint lehetőséget látok, ugyanakkor nagyon fontos szociális háttér az, hogy ha nem is a legmértöbbek az anyagi körülmények, de legalább napjában egyszer mindenki hozzájut meleg ételhez, tisztességes kiszolgálással. Ha egy színész életpályamoddell egyszer beindulna és létrejönne úgy, mint az orvosoknál, akkor az egy könnyebb helyzet lenne.

Barnák László: Erről lesz szó holnap az Országos Színházi Találkozón is egyébként. Még azt szeretném kérdezni, hogy volt-e lehetőség arra, hogy a pályázatot megismerje a társulat, vagy valamilyen módon találkozzon ezzel?

Kovács Edit: Azt hiszem, hogy erre én tudok válaszolni, mert a társulat részéről én vagyok jelen. Nem tudtunk összehívni egy társulati ülést, mert nagyon feszített a színház műsorterve és állandóan játszanak a kollégák. Nyilvánvalóan kerestem a kapcsolatot a társulat tagjaival, többségi véleményt tudok mondani. Miután már két produkciót is rendezett nálunk Tamás, ezért azt gondolom, hogy sokkal közvettebb és közvetlenebb a megítélése, tehát a társulat tud mire alapozva véleményt alkotni. Úgyhogy társulati ülés nem volt, viszont mindenki tudja, hogy Tamás pályázott.

Dr. Herczeg Tamás: Ehhez csak annyit tudok mondani, hogy a társulat meghallgatása nem része a színházi törvény szerinti eljárási rendnek, de nem titkosítottuk a pályázatot, tehát mindenki láthatja.

Kovács Edit: Nem akarom Tamás előtt elmondani a véleményeket, bár szerintem sejti is.

Dr. Elek Tibor: Szeretnék visszatérni a Színitanházra. A te kezdeményezésed volt az, hogy ez szűnjön meg?

Dr. Herczeg Tamás: Nem, ez a Boros Alapítvány iskolájához tartozik. Seregi igazgató úrtól tudom a részleteket, magam is megpróbáltam segíteni abban, hogy ez valahogyan megmaradjon. Elég sokat beszélgettünk erről az elmúlt időszakban, ez egy tudomásulvétele a

dolognak. Egy békéscsabai szakközépiskola fogja átvenni a fenntartói feladatokat, ahol a művészeti képzést nem tudják átvállalni, a szakképzést viszont örömmel átveszik. Így tulajdonképpen ezt nem sikerült megmenteni. Nem mondom, hogy nem léptem volna akkor is valamilyen kollaborációba az egyetemmel, ha ezt sikerült volna megmenteni, és ahogy igazgató úr is elmondta ez fontos és az a cél, hogy az egyetemi tanulók a vidék irányába induljanak. Ezt az élet így adta ki. Én magam ezt nem kezdeményeztem, ebbe a helyzetbe kerültünk, ezzel szembesültünk, de ezzel együtt tényként mondom, hogy van egy erős túltermelés, Kaposvár és a Színművészeti Egyetem mellett most a kicsi színházi művészeti tagozaton indul önköltséges képzés, tehát erős túltermelés van a diplomát adó képzésben és emellett vannak még a diplomát nem nyújtók, mint például a Freeszfe és még sorolhatnám. Kétség kívül a nem diplomát nyújtóknál eleve volt egy képzés és most a diplomát nyújtóknál is és akkor még nem beszéltem a határon túli színészképzőkről. Tehát azt gondolom, hogy nekünk inkább abban van felelősségünk, hogy a pályakezdő diplomás művészeknek lehetőséget biztosítsunk, és legalább ennyire izgat a határon túli egyetemekkel és főleg a színházakkal való együttműködés. Ahogy az életrajzomból kiderül, az egyetemi képzésekből kettőt is a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen végeztem el, ennek köszönhetően viszonylag jó kapcsolatrendszerrel bírok az erdélyi magyar színházakkal és Békéscsaba földrajzi elhelyezkedése talán predesztinál is arra, hogy valamiféle nemzetközi fesztivált és erős kollaborációt alakítsunk ki a határon túli magyar színházakkal, elsősorban Nagyvárad – Arad – Temesvár – Kolozsvár és Marosvásárhely irányába, Budapestet nem elhanyagolva.

Barnák László: Ez az anszvit rendszer egy jól működő rendszer? Mert ez azért, ahogy Tamás is említette, művészetileg egy más típusú hozzáállást igényel a színész részéről is. Műszakilag nyilván egy egyszerűbb megoldás, hogy nem kell állandóan átállni, változtatni, stb. Társulati szempontból ez nem átgondolandó esetleg, ha már történik egyfajta óvatos profilváltás?

Kovács Edit: Volt rá kísérlet, hogy megváltoztassa ezt a színház, de annyira hozzászókkott a közönség, hogy egyszerűen nem tudták elfogadni, hogy van egy szeptemberi bemutató és majd márciusban nézik meg az előadást, és emiatt vissza kellett állni. Ezzel kapcsolatban azt gondolom, hogy egy más típusú színjátszás nagyon izgalmas tud lenni, mert úgy érzem, hogy a közönségünk az idősebb korosztályhoz tartozik. Talán ezzel az új formanyelvvel meg lehet szólítani azokat is, akik a 30-as, 40-es korosztályba tartoznak, úgyhogy én várakozással telve nézek e felé.

Dr. Herczeg Tamás: Nyilván gazdaságilag racionális, ha van szűkjátszás, ennél olcsóbb nincsen. Ha a közönségből egyszer egy hónapban eljön valaki, akkor az tulajdonképpen elég nekünk, nem számíthatunk arra, hogy kétszer vagy háromszor jöjjenek a nézők. Az anszvit rendszer művészileg nagyon fájdalmas. A bérletszünetes előadásoknak nincs igazán nagy múltja, érdemes lenne ezek felé elmenni, ezt nyilván meg kell tudni tölteni és akkor már meg lehet azt csinálni, ha nem is sokszor, hogy egy-egy alkalommal, amikor egyeztethető, elővegyünk egy darabot újra és újra. Én azért hiszek abban, hogy egy jó családi darabot éveken keresztül is lehet játszani. Nagyon hiszek abban, hogy a Bozzi úr siker lesz és akár több évadon keresztül is elő lehet majd venni a bérletszünetben. Azt gondolom, hogy a Bozzi úr egy nagyon jó családi darab. A korábbiakhoz képest nagyobb számban szeretnénk nyúlni világirodalmi remekművekhez és klasszikusokhoz is, én bátran nyúlnék Shakespeare-hez is. Az is igaz, hogy a vígjátékok és a komédiák irányába szeretnénk menni. Ez egyszer sikerült nekem korábbi igazgatóként, a Szegedi Szabadtéri Játékokon, amikor sok év prózai kihagyás után a Tévedések vígjáték irányából végül a Rómeó és Júliáig is eljutottunk. Azt hiszem, hogy a közönség vonzó címeket fog kapni, és ha ezt ügyesen adagoljuk, akkor megengedi és fog velünk jönni. Az arányokat tekintve vigyáztunk arra, hogy minden évben legalább 4-6 magyar mű is legyen a

klasszikus világirodalmi remekek és a kortársak mellett. Hiszek abban, hogy egy új, jó átiratot kortárs magyar irodalmi alkotásnak is tekinthetünk, tehát ezzel biztosan fogunk játszani.

Sipos Bulcsú Kadosa: Úgy vélem, hogy a pályázó egy nagyon komplex és mindenre kiterjedő anyagot nyújtott be. A pályázat elolvasásához a szokásos kérdéseimmel álltam neki és azt gondolom, hogy ami a működtetést, a múlt elemzését, a jövőbe való kitekintést illeti nem maradt bennem kérdés. Amikor pályázatot olvasok, akkor mindig három kérdésre keresem a választ, melyek a mit, a hogyan és a miért. A legizgalmasabb kérdésnek mindig a miértet tartom. Nem csak arról van szó, hogy egy intézmény jól vagy gazdaságosan működjön egy városban. Visszatérnék a művésznő azon megjegyzésére, amit a korosztály összetételére vonatkozóan mondott. Egy olyan pillanatban, egy olyan korban ülünk itt az asztal mellett, amikor hihetetlen mély értékválság van a világban, ami egyre nagyobb erővel érinti a felnövekvő nemzedéket olyan szinten, hogy az evidenciák szűnnek meg, tehát a korábbi társadalmi együttélés, az élet alapvető szövevei bomlanak meg lényegében. Hihetetlen mély értékválság van. Ön szerint miért kell a színház, vagyis mi a dolga a színháznak ebben az értékválságban? Mit tekint értéknek és hol tud egy vidéki színház az itt élő fiatalok, felnövekvő nemzedékek életében jelen lenni? Számomra nagyon szimpatikus az az elképzelés, hogy hogyan lehet a fiatalokat megszólítani a színházi világon belül, hogy elgondolkodjanak, és értékes gondolatokhoz jussanak, hiszen a mai világban talán leginkább az értékes gondolat az, ami hiányzik, aminek életmegtartó, gondolkodást segítő és kapcsolatápoló ereje van. Mi az az érték, az az értékcsoport, amiről ön úgy gondolja, hogy a színháznak oda kell érnie és meg kell mutatnia azt, hogy mi segít élni és mi segít ebben az értékválságos időben? A megszűnő evidenciákat azokkal a gondolatokkal lehet helyreállítani, a mi színpadon elhangzik. A gyermekeink egy virtuális világban élnek és azt kell, hogy mondjam túlzás nélkül, hogy eltorzulnak a gondolkodásukban, az erkölcsükben, a kapcsolataik kezelésében, megélésében. Tehát túlmutatva azon, hogy jól és gazdaságosan működjön ebben a városban egy intézmény, a 2020-as években hogyan látja ennek a színháznak a feladatát ebben az értékmegőrzésben, értéktolmácsolásban?

Dr. Herczeg Tamás: Amikor elkezdek valamit, akkor azon szoktam gondolkodni, hogy ki vagyok, mit akarok, és miért csinálom, bármilyen projektről legyen is szó. Ebben a projektben leginkább törleszteni akarok, törlesztenem kell és valamennyiünknek törlesztenünk kell. Azért kell törlesztenem, mert a digitális kommunikáció és a hálózati társadalom mindannyiunk életét tönkretette, az enyémet is, mert nagyon sokáig marketing területen dolgoztam. A marketinget tönkretettük, mert bármi bármilyen marketingáron eladható, teljesen mindegy, hogy milyen termékről, milyen gondolatról van szó, teljesen mindegy, hogy ez virtuális termék vagy fizikai termék. Arra szocializáltak bennünket, hogy állandóan meg kell, hogy feleljünk valaminek és állandóan jön a kontroll, jönnek a like-ok és a kommentek, elveszítjük a saját identitásunkat, gondolkodásunkat. Ebben nagyon nagy részben bűnös vagyok, mert a színházi marketing akkor indult el, amikor elkezdtem. Tulajdonképpen a Monet és barátai volt az első kulturális kampány, és aztán, amit az operettszínházban végigcsináltunk és csináltam egész életemben, tehát én magam is duzzasztottam. Azt gondolom, hogy miközben mindent befolyásol a virtuális tér és pillanatokon belül ott van, és azt is tudják, hogy mi most itt beszélünk, egyetlen egy hely van, ahova nem tud betüremkedni a digitalizáció és a marketing, ez a színházi tér. Hála Istennek nem sikerült a streamelt előadások divatja. A színházi tér az az utolsó olyan pont, ahol egy térben, egy időben nem tudnak beleszólni az értelmezésünkbe. Még az előadás elején sutorognak és beszélnek, de a 10. percben az egyéni véleményalkotásban vagyok kénytelen nézőként eltölteni azt az időszakot. Sokkal inkább felerősödött bennem a költői végek értékelése, amikor muszáj viszonyulnunk. Tehát egy picit visszamegyünk abba az időszakba, amikor mesét olvastunk, amikor a belső képalkotásunkról nekünk kellett elképzelnünk azt a borzalmat vagy azt a rettenetet, ami nem haladja meg az egyén pszichés terhelését. Nagyon-nagyon hiszek a színház nevelő erejében, olyannyira, hogy nagyon ellene vagyok a színpadi

dohányzásnak is, de nem vagyok egy bigott, tehát, ha nagyon arról van szó, akkor rágyújtok. Ha hiszünk abban, hogy a színháznak befolyásoló hatása van, akkor annak is van hatása, hogy lehet, vagy nem lehet, tehát nincs más, mint a humanizmus és ebben a színház egy zárvány az életünkben és ezért érdemes tenni. Most szeretnék egyszer úgy színházat csinálni, hogy nem kell rettegni az esőtől. Hiszek abban, hogy 100 emberrel lehet együttgondolkodni és valamit vissza lehet adni ebben az értékválságban. 10 év iszonyatos nagy felelősség egy színházigazgató életében. Amikor drámapedagógiát tanultam, akkor volt egy kecskeméti osztálytársnőm, és kiderült, hogy az ő színházi ízlése a Bodolai-féle kecskeméti színházé volt. Akkor jöttem rá, hogy 10 év, 2012-től 2022-ig, meghatározza, hogy annak a generációnak milyen lesz a színházi ízlése vagy esetleg a gondolkodása. Iszonyatos nagy felelősség van abban, hogy mit képviselünk és abban a kis elhajlásoknak is bizony nagyon nagy hatása lesz. A művészről beszélt arról is, hogy a közönség öregszik. Nagyon fontos, hogy meg tudjuk szólítani, meg tudjuk ragadni a fiatalokat, mert most 2014-től 2025-ig velünk vannak, és aztán elmennek családot alapítani, és eltelik 10-15 év mire a gyerekeik akkorák lesznek, hogy visszajönnék, tehát a középgenerációt elveszítjük, mert a gyerekekkel kapcsolatos teendők miatt később jönnek vissza, ezért nagyon fontos alapozni.

Dr. Komán-Bíró Ágnes: Van-e még valaki részéről kérdés?

Varga Tamás: Mivel ez egy véleményező bizottság, egyfajta véleményt muszáj megfogalmaznom. Megkönnyebbülés volt számomra, hogy egy pályázó van, de azért ez felelősséget is jelent. Lehet azt mondani, hogy dr. Herczeg Tamás egyedül pályázott, ezért könnyű dolga volt, de ez nem így van, mert egy nagyon komoly felelősséget vesz majd a vállára, ha a képviselő-testület támogatni fogja a kinevezését, hiszen az általa leírt programot végre kell hajtania, tehát nagyjából a szerint kell dolgoznia, amit a pályázatában megfogalmazott, ezt nyilván a fenntartó és a társulat is nyomon fogja követi. Elhangoznak elvi elrendelések, kvázi ígérek, vagy olyan tervek, amiket végre akar hajtani és azért komoly kihívások vannak ebben a feladatban, de szerintem nagyon jó a perspektíva. A pályázattal kapcsolatban egy kicsit kénytelen vagyok kilépni a politikusi attitűdből. Szerintem ez egy kiváló pályázat. A pályázó valóban egy mindenre kiterjedő, megalapozott, konkrét megvalósítási utakat láttató, önreflexióra is hajlandóságot mutató pályázatot nyújtott be. Az már egy szubjektív megítélés, hogy az 5 évad darabválasztásai kinek milyen üzenetet hordoznak, de alátámasztják azt a művészi koncepciót, amit képvisel, megvan benne a progresszivitás, megvan benne a hagyományok tisztelete, az új utak nyitása. A pályázó békéscsabai kötődéssel, részben kívülről, de láthatóan nagyon jól ismeri a teátrumot, a színészi gárdát, a működés pozitívumait és negatívumait, azokat a feladatokat, amikre muszáj lesz reagálni. A pályázaton érződik az erős marketingmenedzseri szemlélet, látszik a részletes kidolgozottság ezen a területen. Emellett az is látszik, hogy a szervezett organogramban is megvan egy nagyon komoly, előre átgondolt tudatosság. Kifejezetten örülök annak, hogy társvezetőnek Tege Tóni lett felkérve. Látható, hogy a pályázó pontosan ismeri azt a feladatcsomagot, amit átvesz. Az együttműködéseknel gazdaságilag is látszódik, hogy az esetleges problémás pontokat is ismeri a pályázó, amelyekre nyilván választ kell adni. Az együttműködéseknel egy picit hiányoltam a Munkácsy Negyed, a Munkácsy koncepció említését természetesen indirekt módon, hiszen az Idegenek és ismerősökkel fényéveket ugrottunk előre a Munkácsy témakörben. Ebben majd nyilván majd az együttműködések és az ez a fajta attitűd, ez a fajta nyitottság, ez érződik, látszódik, tehát mindenképpen fontos lesz a másik kulturális intézménnyel is azt a partnerséget tartani. Amikor most említetted, hogy végre nem kell az esőtől tartani, akkor azért a Városházi Esték „A-B-C” verziójánál a „C” verzióban elegánsan átadod a Csabagyöngye Kulturális Központnak a rendezés teljes feladatát, viselve ennek az adminisztratív költségeit, tehát itt visszaköszönt, hogy nem kell izgulni az esőtől. Egyébként, ha már Városházi Esték, ott is érződik a hagyomány tisztelete, de akár a Molier Plusz, akár a krimi tematika adhat egy új lendületet, egy új színt

ennek a színházi sorozatnak, amit akár, igen valóban fesztivállá is lehet fejleszteni, és akkor egyéb források és új utak nyílhatnak. Említetted, hogy a színház legyen a legjobb, a legkeresettebb a leginkább. Ez a fenntartó részéről az egyik legjobb mondat. Tehát, hogy mind az 5 kulturális intézmény vezetője mondja azt, hogy az én intézményem legyen a legjobb. Természetesen úgy, hogy a másik is élni és élni hagyni alapon tudjon működni. Ebben is azért lesz kihívás, foglalkozol a pályázatodban azzal, hogy a Csabagyöngye Kulturális Központban nagyon sok színházi előadás szerepel a műsortervben, köszönhetően a szűk könnyűzenei, zenei palettának is, a bevételi előirányzat kötelezettség teljesítésének. Szóval azért ebben is nyilván lesz majd feladat, megtalálni egy egyensúlyt. A Városházi Esték elcserélése az nem biztos, de majd ezt lemeccselitek, illetve beszéltük a Színi Tanháznak a problémáját vagy visszalépését, ami egy megörökölt helyzet, státusz lesz, viszont írod akár a Csabai Színi Stúdiót is, amely közösség felé nyitnál, ahol egyébként az Edit is tanított régen, vagy Bartus Gyula, Hodu József, stb., egyébként ez is pozitív, hogy egy helyi művészeti ifjúsági közösséget felkarolni és jobban beintegrálni a színház mindennapjaiba, és még sorolhatnám. Én bizakodva nézek a szakbizottság, a közgyűlési ülés, és azt követően a január 1-től induló 5 éves ciklus felé, mert ez a pályázat erre jó alapot ad. Nem beszélve nyilván az eddigi szakmai tapasztalatokról, az életpályáról, ami eddig nagyon sokrétű művészi tapasztalatot, képzettséget, és kapcsolatrendszert adott, amit itt majd kamatoztatni fogsz tudni. A fenntartó részéről egyébként meg a foglalkoztatotti létszám, meg a művészi munka kiteljesedése, az önkormányzat, a mindenkori közgyűlés, élén a polgármester abban érdekelt, hogy egy kedvelt, sokak által látogatott, magas művészi színvonalat képviselő előadó művészeti intézménye legyen. Ebben a partnerséget mindig megadta, tehát nyilván nincsenek köbe vésett axiómák, hanem a művészi igényes munka, az előrelépés érdekében a fenntartó természetesen tud rugalmas lenni, de ez majd egy későbbi történet lesz.

Dr. Elek Tibor: Ha már így véleményezzük a pályázó jelenlétében, akkor kapcsolódnék a Tamás mondandójához, ugye azzal kezdte, hogy milyen jó, hogy csak egy pályázó van, de aztán folytatta, hogy természetesen, csak nem mondta ki, hogyha attól függetlenül, hogy csak egy pályázó van, hogyha nem lenne alkalmas az az egy pályázó, akkor ez a bizottság sem, meg valószínűleg a képviselő testület sem javasolná, hogy ő legyen a színházigazgató. De ez az egy pályázó olyan jó pályázó véleményem szerint, hogy szinte jobb nem is lehetne, mint hogyha direkt rá lenne kiírva a Békéscsabai Jókai Színház igazgatói állása, és mind, hogyha őt megkereste volna valaki, nem tudom, hogy milyen előzmények voltak, de nála alkalmasabbat, legalábbis a pályázat alapján nehezebb tudok elképzelni. Nem elsősorban azért, mert színház szakmai szempontból rendkívül felkészült, színházelméleti szempontból, gyakorlati szempontból, marketing menedzser igazgatói szempontból, hanem ezen kívül olyan ismeretekkel rendelkezik a színházról, a társulatról, és annak szűkebb-tágabb környezetéről, amiről valószínűleg kevesen. A színháznak a különböző rész egységeiről is rendkívül pontos és előremutató megállapításokat tartalmaz a pályázata, és a tágabb környezetére is, gondolok itt most például, talán Tamás is érintette egy fél mondat erejéig, a Csabagyöngye Kulturális Központot, mint helyi konkurenciát. Itt én elmondom, mert szeretnék segíteni is, és a városvezetés segítségét is kérni, hogy annakidején, amikor Fekete Péter volt az igazgató, akkor úgy tudom, hogy volt egy megegyezés a Csabagyöngye Kulturális Központ igazgatója és a Békéscsabai Jókai Színház igazgatója között, valamiféle profi megosztás szinten, és az elmúlt években Seregi Zolit többször figyelmeztettem, hogy te látod, hogy a Csabagyöngyében mi zajlik, és hoz egy nektek mennyit árt? Á nem tudom, nem hiszem. De most ebben a pályázatban megfogalmazódott egyértelműen, hogy ez nem jó a városnak, nem jó a Jókai Színháznak, lehet, hogy a Csabagyöngynek jó, de egyébként valószínűleg nem szerencsés ez a fajta

versenyhelyzet. És az, hogy lemeccselik egymás között, nem biztos, hogy elegendő, lehet, hogy magasabb szinten kellene valamilyen segítséget nyújtani a két intézménynek, hogy ez a megegyezés megtörténjen, létrejöjjön, és hát ezen kívül is azt hiszem, hogy a pályázat ugye a gazdasági szempontokat is rendkívül részletesen és alaposan és világosan megfogalmazza, az ott meglévő pozitívumok, a gyengeségek, a kitörési lehetőségek útját, miközben nagyon óvatosan fogalmaz, finoman, de mondja most is, ugye hallottuk, hogy lát ő még olyat, amit még nem is mondott ki, hogy esetleg mit lehet majd változtatni. Látszik a pályázatból az is, amit Edit nem mondott el, de ő is látta biztos, meg tudja is, hogy a társulat több vezető tagja közreműködött a pályázat szakmai háttérében, a gazdasági vezetőtől, Tege Tónin át a műszaki vezetőig, és ez nem baj, sőt, ezért is lehet olyan a pályázat, amilyen. Tehát én békéscsabai lakosként csak azt tudom mondani, hogy örülhetünk Békéscsabaik, hogyha egy ilyen igazgatója lesz a Jókai Színháznak, és remélhetőleg újra, egy fölfelé ívelő korszaka fog megteremtődni az ő irányításával. Egyet kérdeznék, Zalán Tiborról nem sok szó van a pályázatodban, miközben jó barátok vagytok, meg közös jó barátunk. Ő már a 70-et betöltötte, dramaturgként számíthat rá a továbbiakban.

Dr. Herczeg Tamás: Most is együtt jöttünk Pestről, úgyhogy igen. De szerintem beírtam.

Dr. Elek Tibor: Akkor lehet, hogy átsiklottam.

Varga Tamás alpolgármester: Zalán Tibor idézettel kezdődik a pályázat.

Kovács Edit színművész: De a névsorban is benne van

Dr. Herczeg Tamás: De deklarálom, hogy igen. Kicsit zavarban vagyok, mert lehet, hogy nem helyes már a jelenlétem, úgyhogy ha az értékelésnél tartunk, akkor nagyon szépen köszönöm

Barnák László: Elnézést, nekem még lenne egy gondolatom, egyrészt ráerősítenék arra, amit Tibor mond, mert ez sok városban probléma, tehát, hogy a színházak megyeszékhelyi kiemelt és nemzeti státuszú színházak mellett egy másik korszakból átörökölt művelődési házi működési rendszer úgy próbálja fenntartani magát, hogy szintén a színházi szakmában átalakuló mondjuk úgy, hogy vendégszínházak vagy idézőjeles vándorszínházak, talán nem ez a megfelelő kifejezés, akik nagyon sok helyen beviszik az előadásukat, hogy életben maradjanak, hogy munkát adjanak a szakma bizonyos területének, próbálnak vagy független színházként vagy magánszínházként megmaradni, létezni. Ezeken a helyeken tudnak maguknak előadásokat találni, és ezek az intézmények pedig idézőjelben rá vannak kényszerülve arra, hogy ezekkel az előadásokra termeljenek saját plusz bevételt. Ezáltal egyfajta konkurenciát biztosítanak minden egyes megyeszékhelyi színháznak, amiből azért tudom, hogy sok helyen van probléma. Tehát amit Tibor is jelzett, valószínűleg az önkormányzatoknál lehet, érdemes átgondolni tényleg azt, hogy a feladatmegosztásban hogyan érdemes elosztani, mert itt azért én nem ismerem a helyi viszonyokat, de annyiszor került elő már a Csabagyöngye, hogy azt érzem, hogy itt valahogy a kettő intézmény mint, hogyha egy kicsit szemben állna egymással, és mind a kettő megpróbálja a saját érdekeit érvényesíteni. Csak hát a színház feladata a színház, a Csabagyöngyéé meg nyilván sok minden más is, csak, hogy érdemes lehet ezt átgondolni, helyi szinten, nem csak itt, nyilván máshol is. A kérdésem pedig inkább arra vonatkozik, hogy január 1-től él az új kinevezés, hogyha sikeres a pályázat, akkor mi a helyzet az eddigi feladatokkal, mondjuk a Színművészeti Egyetemen, mert ugye a leírás alapján egy olyanfajta menedzsment típusú

gondolkodás érződik, amiben a fő rendező személye viszi a művészeti és produkciós dolgokat, és a menedzsmentnél bele is írod, hogy első körben a már említett marketing terület és az újra pozicionálás, a nézői elvárások felmérése a legfontosabb feladat, hogy a mellett lehessen aztán a művészeti programot kialakítani, ráerősíteni, ez milyen fajta jelenlétet jelentene januártól, azzal, hogy ott vannak más, mostani fontos feladatok is?

Dr. Herczeg Tamás: Oktatóként nekem 8 óra a kötelező docensként az óraterhelésem, az intézetvezetés pedig határozott idejű, 2026-ban fog lejárni, megmondom őszintén, hogyha van lehetőségem, akkor azt hamarabb feladom, az egy kérdés, hogy a DEMESZ hogy tudja tolerálni, de azt én jeleztem, hogy abban nem szeretnék újra pályázni, az egy kötött idejű pályázat, az intézetvezetés, az viszi el igazából a sok időt, az oktatás, a 8 óra leadása tulajdonképpen a hétfői szünnapokra beilleszthető, és még ha már szóba került, iskola igazgatója is volt helyben korábban a színház igazgatója, én nem szeretnék, én a színház vezetésére szeretnék koncentrálni.

Dr. Komán-Bíró Ágnes osztályvezető: Úgy látom, több kérdés nincs, így megköszönjük a pályázó részvételét.

Dr. Herczeg Tamás: Akkor köszönöm szépen a lehetőséget.

Dr. Komán-Bíró Ágnes osztályvezető: Jövő héten, kedden lesz bizottsági ülés.

Dr. Herczeg Tamás: Köszönöm szépen, viszont látásra.

Dr. Komán-Bíró Ágnes osztályvezető: Arra szeretném kérni a bizottságot, hogy egy közös álláspontot alakítsanak ki, illetve a véleményt a jegyzőkönyv kedvéért most el lehet mondani.

Kovács Edit: Én természetesen próbáltam elérni a kollégákat, és vannak olyan fórumok, amiken sikerült is megtenni ez alatt az egy hét alatt. Miután két produkciót is rendezett a Tamás, azt hiszem, hogy elég alaposan meg tudtuk ismerni, a színészek is, a társak is az ő munkamódszerét, ahogy emberekkel bánik, és tulajdonképpen a többségi vélemény egyöntetűen Tamásnak a pályázatának az elfogadása mellett van. Én azt éreztem, amikor olvastam a pályázatát, hogy nagyon alapos, mint ahogy több véleményként is elhangzott többektől, valóban nagyon alaposan végiggondolta, és nagyon erős stratégiát fogalmazott meg. Különös tekintettel szeretnék most utalni arra, amikor az erősségeket, a gyengeségeket, a veszélyeket próbálta nagyon képletesen és értéketesen, pontosan felvázolni. És azt kell, hogy mondjam, hogy én, aki a társulat tagja vagyok, és hát nyilván minden intézményben az ember pontosan tudja, hogy mik az erősségei az intézménynek, és mik a gyengeségei. Én azt látom, hogy nagyon pontosan fogalmazta meg. A társulat azt is nagyon jól fogadta, hogy évek óta minden egyes bemutaton ott volt, tehát, hogy érdeklődött a társulat munkája iránt, nem az volt, hogy időnként, vagy csak a saját bemutatója alkalmával, hanem hogy valóban meg akarta ismerni ezt az intézményt, és ez látszódik a pályázatának a megírásakor is, hogy nagyon alaposan és több rétegében megismerte a színházat, hogy milyen lehetőségek vannak. Tehát tulajdonképpen a társulat nevében azt tudom mondani, hogy várakozással nézünk és abszolút támogató véleményeket tudok mondani a társulat részéről a Tamás pályázata mellett.

Barnák László: Csak egy picit kis zárójeles észrevétel, hogy Debrecenben Szabó K. István főrendezői munkájával is ilyenfajta expresszív színházi irányba indult el a társulat vagy a

repertoár, István már nem dolgozik ott, mert nem működött ez a rendszer. De most nem azt akarom mondani, mert én Tamással dolgoztam rendezőként is, én vettem át tőle a szabadtéri játékokat, elég jól ismerjük egymást, és tudom, hogy ő milyen irányba gondolkodik. Nekem csak az a kérdésem ezzel kapcsolatban, hogy a néző vagy a társulati tagok hogyan reagáltak erre az irányra?

Kovács Edit: Én azért is figyeltem nagyon is, amikor azt mondta, hogy óvatosan próbál lépegetni. Azt gondolom, hogy valóban a színháznak van egy nagy hiánya, hogy a 30-40-es korosztályt nem tudjuk megszólítani. Azt gondolom, hogy ezzel az újnak nevezem, de tulajdonképpen a színháznak a repertoárjához hasonlítva vagy mérve új eszköztárral talán jobban be lehet vonni azokat a nézőket, akik ehhez a korcsoportozhoz tartoznak.

Barnák László: Ez is volt a visszajelzés, tehát amikor látták ezeket az előadásokat, vagy nem tudta mennyire tudta ezt érvényesíteni, hogy mesedarabot rendezett korábban?

Kovács Edit: Igen, tehát két mesedarabot rendezett, nyilván azokon is lehetett érzékelni az ő látásmódjának a sajátosságait. A mesedarab az más, mert ugye a gyerek könnyebben elfogad bármilyen darabot. Az Idegenek és ismerősöknél is megjelenik ez a fajta látásmód, de azt gondolom, hogy nagyon izgalmasan és nagyon érdekesen fogalmazott meg gondolatokat, és ami számomra színházi élményként fontos, hogy gondolkodtasson, tehát, hogy ne az legyen, hogy úgy látok valamit, hanem hogy amikor kilépek, hogy azért motoszkáljon bennem. És ez az előadás ez abszolút olyan volt. Én nem tudtam még akkor, hogy Tamás pályázni fog, de nekem nagyon sok színházbarát ismerősöm van, akik ehhez a korosztályhoz tartoznak, tehát 30-40 évesek, én ajánlottam nekik, hogy menjenek és nézzék meg, én magam is szerveztem néhány barátomat, hogy nézze meg ezt az előadást, mindenkinek tetszett. Tehát nyilván ez egy előadás, de azt gondolom, hogy ez ad némi reményt arra, hogy nyilván nem egy erőteljes váltással a másik oldalra, hanem én azért mondom, hogy én nagyon figyeltem, hogy azt mondta, hogy óvatosan.

Barnák László: A leírásában is benne van, abszolút, csak azért ez fontos, mert pont most Debrecennél volt egy ilyenfajta szándék, és az ott nem jött be.

Dr. Elek Tibor: Igen, de azért nem igazán pontos a párhuzamod, vagy helytálló szerintem, mert ugye ott Szabó K. sokkal radiálisabban indult el abba az irányba egyrészt, másrészt Tamásnál éppen a meglévő marketing menedzser szemlélet és hogy ő magát eleve úgy aposztrofálta, hogy menedzserigazgatóként működik, tehát ez biztos, hogy egy kontrollt gyakorolna az esetleges olyan művészi ambíciók fölött, mint amitől esetleg tartani lehetne. Ez az egyik, amit gondolok, a másik meg az, hogy a Jókai Színház megérett arra, hogy bármilyen irányba induljon el, más irányba, mint ami eddig volt. Csak jobb lehet.

Barnák László: A színházi térképre kell most egy felkiáltó jel Békéscsaba mellé, ez így van.

Dr. Elek Tibor: Minimális kockázatot vállalni kell, mindenkivel, bármilyen pályázóval, vagy új igazgatóval, valamilyen kockázat bejönne az eddigiekhez képest.

Varga Tamás alpolgármester: Én ezért nem tudtam keretek között maradni, tehát a felkiáltó jelre válasz tud lenni ez a pályázat, meg az elképzelések. Egyébként 5 évvel ezelőtt Seregi Zoltán pályázatánál is már a pályázó jelenlétében is fogalmaztam meg kérdéseket, némi aggályt

meg némi pozitívumot, tehát, hogy csak így utólag magyarázzam a bizonyítványomat. Azért az, hogy a Tege Tóni lesz a főrendező, ő azért kő keményen ismeri az érzékeny békéscsabai közönséget meg viszonyokat, tehát szerintem ők ketten így párban nagyon jó tandemnek tűnik, és egyébként meg nyilván szubjektív, de akár az Idegenek és ismerősök, akár a Képzelt beteget látva, ahogy az egész pályázatban nagyon jó arányérzékkel dolgozik, tehát, hogy nagyon visszafogottan, de azért jelez dolgokat, én ettől nem tartok fenntartóként sem, hogy ajtóstul ront majd a házba művészi elképzeléseivel. Egyébként meg csak egy mondat még a fiatalok megragadására. Pont Tege Tóni rendezte már vagy jó tíz évvel ezelőtt azt a norvég kortárs darabot, ami a vigadóban volt, és el volt választva a színpad, és az egyik felvonás az egyik oldalon, a másik a másik oldalon volt. Akkor még fiatalabban láttam, az egy olyan erős színházi élmény volt nekem, amiről számomra akkor a színháznak szólnia kellett, hogy most is egy jó darabra, ha egy fiatalot majd be lehet vinni, és átkapcsol benne valamit, onnantól meg van véve. És ahhoz viszont kell némi kísérletezés, vagányság, én személy szerint partner vagyok, de polgármester úr is, tehát egy bizonyos arányok megtartása mellett, de azért kell, ki kell lépni abból a komfortzónából.

Sípos Bulcsú Kadosa: Volt itt nagyon fontos szó vagy fogalom a pályázatban, az egyik a családcentráltság, szerintem ebben a világban, amelyről beszélünk, rendkívül fontos, tehát akár most közművelődésről, előadó művészetről, bármiről beszélünk, a társadalom bármely szerveződéséről, fontos a generációkat összefogni. A gyerek alapvetően mintát követ, és ez egy minta apunál, anyunál, a művészi világnak ezeknek a találkozásaival együtt részt venni rendkívül fontos. A másik szó, ami nekem nagyon tetszett, a derű, ami dőlt betűvel volt kiemelve. Alapvetően egy egyre békétlenebb világban vagyunk, és amikor szórakoztatásról beszélünk, ha nem is a dínom-dánom, hanem a lelki békesség egy békétlen világban, agyon vannak terhelve már a gyerekeink is pszichésen. Nem tudom, hogy ki ismeri a statisztikákat, de döbbenetes állapotban vannak a felnővekvők mentálisan. Szétzilálva, szétszórva, agyonterhelve, tele félelmekkel, elképesztő állapotban vannak mentálisan a gyermekek Magyarországon. Az az értékvilág, ami a színpadon megjelenhet derűvel, akár vigasztalással, békességgel, családra koncentrálva, tehát ezért próbáltam az értéktémát feszegetni, mert a világ ebben egyre mélyebbre megy a zaklatottságban, és lokálisan, helyileg akármelyik közművelődési intézményt nézem, szerintem hallatlan felelősség és feladat úgy a generációkat együtt szólítani, hogy akkor 10-15 év múlva lehessen látni a nézőtérben, hogy mit kapott 10 esztendő alatt, és miből tudott építkezni, és ebben lokálisan, helyben óriási felelőssége van az intézménynek, fenntartónak. Nagyon sok szülő nem látja, hogy mi történik a gyermekével, mi történik a szobájában, amikor bemegy, a monitor és telefon előtt, és aztán nem érti a tragédiát, ez a fajta zaklatottság a fiatalok életében rengeteg tragédiához vezet. Az a fajta szellemi, lelki védő háló, amit a magyar kultúra egészen specifikusan adni tud a színpadról, hiszen világhatalom vagyunk kulturális kincsekben, és ezt helyben lokálisan megjeleníteni rendkívül fontos, és mindig azt szoktam mondani, hogy a pályázati kiírásra nem a pályázat a válasz, hanem a pályázó. Úgy érzem, megvan a válasz. Bátran ajánlom a pályázót támogatásra.

Dr. Komán-Bíró Ágnes osztályvezető: Ha nincs más szakmai vélemény, én előkészítettem egy összegző véleményt, amelyet kérem, tekintsenek át. Az itt elhangzottakról készült jegyzőkönyv is becsatolásra kerül az előterjesztés mellékleteként, tehát a bővebb szakmai vélemény is a bizottság és a közgyűlés elé kerül.

Dr. Elek Tibor: Szövegszerűen nem kell már nekünk itt megfogalmazni semmit?

Dr. Komán-Bíró Ágnes osztályvezető: Ha az összegző véleményben foglaltak elfogadhatóak, akkor az abban foglalt tulajdonképpen határozati javaslatról tudnak szavazni. Az inkább a kiírásnak való megfelelést taglalja, és amellet az ülésen elhangzott részletes vélemények benne lesznek a jegyzőkönyvben, és az is a szakbizottság és a közgyűlés elé kerül. Azért hoztam a bizottságra a laptopot, hogy az előzetesen kiosztott tervezetet, ha szeretnék még valamivel kiegészíteni, módosítani, akkor azt még bele tudjuk írni.

Sípos Bulcsú Kadosa: A jogi formuláknak megfelel, tehát ahhoz elég, hogy erről döntést lehessen hozni, és a döntéshozókat döntéshelyzetbe hozza.

Dr. Komán-Bíró Ágnes osztályvezető: Annyit még megígértem Locz Katalin igazgató asszonynak, hogy mivel ő nem tudott jelen lenni, de küldött rövid véleményt, azt felolvasom. Azt írta, hogy Dr. Herczeg Tamás pályázatát áttanulmányoztam, véleményem szerint nagyon átgondolt, menedzsment szemléletű, és ezzel egy időben a magas művészi színvonalat célzó munka. Fontosnak tartom a sokrétű szakmai tapasztalatokon túl, a pályázó békéscsabai, és az Alföldhöz való kötődését, valamint elköteleződését a vidéki színháztársulás mellett. Azt írja még, hogy nem tudott sajnós részt venni, de Dr. Herczeg Tamás pályázatát támogatja. Ez szavazatok szempontjából most sajnós nem vehető figyelembe, de megígértem neki, hogy felolvasom a véleményét. Szeretném feltenni szavazásra az összegző vélemény határozati javaslatában foglaltakat, amelyben röviden az kerül megállapításra, hogy a jogszabályban és a pályázati felhívásban foglaltaknak, illetve tartalmi és szakmai szempontból is megfelel a pályázati anyag, illetőleg, hogy támogatják-e Dr. Herczeg Tamás pályázatát, és javasolják-e az 5 évre való megbízatását. Amennyiben ezzel a két ponttal egyetértenek, akkor kérem, kézfeltartással jelezzék.

Megállapítom, hogy a szakmai bizottság 6 egyhangú igen szavazattal Dr. Herczeg Tamás pályázatát támogatja.

Köszönöm a részvételt.

K. m. f.

A jegyzőkönyvet készítette: Sajben Szilvia